

Hujjat yangi tahrirda qabul qilingan

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI AKTSIYADORLIK JAMIYATLARI VA AKTSIYADORLARNING HUQUQLARINI HIMOYA QILISH TO'G'RISIDA

(O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Axborotnomasi, 1996 y., 5-6-son, 61-modda; 1997 y., 2-son, 56-modda; 1998 y., 3-son, 38-modda; 9-son, 181-modda; 1999 y., 9-son, 229-modda; 2001 y., 1-2-son, 23-modda; 2003 y., 1-son, 8-modda; 9-10-son, 149-modda; O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2006 y., 14-son, 110-modda; 2007 y., 29-30-son, 297-modda, 50-51-son, 506-modda, 514-modda, 52-son, 533-modda; 2008 y., 39-son, 392-modda; 2008 y., 52-son, 513-modda; 2009 y., 15-son, 176-modda, 37-son, 403-modda; 2010 y., 37-son, 315-modda; 2014 y., 4-son, 45-modda)

 LexUZ sharhi

Mazkur Qonun O'zbekiston Respublikasining «Aktsiyadorlik jamiyatlari va aktsiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida»gi 2014 yil 6 maydagi O'RQ-370-sonli Qonuniga muvofiq yangi tahrirda qabul qilingan.

I BO'LIM. UMUMIY QOIDALAR

1-modda Aktsiyadorlik jamiyatlari va aktsiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risidagi qonun hujjatlari

Aktsiyadorlik jamiyatlarini tuzish, ularning faoliyati va ularni tugatish, aktsiyadorlarning huquqlarini himoya qilish bilan bog'liq munosabatlar ushbu Qonun hamda O'zbekiston Respublikasining boshqa qonunlari bilan tartibga solinadi.

Qishloq xo'jaligi, bank, investitsiya va sug'urta faoliyati sohalarida, shuningdek davlat korxonalarini xususiylashtirish chog'ida aktsiyadorlik jamiyatlari tuzish va ular huquqiy holatining o'ziga xos xususiyatlari qonun hujjatlari bilan belgilanadi.

 LexUZ sharhi

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: O'zbekiston Respublikasi Yer kodeksi 49-moddasining uchinchi qismi, O'zbekiston Respublikasining «Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish to'g'risida»gi, «Sug'urta faoliyati to'g'risida»gi, «Banklar va bank faoliyati to'g'risida»gi, «Investitsiya faoliyati to'g'risida»gi, «Qishloq xo'jaligi kooperativi (shirkat xo'jaligi) to'g'risida»gi qonunlari. SHuningdek qarang: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1998 yil 4 martdagi PF-1939-sonli «Fond bozorini yanada rivojlantirish hamda davlat mulki negizida tashkil etilgan aktsiyadorlik jamiyatlarini qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmoni, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994 yil 8 iyundagi 285-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Davlat korxonalarini qayta o'zgartirish natijasida tashkil etilgan ochiq turdagi aksionerlik jamiyatlarining aksiyalarini ro'yxatdan o'tkazish va muomalaga chiqarish tartibi to'g'risida»gi nizom, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006 yil 21 iyuldagi 145-son qarori bilan tasdiqlangan Davlat mulki bo'lgan ob'ektlarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish tartibi to'g'risida nizom va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 25 sentyabrdagi 410-sonli «Investitsiya va xususiylashtirish investitsiya fondlari faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» qarori.

2-modda Aktsiyadorlik jamiyatining huquqiy holati

Ustav fondi jamiyatning aktsiyadorlarga nisbatan majburiyatlarini tasdiqlovchi muayyan miqdordagi aksiyalarga taqsimlangan xo'jalik yurituvchi sub'ekt aktsiyadorlik jamiyati deb hisoblanadi.

Jamiyat qonun hujjatlarida taqiqlanmagan faoliyatning har qanday turlarini amalga oshirish chog'ida huquqlarga ega bo'ladi va majburiyatlarni o'z zimmasiga oladi.

Jamiyat yuridik shaxs hisoblanadi va o'zining mustaqil balansida hisobga olinadigan alohida mol-mulkiga ega bo'ladi, o'z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarni olishi hamda amalga oshirishi, zimmasiga majburiyatlar olishi, sudda da'vogar va javobgar bo'lishi mumkin.

Jamiyat davlat ro'yxatidan o'tkazilgan paytdan boshlab yuridik shaxs huquqlarini qo'lga kiritadi. Jamiyat, agar uning ustavida boshqacha qoida belgilanmagan bo'lsa, cheklanmagan muddatga tuziladi.

Jamiyat belgilangan tartibda O'zbekiston Respublikasi hududi va undan tashqarida bankda hisobvaraqlar ochishga haqlidir.

LexUZ sharhi

Banklar tomonidan mijozlarga milliy va xorijiy valyutada bank hisobvaraqlarini ochish, ularni qayta rasmiylashtirish hamda yopish tartibi O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki qarori bilan tasdiqlangan «O'zbekiston Respublikasi banklarida ochiladigan bank hisobvaraqlari to'g'risida»gi Yo'riqnomada belgilangan (ro'yxat № 1948, 27.04.2009 y.).

Jamiyat o'zining firma nomi davlat tilida to'liq yozilgan hamda joylashgan manzili ko'rsatilgan yumaloq muhriga ega bo'lishi lozim. Muhrda ayni paytning o'zida firmaning nomi boshqa istalgan tilda ham ko'rsatilishi mumkin.

Jamiyat o'z nomi yozilgan shtampi va blankalariga, o'z timsoliga, shuningdek belgilangan tartibda ro'yxatdan o'tkazilgan tovar nishoniga hamda boshqa o'z belgi-alomatlariga ega bo'lishga haqlidir.

LexUZ sharhi

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: O'zbekiston Respublikasining «Tovar belgilari, xizmat ko'rsatish belgilari va tovar kelib chiqqan joy nomlari to'g'risida»gi Qonuni.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat qonun hujjatlarida man etilmagan va ta'sis hujjatlarida ko'rsatilmagan istalgan faoliyat turi bilan qonun hujjatlarida belgilangan tartibda shug'ullanishi mumkin. Jamiyat muassislari ta'sis hujjatlarida faoliyatning asosiy turlarinigina sanab o'tishga haqlidir.

(2-modda O'zbekiston Respublikasining 2000 yil 15 dekabrda 175-II-sonli Qonuniga muvofiq sakkizinchi qism bilan to'ldirilgan — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2001 y., 1-2-son, 23-modda)

3-modda Jamiyatning nomi va joylashgan manzili

Jamiyat o'z firma nomiga ega bo'ladi, bu nom firmaning tashkiliy-huquqiy shakli va turini (ochiq yoki yopiq) aks ettirishi kerak.

Jamiyat davlat tilida va ayni paytning o'zida jamiyat xohishiga ko'ra boshqa tillarda o'zining to'liq va qisqartma nomlariga ega bo'lishga haqlidir.

Jamiyatning manzili u davlat ro'yxatidan o'tkazilgan joyga ko'ra belgilanadi.

Jamiyat u bilan aloqa o'rnatib turiladigan pochta manziliga ega bo'lishi lozim va o'z pochta manzili o'zgarganligi to'g'risida yuridik shaxslarni davlat ro'yxatidan o'tkazuvchi organlarni xabardor qilishi shart.

4-modda Jamiyatning javobgarligi

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat o'z majburiyatlari yuzasidan o'ziga tegishli barcha mol-mulki bilan javobgar bo'ladi.

(4-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2002 yil 13 dekabrda 447-II-sonli Qonun tahririda — 2003 y., 1-son, 8-modda)

Aktsiyadorlar jamiyatning majburiyatlari yuzasidan javobgar bo'lmaydilar va uning faoliyati bilan bog'liq ziyonlarni o'zlariga tegishli aktsiyalar qiymati doirasida to'laydilar.

Aktsiyalar haqining hammasini to'lamagan aktsiyadorlar jamiyat majburiyatlari yuzasidan o'zlariga tegishli aktsiyalar qiymatining to'lanmagan qismi doirasida solidar javobgar bo'ladilar.

Jamiyat o'z aktsiyadorlarining majburiyatlari yuzasidan javobgar bo'lmaydi.

Olding tahrirga qarang.

Agar jamiyatning nochorligi (bankrotligi) jamiyat uchun majburiy ko'rsatmalarni berish huquqiga ega bo'lgan aktsiyador sifatidagi shaxsning g'ayriqonuniy xatti-harakatlari tufayli vujudga keltirilgan bo'lsa, mazkur aktsiyador zimmasiga jamiyatning mol-mulki yetarli bo'lmagan taqdirda uning majburiyatlari bo'yicha subsidiar javobgarlik yuklatilishi mumkin.

Aktsiyadorlik jamiyatining ustavida tegishli huquq nazarda tutilgan taqdirdagina, aktsiyador majburiy ko'rsatma berish huquqiga ega bo'ladi.

Jamiyat uchun majburiy ko'rsatmalar berish huquqiga ega bo'lgan aktsiyador jamiyatning muayyan harakatni amalga oshirishi oqibatida nochor (bankrot) bo'lib qolishini oldindan bilib, o'z huquqidan uning ana shunday harakatni amalga oshirishini ko'zlab foydalangan holdagina jamiyatning nochorligi (bankrotligi) aktsiyadorning harakatlari tufayli vujudga keltirilgan deb hisoblanadi.

(4-moddaning beshinchi va oltinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 1996 yil 27 dekabrda 357-I-sonli Qonuniga muvofiq beshinchi, oltinchi va yettinchi qismlar bilan almashtirilgan — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1997 y., 2-son, 56-modda)

Davlat va uning organlari jamiyat o'z zimmasiga olgan majburiyatlar yuzasidan javobgar bo'lmaydilar, xuddi shuningdek jamiyat ham davlat va uning organlari olgan majburiyatlar yuzasidan javobgar bo'lmaydi.

Olding tahrirga qarang.

5-modda Aktsiyadorlik jamiyatlarining shakllari

Aktsiyadorlik jamiyati ochiq yoki yopiq bo'lishi mumkin. Ochiq aktsiyadorlik jamiyatining muassislari tarkibiga kiruvchilarning eng kam soni cheklanmaydi, yopiq aktsiyadorlik jamiyatining muassislari esa kamida uch shaxsdan iborat qilib belgilanadi. Jamiyatning har bir muassisi uning aktsiyadori bo'lishi lozim.

(5-modda O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrda 549-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

Olding tahrirga qarang.

6-modda Ochiq aktsiyadorlik jamiyati

Qatnashchilari o'zlariga tegishli aktsiyalarini o'zga aktsiyadorlarning rozilgisiz boshqa shaxslarga berishi mumkin bo'lgan aktsiyadorlik jamiyati ochiq aktsiyadorlik jamiyati deb hisoblanadi.

Ochiq aktsiyadorlik jamiyati o'zi chiqarayotgan aktsiyalarga ochiq obuna o'tkazishga va qonun hujjatlarining talablarini hisobga olgan holda ularni erkin sotishga haqlidir.

Ochiq aktsiyadorlik jamiyati o'zi chiqarayotgan aktsiyalarga yopiq obuna o'tkazishga haqli, jamiyat ustavida va qonun hujjatlarida yopiq obunani o'tkazish imkoniyati cheklab qo'yilgan hollar bundan mustasno.

LexUZ sharhi

Qarang: mazkur Qonunning 36-moddasi.

Ochiq aktsiyadorlik jamiyati aktsiyadorlarining soni chegaralanmaydi.

(6-modda O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrda 549-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

Olding tahrirga qarang.

7-modda Yopiq aktsiyadorlik jamiyati

Aktsiyalari faqat o'z muassislari yoki oldindan belgilangan doiradagi shaxslar orasida taqsimlanadigan aktsiyadorlik jamiyati yopiq aktsiyadorlik jamiyati deb hisoblanadi.

Olding tahrirga qarang.

Bunday jamiyat o'zi chiqarayotgan aktsiyalarga ochiq obuna o'tkazishga yoxud ularni cheklanmagan doiradagi shaxslarga sotib olish uchun boshqacha tarzda taklif etishga haqli emas. Yopiq aktsiyadorlik jamiyati aktsiyadorlarining soni ellik nafardan ziyod bo'lishi mumkin emas. Belgilangan chegaradan ortib ketgan taqdirda u yopiq aktsiyadorlik jamiyatlari uchun miqdori aktsiyadorlarning chegaralangan limitidan ortib ketgan shaxslar aktsiyadorlar reestrda ro'yxatga olingan kundan e'tiboran olti oy ichida ochiq aktsiyadorlik jamiyatiga aylantirilishi, ushbu muddat tugagach sud tartibida tugatilishi lozim.

(7-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1998 yil 29 avgustda 681-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 9-son, 181-modda)

Olding tahrirga qarang.

Yopiq aktsiyadorlik jamiyati aktsiyadorlari ushbu jamiyatning boshqa aktsiyadorlari sotayotgan aktsiyalarni uchinchi shaxsga taklif etilayotgan narxda va shartlarda, ularning har biriga tegishli aktsiyalar soniga mutanosib ravishda imtiyozli olish huquqiga, agar jamiyat ustavida mazkur huquqni amalga oshirishning boshqacha tartibi nazarda tutilmagan bo'lsa, ega bo'ladi. Agar aktsiyadorlar aktsiyalarni sotib olishda o'z imtiyozli huquqlaridan foydalanmasalar, jamiyat aktsiyadorlar tomonidan sotiladigan aktsiyalarni sotib olish uchun imtiyozli huquqqa ega bo'lishi uning ustavida ko'zda tutilishi mumkin.

(7-modda uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Aktsiyadorlar sotayotgan aktsiyalarni sotib olishda imtiyozli huquqdan foydalanish tartibi, muddati jamiyat ustavida belgilab qo'yiladi. Imtiyozli huquqdan foydalanish muddati aktsiyalar savdoga qo'yilgan paytdan boshlab 30 kundan kam va 60 kundan ko'p bo'lishi mumkin emas.

(7-modda O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrdagi 549-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

8-modda □ Jamiyatning filiallari va vakolatxonalari

Jamiyat filiallar tashkil etishi hamda vakolatxonalar ochishi mumkin. Ular o'zlarini tashkil etgan jamiyat tomonidan mol-mulk bilan ta'minlanadi va shu jamiyat tasdiqlagan nizomlar asosida ish ko'radi.

Filial yoki vakolatxonaning rahbari jamiyat tomonidan tayinlanadi va jamiyat bergan ishonchnoma asosida ish ko'radi.

Filial hamda vakolatxona faoliyati uchun javobgarlik ularni tuzgan jamiyat zimmasida bo'ladi.

Jamiyat ustavida uning filiallari hamda vakolatxonalari to'g'risida ma'lumotlar berilgan bo'lishi kerak. Jamiyatning filiallari hamda vakolatxonalariga doir ma'lumotlar o'zgarishi munosabati bilan uning ustaviga kiritilgan o'zgartishlar to'g'risidagi axborot yuridik shaxslarni davlat ro'yxatiga oluvchi organga ma'lumot tarzida taqdim etiladi. Jamiyat ustavidagi mazkur o'zgartishlar ma'lum qilingan paytdan boshlab uchinchi shaxslar uchun kuchga kiradi.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat tomonidan O'zbekiston Respublikasidan tashqarida filiallar tashkil etish va vakolatxonalar ochish, agar O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomasida boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, filiallar va vakolatxonalar joylashgan yerdagi mamlakat qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

(8-modda O'zbekiston Respublikasining 1998 yil 29 avgustdagi 681-I-sonli Qonuniga muvofiq beshinchi qism bilan to'ldirilgan — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 9-son, 181-modda)

Olding tahrirga qarang.

9-modda □ SHu'ba va tobe xo'jalik jamiyatlari

Jamiyat yuridik shaxs huquqini olgan shu'ba va tobe xo'jalik jamiyatlariga ega bo'lishi mumkin.

SHu'ba xo'jalik jamiyati o'zining asosiy jamiyati qarzlari yuzasidan javobgar bo'lmaydi.

SHu'ba xo'jalik jamiyatiga bajarilishi shart bo'lgan ko'rsatmalarni berishga huquqli asosiy jamiyat ana shunday ko'rsatmalarni bajarish uchun shu'ba xo'jalik jamiyati tomonidan tuzilgan bitimlar yuzasidan shu'ba xo'jalik jamiyati bilan solidar javobgar bo'ladi. Asosiy jamiyatning shu'ba xo'jalik jamiyatiga bajarilishi shart bo'lgan ko'rsatmalarni berish huquqi shu'ba xo'jalik jamiyati bilan tuzilgan shartnomada yoki shu'ba xo'jalik jamiyatining ustavida ko'zda tutilgan taqdirdagina asosiy jamiyat bunday huquqqa ega deb hisoblanadi.

SHu'ba xo'jalik jamiyati asosiy jamiyatning aybi bilan nochor (bankrot) bo'lib qolgan hollarda asosiy jamiyat shu'ba xo'jalik jamiyatining qarzlari yuzasidan subsidiar javobgar bo'ladi. Asosiy jamiyat shu'ba xo'jalik jamiyatining muayyan harakatlarni amalga oshirish oqibatida nochor (bankrot) bo'lib qolishini oldindan bilib, yuqorida aytilgan o'z huquqlari va (yoki) imkoniyatidan shu'ba xo'jalik jamiyatning shunday harakatlarni amalga oshirishini

ko'zlab foydalangan holdagina shu'ba xo'jalik jamiyatining nochorligi (bankrotligi) asosiy jamiyatning aybi bilan yuz bergan deb hisoblanadi.

SHu'ba xo'jalik jamiyati aktsiyadorlari asosiy jamiyatdan uning aybi bilan shu'ba xo'jalik jamiyatiga keltirilgan ziyonni to'lashni talab qilishga haqlidir. Asosiy jamiyat shu'ba xo'jalik jamiyatining muayyan harakatlarni amalga oshirish oqibatida ziyon ko'rishini oldindan bilib, o'z huquqlari va (yoki) imkoniyatidan shu'ba xo'jalik jamiyatning shunday harakatlarni amalga oshirishini ko'zlab foydalangan holdagina ziyon asosiy jamiyatning aybi bilan keltirilgan deb hisoblanadi.

Agar jamiyatga qarashli ovoz beruvchi aktsiyalarning yigirma foizidan ziyodrog'i boshqa ishtirokchi jamiyatga qarashli bo'lsa, bu jamiyat tobe xo'jalik jamiyati deb tan olinadi.

Ishtirok etuvchi va tobe xo'jalik jamiyatlari o'rtasidagi o'zaro munosabatlar qonun hujjatlari bilan tartibga solinadi.

 LexUZ sharhi

SHuningdek qarang: O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 67-68-moddalari.

(9-modda O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrda 549-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

II BO'LIM. AKTSIYA DORLIK JAMIYATINI TUZISH

10-modda Jamiyatni tuzish usullari

Jamiyat yangidan ta'sis etish va (yoki) mavjud yuridik shaxsni qayta tashkil etish (qo'shib yuborish, birlashtirish, bo'lish, ajratib chiqarish, qayta tuzish) yo'li bilan tuzilishi mumkin.

11-modda Jamiyatni ta'sis etish

Jamiyatni ta'sis etish yo'li bilan tuzish muassislarning (muassisning) qaroriga muvofiq amalga oshiriladi. Jamiyatni ta'sis etish to'g'risidagi qaror ta'sis yig'ilishi tomonidan qabul qilinadi. Jamiyat bir shaxs tomonidan ta'sis etilgan taqdirda jamiyatni ta'sis etish haqidagi qarorni shu shaxsning yolg'iz o'zi qabul qiladi.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat muassislari uni tuzish to'g'risida o'zaro ta'sis shartnomasini imzolaydilar, shartnomada ularning jamiyatni ta'sis etish borasida birgalikda faoliyat ko'rsatish tartibi, jamiyat ustav fondining miqdori, muassislar o'rtasida joylashtirilishi kerak bo'lgan aktsiyalarning turlari, ular uchun to'lanadigan haq miqdori va bu haqni to'lash tartibi, muassislarning jamiyatni tuzishga doir huquq va majburiyatlari belgilab qo'yiladi.

(11-modda ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Jamiyatni ta'sis etish to'g'risidagi qaror muassislarning ovoz berish natijalarini hamda jamiyatni ta'sis etish, jamiyat ustavini tasdiqlash, jamiyatni boshqarish organlarini saylash masalalari yuzasidan ular qabul qilgan qarorlarni aks ettirishi kerak.

Jamiyatni ta'sis etish, uning ustavini tasdiqlash to'g'risidagi va muassis tomonidan jamiyat aktsiyalari haqini to'lash uchun topshirilayotgan qimmatli qog'ozlar, boshqa mulkiy huquqlar yoki pul bilan baholanadigan boshqa huquqlarning pulda baholanishini tasdiqlash to'g'risidagi qarorlar muassislar tomonidan bir ovozdan qabul qilinadi.

CHet ellik investorlar ishtirokidagi jamiyatni tuzish O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

 LexUZ sharhi

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 20 avgustdagi 357-son qarori bilan tasdiqlangan «Tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, hisobga qo'yish va ruxsat beruvchi hujjatlarni rasmiylashtirish tartibi to'g'risida» g'izomg muvofiq xorijiy sarmoya ishtirokidagi korxonalar tumanlar va shaharlar hokimliklari huzuridagi Tadbirkorlik sub'ektlarini ro'yxatdan o'tkazish inspeksiyalari tomonidan davlat ro'yxatidan o'tkaziladi. Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar adliya organlaridan davlat ro'yxatidan o'tkaziladi. Korxonani xorijiy investitsiyalar

ishtirokidagi korxonada deb hisoblash shartlari O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1996 yil 30 noyabrda PF-1652-son Farmon bilan belgilangan.

Davlat korxonasi aksiyadorlik jamiyatiga aylantirilayotganda uni ta'xis etish to'g'risidagi qaror davlat mulkini tasarruf etish vakolatiga ega bo'lgan organ tomonidan qabul qilinadi.

12-modda **Jamiyatning muassislari**

Aksiyadorlik jamiyatini tuzish to'g'risidagi ta'xis shartnomasini imzolagan yuridik va jismoniy shaxslar aksiyadorlik jamiyatining muassislari deb tan olinadi.

Agar qonun hujjatlarida boshqacha qoida belgilanmagan bo'lsa, davlat hokimiyati va boshqaruv organlari jamiyat muassislari bo'lishi mumkin emas.

Jamiyat muassislari jamiyat davlat ro'yxatidan o'tkazilgunga qadar uning tuzilishi bilan bog'liq majburiyatlar yuzasidan solidar javobgar bo'ladilar. Jamiyat muassislarning uni tuzish bilan bog'liq bo'lgan majburiyatlari yuzasidan faqat ularning harakatlari keyinchalik aksiyadorlarning umumiy yig'ilishida ma'qullangan taqdirdagina javobgar bo'ladi.

Davlat korxonasi aksiyadorlik jamiyatiga aylantirilayotganda davlat mulkini tasarruf etishga vakolatli organ uning muassisi bo'ladi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006 yil 26 apreldagi PQ-335-son qarori bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi Davlat mulkini boshqarish qo'mitasi to'g'risidagi Nizom.

Davlat korxonasi aksiyadorlik jamiyatiga aylantirilayotganda aksiyalarni taqsimlash tartibi qonun hujjatlari bilan belgilanadi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2003 yil 24 yanvardagi PF-3202-sonli «O'zbekiston iqtisodiyotida xususiy sektorning ulushi va ahamiyatini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmon va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006 yil 21 iyuldagi 145-son qarori bilan tasdiqlangan Davlat mulki bo'lgan ob'ektlarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy lashtirish tartibi to'g'risida Nizom.

Olding tahrirga qarang.

Yopiq aksiyadorlik jamiyati muassislari o'rtasida aksiyalarni taqsimlash ta'xis hujjatiga muvofiq amalga oshiriladi.

(12-moddaning oltinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrda 549-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

13-modda **Ta'xis yig'ilishi (konferentsiyasi)**

Ta'xis yig'ilishi (konferentsiyasi):

aksiyadorlik jamiyatini ta'xis etish to'g'risida qaror qabul qiladi va uning ustavini tasdiqlaydi;

aksiyalarga ortiqcha obunani qabul qiladi yoki rad etadi. Aksiyalarga ortiqcha obuna qabul qilingan taqdirda ustav fondi tegishli ravishda ko'paytiriladi;

ta'xis etish jarayonida muassislar tomonidan tuzilgan shartnomalarni tasdiqlaydi;

Olding tahrirga qarang.

chiqarilayotgan aksiyalar turlarini hamda ularning sonini belgilaydi;

(13-modda birinchi qismi beshinchi xatboshi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrda O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

jamiyatning kuzatuv kengashini, taftish komissiyasini saylaydi;

Olding tahrirga qarang.

jamiyatning ijroiya organini tuzadi (saylaydi, tayinlaydi).

(13-modda birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrda O'RQ-183-sonli Qonun asosida yettinchi xatboshi bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Ta'xis yig'ilishida (konferentsiyasida) ovoz berish muassislar qo'shgan hissalariga muvofiq o'tkaziladi.

Ta' sis yig' ilishi (konferentsiyasi) qarorlarni oddiy ko'pchilik ovoz bilan qabul qiladi. Ta' sis shartnomasini o'zgartirish to'g'risidagi qarorlar qabul qilinayotgan hollar bundan mustasnodir, bunda barcha muassislarning roziligi talab etiladi.

Davlat korxonasi aksiyadorlik jamiyatiga aylantirilayotganda ta' sis yig' ilishi o'tkazilmaydi.

14-modda □ **Jamiyatning ta' sis hujjatlari**

Olding □ *tahrirga* □ *qarang.*

Ta' sis yig' ilishi (muassis) tasdiqlagan ustav jamiyatning ta' sis hujjati hisoblanadi.

(14-moddaning matni O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun □ *tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)*

15-modda □ **Jamiyatning ustavi**

Jamiyatning ustavida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi lozim:

Olding □ *tahrirga* □ *qarang.*

firmaning to'liq va qisqartirilgan nomi hamda joylashgan yeri (pochta manzili);

(15-moddaning birinchi qismi ikkinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 1999 yil 20 avgustdagi 832-I-sonli Qonun □ *tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1999 y., 9-son, 229-modda)*

Olding □ *tahrirga* □ *qarang.*

faoliyat sohasi (asosiy yo'nalishlari), maqsadi va muddatlari;

(15-moddaning birinchi qismi uchinchi xatboshi O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonun □ *tahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)*

ustav fondining miqdori;

ustav fondini ko'paytirish yoki kamaytirish tartibi;

chiqarilayotgan aksiyalar turlari, ularning nominal qiymati, har xil turdagi aksiyalarning nisbati;

daromad (foйда)ni, dividendlarni taqsimlash va zararni qoplash tartibi;

zaxira fondini va boshqa fondlarni tashkil etish tartibi;

jamiyat qatnashchilarining huquq va majburiyatlari;

jamiyat boshqaruvining tuzilishi, ijroiya va nazorat organlari a'zolarining soni, ularni saylash tartibi, bu organlarning vakolatlari;

yillik hisobotlarni tuzish, tekshirish va tasdiqlash tartibi;

jamiyatni qayta tuzish va tugatish tartibi.

Olding □ *tahrirga* □ *qarang.*

jamiyat tomonidan aksiyalarni joylashtirish tartibi va shartlari;

(15-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun □ *asosida o'n uchinchi xatboshi bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)*

Jamiyat ustavida bitta aksiyadorga tegishli bo'lgan aksiyalar soni va ular nominal qiymatining summasi cheklab qo'yilishi mumkin.

Jamiyat ustavida qonun hujjatlariga zid bo'lmagan boshqa qoidalar ham bo'lishi mumkin.

Olding □ *tahrirga* □ *qarang.*

Jamiyat aksiyador yoki har qanday manfaatdor shaxsning talabiga binoan ustavda belgilangan muddatlarda ularga jamiyat ustavi, shu jumladan unga doir o'zgartishlar va qo'shimchalar bilan tanishib chiqish imkoniyatini berishi shart. Jamiyat aksiyadorning talabiga binoan jamiyatning amaldagi ustavidan nusxa olib berishi shart.

(15-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun □ *tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)*

16-modda □ **Jamiyat ustaviga o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish yoki jamiyat ustavini yangi tahrirda tasdiqlash**

Olding □ *tahrirga* □ *qarang.*

Jamiyat ustaviga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish yoki jamiyat ustavini yangi tahrirda tasdiqlash ushbu Qonunda hamda jamiyat ustavida belgilangan tartibda aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan amalga oshiriladi.

(16-modda matni O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

17-modda □ Jamiyatni davlat ro'yxatidan o'tkazish

Jamiyat qonun hujjatlarida ko'zda tutilgan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilishi lozim.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 20 avgustdagi 357-son qarori bilan tasdiqlangan «Tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, hisobga qo'yish va ruxsat beruvchi hujjatlarni rasmiylashtirish tartibi to'g'risida» g' nizom.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat ro'yxatdan o'tish uchun ro'yxatga oluvchi organga ustavni va qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa hujjatlarni taqdim etadi. Davlat korxonasini qayta tashkil etish yo'li bilan tuzilgan aktsiyadorlik jamiyati ustavini taqdim etadi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 20 avgustdagi 357-son qarori bilan tasdiqlangan «Tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, hisobga qo'yish va ruxsat beruvchi hujjatlarni rasmiylashtirish tartibi to'g'risida» gi nizomning 12-bandlari.

(17-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1998 yil 29 avgustdagi 681-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 9-son, 181-modda)

Jamiyat tuzishning qonunda belgilangan tartibini buzish yoki uning ta'sis hujjatlari qonunga muvofiq kelmasligi davlat ro'yxatidan o'tkazishni rad etishga olib keladi. Jamiyatni tuzish maqsadga muvofiq emas, degan vaj bilan uni ro'yxatdan o'tkazishni rad etishga yo'l qo'yilmaydi. Davlat ro'yxatidan o'tkazishni rad etish, shuningdek ro'yxatdan o'tkazish muddatlarining buzilishi ustidan sudga shikoyat qilinishi mumkin.

Faqat qonun hujjatlarida belgilangan hollardagina jamiyat qayta ro'yxatdan o'tkazilishi lozim.

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlik jamiyati davlat ro'yxatidan o'tkazilgan sanadan e'tiboran uzog'i bilan olti oygacha bo'lgan muddatda jamiyat aktsiyadorlarining umumiy yig'ilishi to'g'risidagi, kuzatuv kengashi to'g'risidagi va ijroiya organ to'g'risidagi (tegishincha direktor, boshqaruv, direksiya, boshqaruvchi tashkilot, boshqaruvchi to'g'risidagi), faoliyat tartibini, huquq va majburiyatlarini, shuningdek aktsiyadorlik jamiyatining ko'rsatilgan boshqaruv organlari tomonidan qarorlar qabul qilish tartibotini belgilovchi nizomlarni tayyorlashi va aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida tasdiqlashi shart.

(17-modda O'zbekiston Respublikasining 1998 yil 29 avgustdagi 681-I-son Qonuniga muvofiq beshinchi qism bilan to'ldirilgan — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 9-son, 181-modda)

18-modda □ Jamiyat ustaviga kiritilgan o'zgartishlar va qo'shimchalarni yoki jamiyatning yangi tahrirdagi ustavini davlat ro'yxatidan o'tkazish

Jamiyat ustaviga kiritilgan o'zgartishlar va qo'shimchalar yoki jamiyatning yangi tahrirdagi ustavi ushbu Qonunning jamiyatni ro'yxatdan o'tkazishga doir 7-moddasida ko'zda tutilgan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilishi lozim.

Jamiyat ustaviga kiritilgan o'zgartishlar va qo'shimchalar yoki jamiyatning yangi tahrirdagi ustavi uchinchi shaxslar uchun ular davlat ro'yxatidan o'tkazilgan paytdan boshlab, ushbu Qonunda belgilangan hollarda esa davlat ro'yxatidan o'tkazuvchi organ xabardor etilgan paytdan e'tiboran kuchga kiradi.

III BO'LIM. JAMIYATNING USTAV FONDI. JAMIYATNING AKTSIYALARI, OBLIGATSIYALARI VA BOSHQA QIMMATLI QOG'OZLARI. JAMIYATNING SOF AKTIVLARI

19-modda □ Jamiyatning ustav fondi va aktsiyalari

Jamiyatning ustav fondi aktsiyadorlar sotib olgan jamiyat aktsiyalarining nominal qiymatidan tashkil topadi. Jamiyat chiqaradigan barcha aktsiyalarning nominal qiymati bir xil bo'lishi lozim.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyatning ustav fondi uning mol-mulkining o'z kreditorlari manfaatlarini kafolatlaydigan darajadagi eng kam miqdorini belgilaydi. Jamiyat davlat mulki negizida tuzilganda korxonaning (mol-mulkning) qonun hujjatlarida belgilangan tartibda aniqlangan bozor bahosi jamiyat ustav fondining summasini tashkil etadi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006 yil 21 iyuldagi 145-son qarori bilan tasdiqlangan Davlat mulki bo'lgan ob'ektlarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiyashtirish tartibi to'g'risidagi Nizomning V bo'limi.

(19-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1998 yil 29 avgustdagi 681-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 9-son, 181-modda)

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat oddiy aktsiyalarni joylashtirishi shart, shuningdek bir yoki bir necha turdagi imtiyozli aktsiyalarni joylashtirishga haqli. Joylashtirilgan imtiyozli aktsiyalarning nominal qiymati jamiyat ustav fondining yigirma foizidan oshmasligi lozim.

(19-modda uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Jamiyat ta'sis etilayotganda uning barcha aktsiyalari muassislar o'rtasida joylashtirilgan bo'lishi kerak.

20-modda Ustav fondining miqdori

Olding tahrirga qarang.

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlik jamiyati ustav fondining eng kam miqdori jamiyat davlat ro'yxatidan o'tkazilgan sanada O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining kursi bo'yicha to'rt yuz ming AQSH dollariga teng bo'lgan summadan kam bo'lmasligi kerak.

(20-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2009 yil 7 apreldagi O'RQ-206-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2009 y., 15-son, 176-modda)

Jamiyat ustav fondini ta'sis hujjatlarida nazarda tutilgan miqdorda shakllantirishning eng ko'p muddati, agar qonun hujjatlarida boshqacha tartib nazarda tutilgan bo'lmasa, jamiyat davlat ro'yxatidan o'tkazilgan paytdan e'tiboran bir yildan oshmasligi lozim.

(20-moddaning matni O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

21-modda Jamiyatning ustav fondini ko'paytirish

Jamiyatning ustav fondi aktsiyalar nominal qiymatini oshirish yoki qo'shimcha aktsiyalarni joylashtirish yo'li bilan ko'paytirilishi mumkin.

Jamiyatning ustav fondini aktsiyalar nominal qiymatini oshirish yo'li bilan ko'paytirish va jamiyat ustaviga tegishli o'zgartishlar kiritish to'g'risidagi qaror aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan yoki, agar jamiyat ustavida yoxud aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga muvofiq jamiyatning kuzatuv kengashiga shunday qarorni qabul qilish huquqi berilgan bo'lsa, jamiyatning kuzatuv kengashi tomonidan qabul qilinadi.

Qo'shimcha aktsiyalar jamiyat tomonidan jamiyat ustavida belgilangan e'lon qilingan aktsiyalar soni doirasidagina joylashtirilishi mumkin.

Olding tahrirga qarang.

Qo'shimcha aktsiyalarni joylashtirish yo'li bilan jamiyat ustav fondini ko'paytirish to'g'risidagi qaror aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan yoki bunday qaror qabul qilish huquqi jamiyatning ustaviga muvofiq yoki aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan jamiyatning kuzatuv kengashiga berilgan bo'lsa, kuzatuv kengashi tomonidan qabul qilinadi.

(21-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Qo'shimcha aksiyalarni joylashtirish yo'li bilan jamiyat ustav fondini ko'paytirish to'g'risidagi qarorda joylashtiriladigan qo'shimcha oddiy (odatdagi) aksiyalarning va e'lon qilingan miqdorlari (ulushlari) doirasida har bir turdagi imtiyozli aksiyalarning soni, ularni joylashtirish muddati va shartlari, shu jumladan mazkur qonunga muvofiq joylashtirilayotgan aksiyalarni sotib olishda imtiyozli huquqlarga ega bo'lgan aksiyadorlar uchun jamiyatning qo'shimcha aksiyalarini joylashtirish bahosi belgilangan bo'lishi lozim.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyatning ustav fondini qo'shimcha aksiyalar joylashtirish yo'li bilan ko'paytirish joylashtirilgan qo'shimcha aksiyalarning nominal qiymati miqdorida qayd etiladi. Bunda e'lon qilingan muayyan toifa va turdagi aksiyalarning miqdori joylashtirilgan ana shu toifa va turlardagi aksiyalarning soniga qisqartirilishi kerak.

(21-moddaning oltinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

22-modda Jamiyatning ustav fondini kamaytirish

Jamiyatning ustav fondi aksiyalarning nominal qiymatini yoki ularning umumiy sonini qisqartirish yo'li bilan, shu jumladan aksiyalarning bir qismini jamiyatning o'zi keyinchalik muomaladan chiqarish sharti bilan sotib olishi yo'li bilan kamaytirilishi mumkin.

Jamiyatning ustav fondini aksiyalarning bir qismini sotib olish va muomaladan chiqarish orqali kamaytirishga, agar bunday imkoniyat jamiyatning ustavida nazarda tutilgan bo'lsa, yo'l qo'yiladi.

Agar ustav fondini kamaytirish natijasida uning miqdori jamiyatning ustaviga kiritilgan tegishli o'zgartishlarni ro'yxatdan o'tkazish kuni belgilanadigan jamiyat ustav fondining eng kam miqdoridan qonun hujjatlaridabelgilanganidan kamayib ketadigan bo'lsa, jamiyat ustav fondini kamaytirishga haqli emas.

Ustav fondini kamaytirish va jamiyat ustaviga tegishli o'zgartishlar kiritish haqidagi qaror aksiyadorlarning umumiy yig'ilishida qabul qilinadi.

Ustav fondini kamaytirish to'g'risida qaror qabul qilgan vaqtda aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi fondni kamaytirish sabablarini ko'rsatadi va uni kamaytirish tartibini belgilaydi.

Ustav fondini kamaytirish vaqtda jamiyat tugatilganida nazarda tutiladigan aksiyadorlarning manfaatlarini himoya qilish shartlariga rioya etilishi zarur.

LexUZ sharhi

Qarang: mazkur Qonunning 103-moddasi.

23-modda Jamiyatning ustav fondi miqdori kamaytirilgani to'g'risida kreditorlarni xabardor qilish

Ustav fondini kamaytirish to'g'risida qaror qabul qilinganidan boshlab jamiyat kechi bilan 30 kun ichida bu qaror xususida o'z kreditorlarini yozma ravishda xabardor qiladi. Kreditorlar jamiyatning ustav fondini kamaytirish to'g'risida o'zlariga xabarnoma yuborilgan sanadan e'tiboran kechi bilan 30 kun ichida jamiyatdan o'z majburiyatlarini muddatidan oldin ijro etishni va ustav fondi kamaytirilishi bilan bog'liq zararni to'lashni talab qilishga haqli.

Olding tahrirga qarang.

24-modda Aksiyadorlik jamiyatining aksiyalari

Aksiyalar egasining nomi yozilgan emissiyaviy qimmatli qog'ozlar bo'lib, ular turiga ko'ra oddiy va imtiyozli bo'lishi mumkin.

Aksiyalar mulk huquqi yoki boshqa ashyoviy huquq asosida qaysi yuridik yoki jismoniy shaxsga tegishli bo'lsa, o'sha yuridik yoxud jismoniy shaxs aksiyaning egasi — aksiyador deb e'tirof etiladi.

Oddiy aktsiyalar ovoz beruvchi bo'lib, ularning egasiga dividendlar olish, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishlarida va jamiyatni boshqarishda ishtirok etish huquqini beradi.

Aksiya egalari dividendlarni, shuningdek jamiyat tugatilganda aktsiyalarga qo'yilgan mablag'larni birinchi navbatda olish huquqini beradigan aktsiyalar imtiyozli aktsiyalardir. Imtiyozli aktsiyalar o'z egalari jamiyat foyda ko'rish-ko'rmasligidan qat'i nazar, muayyan dividendlar olish huquqini beradi.

CHiqariladigan aktsiyalarning turlari, ularni joylashtirish, ular bo'yicha dividendlar to'lash tartibi qonun hujjatlariga muvofiq jamiyat ustavida belgilanadi.

(24-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

24¹-modda Oltin aktsiya

«Oltin aktsiya» — ayrim aktsiyadorlik jamiyatlarini boshqarishda davlat ishtirokining maxsus huquqi bo'lib, u strategik ahamiyatga ega bo'lgan davlat korxonalarini xususiy lashtirilayotganda yoki aktsiyadorlik jamiyatlarining davlat aktsiya paketlari xususiy mulk etib realizatsiya qilinayotganda O'zbekiston Respublikasi Hukumatining qaroriga asosan joriy qilinadi va mamlakatning iqtisodiy manfaatlarini himoya qilinishini ta'minlaydi.

«Oltin aktsiya» qiymatga ega emas, boshqa shaxsga berilmaydi hamda garovga qo'yilmaydi, ustav fondi miqdorini belgilashda va dividendlarni hisoblashda inobatga olinmaydi.

«Oltin aktsiya» ustav fondida davlat ulushi bo'lmagan yoki bu ulush yigirma besh foizdan oshmaydigan aktsiyadorlik jamiyatlarida joriy etilishi mumkin. Davlatning «oltin aktsiya»dan foydalanish tartibi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi.

«Oltin aktsiya» aktsiyadorlik jamiyatining kuzatuv kengashi tarkibiga davlat vakilini (bundan buyon matnda davlat vakili deb yuritiladi) tayinlash vositasida realizatsiya qilinadi. Davlat vakili aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida va kuzatuv kengashi majlislarida ushbu Qonunning 65-moddasi birinchi qismining **ikkinchi — to'rtinchi, ettinchi, sakkizinchi, o'n sakkizinchi, o'n to'qqizinchi** xatboshilarida, shuningdek 82-moddasi birinchi qismining **yettinchi, yigirma ikkinchi — yigirma to'rtinchi** xatboshilarida ko'rsatilgan masalalar bo'yicha veto qo'yish huquqi bilan majburiy tartibda ishtirok etadi. Veto qo'yish ushbu qarorlar qabul qilingan kuni yozma shaklda amalga oshiriladi.

(24¹-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonuni bilan kiritilgan — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

25-modda Aktsiyalarning nominal qiymati

Aktsiyalarning nominal qiymati yuz so'mdan kam bo'lishi mumkin emas.

Aksiya bo'linmasdir.

26-modda Jamiyatning joylashtirilgan va e'lon qilingan aktsiyalari

Jamiyatning ustavida aktsiyadorlar sotib olgan aktsiyalarning (joylashtirilgan aktsiyalarning) soni va nominal qiymati belgilab qo'yilishi lozim.

Oldingi tahrirga qarang.

Jamiyat ustavida jamiyat joylashtirilgan aktsiyalarga qo'shimcha ravishda joylashtirishga haqli bo'lgan e'lon qilingan (qo'shimcha) aktsiyalarning soni va nominal qiymati belgilanishi mumkin.

(26-modda ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

(26-modda uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Jamiyat ustaviga jamiyatning e'lon qilingan aksiyalari haqida ushbu moddada nazarda tutilgan qoidalar bilan bog'liq o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risidagi qaror aksiyadorlarning umumiy yig'ilishida qabul qilinadi.

Oldingitahrirgaqarang.

Jamiyat tomonidan aksiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlar joylashtirilgan taqdirda e'lon qilingan (qo'shimcha) aksiyalarning soni ushbu qimmatli qog'ozlar muomalada bo'lishi muddati mobaynida ayirboshlash uchun zarur miqdordan kam bo'lmasligi lozim.

(26-modda to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Jamiyat o'zi joylashtirgan qimmatli qog'ozlar erkin ayirboshlanishi mumkin bo'lgan aksiyalar beradigan huquqlarni cheklash haqida ushbu qimmatli qog'ozlar egalarining rozilgisiz qaror qabul qilishga haqli emas.

27-modda Aktsiyadorlarning huquqlari

Aksiyadorlar:

tegishli aksiyadorlik jamiyatining aksiyadorlari reestriga kiritilish;

Oldingitahrirgaqarang.

o'zi haqida depozitariydagi depo hisobvarag'idan ko'chirma olish;

(27-modda birinchi qismining uchinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

jamiyat foydasining bir qismini dividendlar tarzida olish;

aksiyadorlik jamiyati tugatilgan taqdirda o'zlariga tegishli ulushga muvofiq mol-mulkning bir qismini olish;

aksiyadorlik jamiyatini boshqarishda ishtirok etish;

aksiyadorlik jamiyatining ustaviga muvofiq emitentning moliya-xo'jalik faoliyati natijalari to'g'risida to'liq va to'g'ri axborot olish;

olgan dividendini erkin tasarruf etish;

Oldingitahrirgaqarang.

qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organida, shuningdek sudda o'z huquqlarini himoya qilish;

(27-modda birinchi qismining to'qqizinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Oldingitahrirgaqarang.

qimmatli qog'ozlar bozorining professional ishtirokchilari va emitentlarning uquvsiz yoki g'arazli xatti-harakatlari tufayli ko'rgan zararining to'lanishini talab qilish;

(27-modda birinchi qismining o'ninchi xatboshi O'zbekiston Respublikasining 2009 yil 9 sentyabrdagi O'RQ-216-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2009 y., 37-son, 403-modda)

o'z manfaatlarini ifodalash va himoya qilish maqsadida uyushmalar va boshqa jamoat tashkilotlariga birlashish;

qimmatli qog'ozlar sotib olish vaqtida zarar ko'rish va (yoki) foydaning bir qismini yo'qotish ehtimoli bilan bog'liq tavakkalchilikni sug'urtalash huquqiga ega.

Aksiyadorlar jamiyat ustavida nazarda tutilgan boshqa huquqlarga ham ega bo'ladilar.

28-modda Oddiy (odatdagi) aksiyalar egalari bo'lmish aksiyadorlarning huquqlari

Jamiyatning har bir oddiy (odatdagi) aksiyasi uning egasi bo'lmish aksiyadorga bir xil hajmda huquqlar beradi.

Oddiy (odatdagi) aksiyalarning egalari bo'lmish aksiyadorlar ushbu Qonunga va jamiyat ustaviga muvofiq aksiyadorlar umumiy yig'ilishida mazkur yig'ilish vakolatiga kiradigan barcha masalalar bo'yicha ovoz berish huquqi bilan ishtirok etishi mumkin, shuningdek dividendlar olish, jamiyat tugatilgan taqdirda esa, jamiyat mol-mulkining bir qismini olish huquqiga egadir.

29-modda Imtiyozli aksiyalarning egalari bo'lmish aksiyadorlarning huquqlari

Jamiyat imtiyozli aktsiyalarining egalari bo'lmish aktsiyadorlar, agar ushbu Qonunda yoki jamiyat ustavida jamiyatning muayyan turdagi imtiyozli aktsiyalari uchun boshqacha qoida belgilanmagan bo'lsa, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ovoz berish huquqiga ega emaslar.

 LexUZ sharhi

Qarang: mazkur moddaning [ettinchi](#), [sakkizinchi](#), [to'qqizinchi](#) va [o'ninchi](#) qismlari.

Jamiyatning bir turdagi imtiyozli aktsiyalari ularning egalari bo'lmish aktsiyadorlarga bir xil hajmda huquqlar beradi va odatdagi aktsiyalar bilan bir xil nominal qiymatga ega bo'ladi.

Jamiyat tugatilgan taqdirda har bir turdagi imtiyozli aktsiyalar bo'yicha to'lanadigan dividendlar va (yoki) qiymatning (tugatilish qiymatining) miqdori jamiyat ustavida belgilab qo'yilishi lozim. Dividend miqdori va tugatilish qiymati qat'iy pul summasida yoki imtiyozli aktsiyalarning nominal qiymatiga nisbatan foizlarda belgilanadi. Agar imtiyozli aktsiyalar bo'yicha dividendlar miqdori va tugatilish qiymatini aniqlash tartibi jamiyat ustavida ko'rsatilgan bo'lsa ham ular belgilangan hisoblanadi. Dividend miqdori belgilanmagan imtiyozli aktsiyalarning egalari oddiy (odatdagi) aktsiyalarning egalari bilan baravar dividendlar olish huquqiga ega.

Agar jamiyat ustavida ikki va undan ortiq turdagi imtiyozli aktsiya nazarda tutilgan bo'lsa, jamiyat ustavida imtiyozli aktsiyalarning har bir turi bo'yicha dividendlar va tugatilish qiymatini to'lash navbati ham belgilangan bo'lishi kerak.

Muayyan turdagi imtiyozli aktsiyalar bo'yicha miqdori ustavda belgilangan bo'lib, to'lanmagan yoki hammasi to'lanmagan dividend jamg'arib borilishi va keyinchalik to'lanishi (kumulyativ imtiyozli aktsiyalar) jamiyat ustavida belgilab qo'yilishi mumkin.

Jamiyat ustavida muayyan turdagi imtiyozli aktsiyalarning oddiy (odatdagi) aktsiyalar yoki boshqa turdagi imtiyozli aktsiyalarga erkin ayirboshlanishi mumkinligi va shartlari ham belgilab qo'yilishi mumkin.

Imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlar aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida jamiyatni qayta tashkil etish va tugatish masalalari hal etilayotganda ovoz berish huquqi bilan ishtirok etadilar. Muayyan turdagi imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlar aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida jamiyat ustaviga shu turdagi imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlarning huquqlarini cheklaydigan o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish, shu jumladan avvalgi navbatdagi imtiyozli aktsiyalar bo'yicha to'lanadigan dividendning miqdorini belgilash yoki ko'paytirish va (yoki) tugatilish qiymatini belgilash yoki ko'paytirish masalalari, shuningdek boshqa turdagi imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlarga dividend va (yoki) aktsiyaning tugatilish qiymatini to'lash navbati bo'yicha imtiyozlar berish masalalari hal etilayotganda ovoz berish huquqini oladilar.

Dividend miqdori jamiyat ustavida belgilab qo'yilgan muayyan turdagi imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlar, kumulyativ imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlarni istisno etganda, ana shu turdagi imtiyozli aktsiyalar bo'yicha dividendlar to'lash to'g'risida qaror qabul qilinmagan yoki dividendlarni to'liq to'lamaslik to'g'risida qaror qabul qilingan aktsiyadorlarning yillik umumiy yig'ilishidan keyingi yig'ilishdan boshlab umumiy yig'ilishning vakolatiga kiradigan barcha masalalar bo'yicha ovoz berish huquqi bilan aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqiga ega. Bunday turdagi imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlarning aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqi mazkur aktsiyalar bo'yicha dividendlar birinchi marta to'liq miqdorda to'langan paytdan boshlab to'xtatiladi.

Muayyan turdagi kumulyativ imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlar ana shu aktsiyalar bo'yicha jamg'arilib qolgan dividendlarni to'liq miqdorda to'lash to'g'risida qaror qabul qilishi lozim bo'lganu, ammo bunday qaror qabul qilmagan yoxud dividendlarni to'liq miqdorda to'lamaslik to'g'risida qaror qabul qilgan aktsiyadorlarning yillik umumiy yig'ilishidan keyingi yig'ilishdan e'tiboran umumiy yig'ilishning vakolatiga kiradigan barcha masalalar bo'yicha aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ovoz berish huquqi bilan ishtirok etishga haqli. Muayyan turdagi kumulyativ imtiyozli aktsiyalarning egasi bo'lmish aktsiyadorlarning aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqi mazkur aktsiyalar

bo'yicha jamg'arilib qolgan barcha dividendlar to'liq miqdorda to'langan paytdan boshlab to'xtatiladi.

Agar jamiyat ustavida muayyan turdagi imtiyozli aktsiyalarni odatdagi aktsiyalarga ayirboshlash mumkinligi nazarda tutilgan bo'lsa, jamiyat ustavi bu turdagi imtiyozli aktsiyalar bo'yicha ovoz berish huquqini nazarda tutishi mumkin. Bunda ana shunday imtiyozli aktsiya egasi o'ziga qarashli imtiyozli aktsiya ayirboshlanishi mumkin bo'lgan odatdagi aktsiyalar bo'yicha ovozlardan sonidan oshib ketmaydigan miqdorda ovozlarga ega bo'ladi.

Oldingi tahrirga qarang.

30-modda Aktsiyalarga bo'lgan huquqlarning o'tishi

Aktsiyalarga bo'lgan huquqlar aktsiyalarni oluvchiga uning depo hisobvarag'iga tegishli kirim yozuvi belgilangan tartibda kiritilgan paytdan e'tiboran o'tadi va qonun hujjatlarida belgilangan tartibda depozitariy tomonidan beriladigan depo hisobvarag'idan ko'chirma bilan tasdiqlanadi.

Aktsiya bilan tasdiqlanadigan huquqlar ularning oluvchisiga ushbu qimmatli qog'ozga bo'lgan huquqlar o'tgan paytdan e'tiboran o'tadi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi «Qimmatli qog'ozlar bozori to'g'risida»gi Qonunining 32-moddasi.

(30-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

(31-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

32-modda Jamiyatning obligatsiyalari va boshqa qimmatli qog'ozlari

Qonun hujjatlarida nazarda tutilgan obligatsiyalar va boshqa qimmatli qog'ozlarni jamiyat o'z ustaviga muvofiq joylashtirishga haqli.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasining «Qimmatli qog'ozlar bozori to'g'risida»gi Qonuni, «Qimmatli qog'ozlarning hosilalarini chiqarish va ularni muomalada yuritish tartibi» (ro'yxat raqami 320, 02.04.1997 y.) va «Qimmatli qog'ozlar emissiyasi va emissiyaviy qimmatli qog'ozlar chiqarilishlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish qoidalarini» (ro'yxat raqami 2000, 30.08.2009 y.).

Oldingi tahrirga qarang.

Yopiq aksiyadorlik jamiyati obligatsiyalarni joylashtirishga haqli emas.

(32-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 23 iyuldagi O'RQ-104-sonli Qonun asosida ikkinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 29-30-son, 297-modda)

33-modda Jamiyatning aktsiyalari va boshqa qimmatli qog'ozlariga haq to'lash

Oldingi tahrirga qarang.

Jamiyatni ta'asis etishda joylashtiriladigan aktsiyalarga jamiyat davlat ro'yxatidan o'tkazilgan sanadan e'tiboran ko'pi bilan bir yil ichida muassislar tomonidan haq to'lanishi lozim. Mazkur muddat o'tganidan keyin muassislar tomonidan haqi to'lanmagan aktsiyalar bekor qilinishi kerak.

Jamiyatning qo'shimcha aktsiyalariga mazkur aktsiyalarni chiqarish to'g'risidagi qarorda ko'rsatilgan joylashtirish muddati ichida haq to'lanishi lozim.

(33-modda birinchi va ikkinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Jamiyat ustavida aktsiyalar haqini to'lash majburiyatini bajarmaganlik uchun neustoyka (jarima, penya) undirish nazarda tutilishi mumkin.

Oldingi tahrirga qarang.

Jamiyatning aktsiyalari va boshqa qimmatli qog'ozlariga haq to'lash qonun hujjatlarida belgilangan tartibda pul va to'lovning boshqa vositalari, mol-mulk, shuningdek pulda

baholanadigan huquqlar (shu jumladan ashyoviy huquqlar) vositasida amalga oshiriladi. Jamiyatni ta' sis etish chog'ida uning aksiyalariga haq to'lash shakli jamiyatni tashkil etish to'g'risidagi shartnomada (qayta tashkil etish to'g'risidagi qarorda) yoki jamiyat ustavida, qo'shimcha aksiyalar va boshqa qimmatli qog'ozlarga haq to'lash esa, ularni joylashtirish to'g'risidagi qarorda belgilab qo'yiladi.

(33-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1998 yil 29 avgustdagi 681-I-sonli Qonuni tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 9-son, 181-modda)

Olding tahrirga qarang.

(33-modda beshinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Jamiyatni ta' sis etish chog'ida aksiyaga to'lanadigan haq sifatida topshirilayotgan mol-mulkning puldagi bahosi muassislar o'rtasidagi kelishuvga muvofiq chiqariladi.

Olding tahrirga qarang.

Agar jamiyatning shu yo'sinda sotib olinayotgan aksiyalari va boshqa qimmatli qog'ozlarining nominal qiymati qonun hujjatlarida belgilangan eng kam miqdordagi ish haqining ikki yuz baravaridan ko'pni tashkil etsa, jamiyatning aksiyalari va boshqa qimmatli qog'ozlarining haqi sifatida topshirilayotgan mol-mulkning puldagi bahosini baholovchi tashkilot baholashi kerak.

(33-moddaning oltinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2010 yil 17 sentyabrdagi O'RQ-257-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2010 y., 37-son, 315-modda)

Jamiyat ustavida uning aksiyalari va boshqa egasi yozilgan qimmatli qog'ozlari haqi sifatida topshiriladigan mol-mulk turlari cheklab qo'yilishi mumkin.

Olding tahrirga qarang.

(33-modda to'qqizinchi va o'ninchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

34-modda Jamiyatning fondlari va sof aktivlari

Jamiyat ustavida nazarda tutilgan, ammo ustav fondining o'n besh foizidan kam bo'lmagan miqdorda jamiyat zaxira fondi tuziladi. Jamiyatning zaxira fondi jamiyatning ustav fondida belgilangan miqdorga yetguniga qadar har yili sof foydadan majburiy ajratmalar o'tkazish orqali tashkil etiladi. Har yilgi ajratmalarning miqdori jamiyat ustavida nazarda tutiladi, ammo bu miqdor jamiyat ustavida belgilangan miqdorga yetguniga qadar sof foydaning besh foizidan kam bo'lmasligi kerak.

Jamiyatning zaxira fondi ko'rilgan zararni qoplash, jamiyat obligatsiyalarini muomaladan chiqarish, imtiyozli aksiyalar bo'yicha dividendlar to'lash va ushbu Qonunga muvofiq aksiyalarni sotib olishni talab qilish huquqiga ega bo'lgan aksiyadorlarning talabiga binoan aksiyalarni sotib olish uchun mo'ljallanadi.

Zaxira fondidan boshqa maqsadlarda foydalanish mumkin emas.

Jamiyat sof aktivlarining qiymati buxgalteriya hisob-kitob ma'lumotlari bo'yicha belgilangan tartibda baholanadi.

Agar ikkinchi moliya yili va undan keyingi har bir moliya yili tugaganidan keyin jamiyat aksiyadorlari tasdig'iga taqdim etilgan yillik buxgalteriya balansiga yoki auditorlik tekshiruvi natijalariga ko'ra jamiyat sof aktivlarining qiymati uning ustav fondidan oz bo'lib chiqsa, jamiyat o'z ustav fondini sof aktivlari qiymatidan oshib ketmaydigan miqdorgacha kamaytirishini e'lon qilishi shart.

Agar ikkinchi moliya yili va undan keyingi har bir moliya yili tugaganidan keyin jamiyat aksiyadorlari tasdig'iga taqdim etilgan yillik buxgalteriya balansiga yoki auditorlik tekshiruvi natijalariga muvofiq jamiyat sof aktivlarining qiymati ushbu Qonunning 20-moddasida ko'rsatilgan ustav fondining eng kam miqdoridan oz bo'lib chiqsa, jamiyat o'zini tugatish haqida qaror qabul qilishi shart.

Jamiyatning ustav fondini kamaytirish yoki jamiyatni tugatish to'g'risida qaror qabul qilinmasa, uning aksiyadorlari, kreditorlari, shuningdek davlat tomonidan vakolat berilgan organlar jamiyatni sud tartibida tugatishni talab qilishga haqli.

Olding tahrirga qarang.

IV BO'LIM. AKTSIYALAR VA BOSHQA QIMMATLI QOG'OZLARNI JOYLASHTIRISH

(IV bo'lim nomi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

(35-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

36-modda Aktsiyalarni joylashtirish

Olding tahrirga qarang.

Ochiq aksiyadorlik jamiyati aksiyalarni va aksiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni ochiq va yopiq obuna vositasida joylashtirishga haqli.

Yopiq aksiyadorlik jamiyati ochiq obuna vositasida aksiyalarni va aksiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni joylashtirishga yoki ularni cheklanmagan doiradagi shaxslarga sotib olish uchun boshqacha tarzda taklif etishga haqli emas.

Olding tahrirga qarang.

Davlat korxonalarini aksiyadorlik jamiyatlariga o'zgartirish jarayonida chiqarilgan aksiyalar yangi mulkdorlarga belgilangan tartibda realizatsiya qilinadigan paytga qadar dastlabki joylashtirilgan davlat aktivlari hisoblanadi.

(36-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun asosida uchinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

Emitent tomonidan aksiyalarni joylashtirish muddati ularning chiqarilishi davlat ro'yxatidan o'tkazilgan paytdan e'tiboran bir yildan oshmasligi kerak.

(36-modda to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Ochiq aksiyadorlik jamiyati tomonidan aksiyalar va aksiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni joylashtirish (ochiq yoki yopiq obuna) usullari jamiyat ustavida belgilab qo'yiladi, jamiyat ustavida bu xususda ko'rsatmalar bo'lmasa, aksiyadorlar umumiy yig'ilishining qarori bilan belgilanadi. Jamiyat ustavida yoki aksiyadorlar umumiy yig'ilishining qarorida jamiyat aksiyalari va aksiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarini joylashtirish uslubi to'g'risida ko'rsatma bo'lmasa, joylashtirish faqatgina ochiq obuna vositasida amalga oshirilishi mumkin.

Jamiyatning aksiyalar va aksiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni joylashtirishi qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

 LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994 yil 8 iyundagi 285-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Davlat korxonalarini qayta o'zgartirish natijasida tashkil etilgan ochiq turdagi aksionerlik jamiyatlarining aksiyalarini ro'yxatdan o'tkazish va muomalaga chiqarish tartibi to'g'risida» g' nizom va «Qimmatli qog'ozlar emissiyasi va emissiyaviy qimmatli qog'ozlar chiqarilishlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish qoidolari» (ro'yxat raqami 2000, 30.08.2009 y.).

Qonun hujjatlarida ochiq aksiyadorlik jamiyatining aksiyalar va aksiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni ochiq obuna vositasida joylashtirishi shart bo'lgan hollar belgilab qo'yilishi mumkin.

(36-moddaning birinchi, ikkinchi, to'rtinchi va oltinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrda 549-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

37-modda Aktsiyalarning joylashtirish bahosi

Jamiyatning aksiyalariga haq to'lash bozor qiymatida amalga oshiriladi.

Jamiyatni ta'sis etish vaqtida uning aksiyalari haqini to'lash jamiyat muassislari tomonidan aksiyalarning nominal qiymati bo'yicha amalga oshiriladi.

Jamiyat quyidagi hollarda aktsiyalarni ularning bozor qiymatidan arzonroq narxda joylashtirishga haqli:

jamiyatning qo'shimcha oddiy aktsiyalari oddiy aktsiyalar egalari bo'lgan aktsiyadorlarga joylashtirilib, ular oddiy aktsiyalarni bozor qiymatining to'qson foizidan past bo'lmagan narxda sotib olishdan iborat o'z imtiyozli huquqlarini ro'yobga chiqargan hollarda;

qo'shimcha aktsiyalar vositachi ishtirokida joylashtirilib, ularning bahosi bozor bahosidan ko'pi bilan bunday aktsiyalarni joylashtirish bahosiga nisbatan foizlarda belgilangan vositachilik haqi miqdorida arzon bo'lganida.

Davlat korxonasi aktsiyadorlik jamiyatiga aylantirilganda aktsiyalar ularning nominal qiymati bo'yicha joylashtiriladi va bu hol emissiya ma'lumotnomasida qayd qilinadi.

Olding tahrirga qarang.

37¹-modda Aktsiyadorlik jamiyatlariga o'zgartirilayotgan davlat korxonalari mehnat jamoalari a'zolari tomonidan aktsiyalarni olinishi

Davlat korxonasi aktsiyadorlik jamiyatiga aylantirilganda korxonada mehnat jamoasi a'zolari qonun hujjatlarida belgilangan tartibda aktsiyalar qiymati haqini to'lab ustav fondidagi tegishli ulishdan aktsiyalar sotib olish huquqiga ega bo'ladi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006 yil 21 iyuldagi 145-son qarori bilan tasdiqlangan «Davlat mulki bo'lgan ob'ektlarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy lashtirish tartibi to'g'risida» g'inizom.

(37¹-moddaning nomi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

38-modda Aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarning joylashtirish bahosi

Jamiyat aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni ularning bozor qiymati bo'yicha joylashtiradi, quyidagi hollar bundan mustasno:

odatdagi aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlar odatdagi aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlarga joylashtirilganda, agar ular bunday qimmatli qog'ozlarni bozor qiymatining to'qson foizidan kam bo'lmagan narxlarda sotib olishdan iborat imtiyozli huquqlarini ro'yobga chiqarsalar;

aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlar vositachi ishtirokida joylashtirilib, ularning bahosi bozor bahosidan ko'pi bilan bunday qimmatli qog'ozlarni joylashtirish bahosiga nisbatan foizlarda belgilangan vositachilik haqi miqdorida arzon bo'lishi.

Ushbu moddaning qoidalari muomaladan chiqarish shartlari nominal qiymatini to'lashni yoki aktsiyaga ayirboshlashni nazarda tutuvchi obligatsiyalarni jamiyat tomonidan joylashtirishga nisbatan tatbiq etilmaydi.

Olding tahrirga qarang.

39-modda Aktsiyalarni va aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni joylashtirishda aktsiyadorlarning huquqlarini ta'minlash

Agar jamiyat aktsiyalarni va ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan, haqi pul bilan to'lanadigan qimmatli qog'ozlarni joylashtirsa, jamiyat ustavida jamiyatning ovoz beruvchi aktsiyalari egasi bo'lmish aktsiyadorlar bunday qimmatli qog'ozlarni o'zlari ega bo'lgan ovoz beruvchi aktsiyalar soniga mutanosib miqdorda imtiyozli sotib olishga haqli ekanligi nazarda tutilishi mumkin.

Aktsiyalar va ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlar haqi pul bilan to'langan ochiq obuna vositasida joylashtirilgan taqdirda imtiyozli sotib olish huquqini qo'llamaslik to'g'risidagi qaror, shuningdek bunday qarorning amal qilish muddati to'g'risidagi qaror aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida ishtirok etayotgan ovoz beruvchi aktsiyalar egalari tomonidan ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinishi mumkin.

Aktsiyalarni va ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni imtiyozli sotib olish huquqini qo'llamaslik to'g'risidagi qaror aktsiyadorlar umumiy

yig'ilishining qarorida belgilangan muddat davomida, ammo bunday qaror qabul qilingan paytdan e'tiboran ko'pi bilan bir yil davomida amal qiladi.

Aktsiyalarni va ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni imtiyozli olish huquqiga ega bo'lgan shaxslarning ro'yxati ushbu qimmatli qog'ozlarni chiqarish to'g'risidagi qaror qabul qilingan sanadagi jamiyat aktsiyadorlari reestrining ma'lumotlari asosida tuziladi.

Ushbu moddaning qoidalari ushbu Qonunning **29-moddasiga** muvofiq jamiyatning ovoz berish huquqini olgan imtiyozli aktsiyalari egalari nisbatan tatbiq etilmaydi.

(39-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

40-modda Aktsiyalarni va aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni imtiyozli sotib olish huquqini amalga oshirish tartibi

Jamiyat aktsiyalarni va ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan, haqi pul bilan to'lanadigan qimmatli qog'ozlarni joylashtira boshlaydigan kundan kamida 30 kun oldin jamiyatning ovoz beruvchi aktsiyalari egalari bo'lmish aktsiyadorlar ushbu Qonunning **39-moddasida** nazarda tutilgan o'z huquqlarini amalga oshirishlari mumkinligi haqida xabardor qilinishi lozim.

Xabarnomada aktsiyalarning va ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarning joylashtirilayotgan miqdori, ularni joylashtirish bahosi (shu jumladan, agar jamiyat aktsiyadorlari o'zlarining bunday qimmatli qog'ozlarni imtiyozli sotib olish huquqini amalga oshirsalar, ularni jamiyatning aktsiyadorlariga joylashtirish bahosi), har bir aktsiyador sotib olishga haqli bo'lgan qimmatli qog'ozlarning sonini aniqlash tartibi, aktsiyadorlarning bunday huquqi amal qiladigan muddat va huquqni ro'yobga chiqarish tartibi to'g'risidagi ma'lumotlar bo'lishi lozim.

Aktsiyador aktsiyalarni va ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni sotib olishi to'g'risida o'zining ismi (nomi) va yashash manzili (joylashgan manzili), sotib oladigan qimmatli qog'ozlarning soni ko'rsatilgan yozma ariza va haq to'laganlik to'g'risidagi hujjatni jamiyat nomiga yuborib, o'zining imtiyozli huquqini to'la yoki qisman ro'yobga chiqarishga haqlidir. Bunday ariza ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan qo'shimcha aktsiyalar va qimmatli qog'ozlarni joylashtirish boshlanadigan sanadan kechi bilan bir kun oldin jamiyat nomiga yuborilishi lozim.

(40-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

41-modda Jamiyatning joylashtirilgan aktsiyalarni sotib olishi

Jamiyat aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining, agar jamiyat ustavida nazarda tutilgan bo'lsa, joylashtirilgan aktsiyalarning umumiy sonini kamaytirish maqsadida, shuningdek keyinchalik qayta sotish maqsadida ularning bir qismini sotib olish yo'li bilan jamiyatning ustav fondini kamaytirish to'g'risidagi qaroriga muvofiq o'zining joylashtirilgan aktsiyalarini sotib olishga haqlidir.

Agar muomalada qolgan aktsiyalarning nominal qiymati ustav fondining ushbu **Qonunda** nazarda tutilgan eng kam miqdoridan kamayib ketadigan bo'lsa, jamiyat joylashtirilgan aktsiyalarining umumiy sonini kamaytirish maqsadida ularning bir qismini sotib olish yo'li bilan ustav fondini kamaytirish to'g'risida qaror qabul qilishga haqli emas.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi aktsiyalarning umumiy sonini kamaytirish maqsadida ularni sotib olish yo'li bilan jamiyatning ustav fondini kamaytirish to'g'risida qabul qilgan qaror asosida jamiyat tomonidan sotib olingan aktsiyalar ularni sotib olish vaqtida muomaladan chiqariladi.

Aktsiyalarni sotib olish to'g'risidagi qarorda sotib olinadigan aktsiyalarning turlari, jamiyat sotib oladigan har bir turdagi aktsiyaning soni, sotib olish narxi, aktsiyalar haqini to'lash shakli va muddati, shuningdek aktsiyalar qancha muddatda sotib olinishi belgilab qo'yilishi lozim.

Agar jamiyatning ustavida o'zgacha tartib belgilanmagan bo'lsa, aktsiyalarni sotib olish vaqtida ularga pul bilan haq to'lanadi. Aktsiyalarni sotib olish muddati 30 kundan kam bo'lmasligi kerak. Jamiyat tomonidan oddiy (odatdagi) aktsiyalarni sotib olish narxi bozor bahosiga muvofiq belgilanadi.

Sotib olish to'g'risida qaror qabul qilingan muayyan turlardagi aktsiyalarning egasi bo'lmish har bir aktsiyador ko'rsatib o'tilgan aktsiyalarni sotishga haqlidir, jamiyat esa ularni sotib olishi shart. Agar jamiyatning sotib olishi to'g'risida ariza tushgan aktsiyalarning umumiy soni ushbu moddada belgilangan cheklashlarni hisobga olgan holda jamiyat sotib olishi mumkin bo'lgan aktsiyalarning sonidan ortib ketsa, aktsiyadorlardan arizada ko'rsatilgan talablarga mutanosib ravishda aktsiyalar sotib olinadi.

Aktsiyalar sotib olinadigan muddat boshlanishiga kechi bilan 30 kun qolganda jamiyat muayyan turdagi aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlarni xabardor qilishi shart. Xabarnomada ushbu moddaning to'rtinchi qismida ko'rsatib o'tilgan ma'lumotlar bo'lishi lozim.

Imtiyozli aktsiyalar jamiyat ustavida nazarda tutilgan narxlarda sotib olinadi.

Oldingi tahrirga qarang.

Jamiyat tasarrufiga o'tgan aktsiyalar ovoz berish huquqini bermaydi, ovozlarni sanab chiqishda hisobga olinmaydi, ular bo'yicha dividendlar hisoblab chiqarilmaydi. Bunday aktsiyalar jamiyat tasarrufiga o'tgan paytdan e'tiboran bir yildan kechiktirmay realizatsiya qilinishi kerak, aks holda, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi jamiyatning ustav fondini kamaytirish to'g'risida qaror qabul qilishi lozim.

Ushbu moddaning to'qqizinchi qismida nazarda tutilgan muddatlarda realizatsiya qilinmagan aktsiyalar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda bekor qilinishi lozim.

Oldingi tahrirga qarang.

Jamiyat tomonidan o'z aktsiyalarini olinishi qonun hujjatlarida belgilangan tartibda mustaqil ravishda yoki qimmatli qog'ozlar bozorining professional ishtirokchilari orqali amalga oshiriladi.

(41-moddaning o'n birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2009 yil 9 sentyabrdagi O'RQ-216-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2009 y., 37-son, 403-modda)

Jamiyat o'zi chiqargan aktsiyalar bo'yicha ularni qayta sotib olish sharti bilan bitimlar tuzishga, shuningdek o'zi chiqargan aktsiyalarni ishonchli boshqaruvga berishga haqli emas.

(41-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun asosida to'qqizinchi — o'n ikkinchi qismlar bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

42-modda Joylashtirilgan aktsiyalarning jamiyat tomonidan sotib olinishidagi cheklashlar

Jamiyat:

jamiyatning butun ustav fondi batamom to'languniga qadar, agar oddiy aktsiyalarni sotib olish vaqtiga kelib jamiyatda bankrotlik belgilari bo'lsa yoki bunday belgilar u aktsiyalarni sotib olganligi natijasida paydo bo'lsa;

agar oddiy aktsiyalarni sotib olish vaqtiga kelib jamiyatga qarashli sof aktivlarning qiymati uning ustav fondidan, zaxira fondidan va joylashtirilgan imtiyozli aktsiyalarning ustavda belgilangan tugatish qiymatining nominal qiymatdan ortiq qismidan kam bo'lsa yoxud aktsiyalarni sotib olish natijasida ularning miqdoridan kamayib ketsa, oddiy aktsiyalarni sotib olishga haqli emas.

Ushbu Qonunning 45-moddasiga muvofiq qaytarib sotib olish to'g'risida talab qo'yilgan hamma aktsiyalar qaytarib sotib olinmagunicha jamiyat joylashtirilgan aktsiyalarni sotib olishga haqli emas.

43-modda Aktsiyalarni yiriklashtirish va maydalash

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga muvofiq jamiyat joylashtirilgan aktsiyalarni yiriklashtirish huquqiga ega bo'lib, buning natijasida jamiyatning ikki yoki undan ortiq aktsiyasi xuddi shu turdagi bitta yangi aktsiyaga ayirboshlanadi. Bunda jamiyat ustaviga

uning e'lon qilingan aktsiyalarining nominal qiymati va soniga doir tegishli o'zgartishlar kiritiladi.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga muvofiq jamiyat joylashtirilgan aktsiyalarni maydalash huquqiga ega bo'lib, buning natijasida jamiyatning bir aktsiyasi xuddi shu turdagi ikki yoki undan ortiq aktsiyaga ayirboshlanadi. Bunda jamiyat ustaviga jamiyatning e'lon qilingan aktsiyalari nominal qiymati va soniga doir tegishli o'zgartishlar kiritiladi.

44-modda Aktsiyadorlar talabiga binoan jamiyatning aktsiyalarni qaytarib sotib olishi

Ovoz beruvchi aktsiyalarning egalari bo'lgan aktsiyadorlar:

jamiyat qayta tashkil etilganda yoki aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan ushbu Qonunning 90-moddasi **uchinchi qismiga** muvofiq qabul qilingan qarorga binoan yirik bitim amalga oshirilganda, basharti aktsiyadorlar qayta tashkil etish yoki ko'rsatib o'tilgan bitimni tuzish to'g'risida qaror qabul qilinishiga qarshi ovoz bergan bo'lsalar yoxud bu masalalar bo'yicha ovoz berishda uzrli sabablarga ko'ra ishtirok etmagan bo'lsalar;

jamiyat ustaviga aktsiyadorlarning huquqlarini cheklaydigan o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritilganda yoki jamiyatning ustavi ularning huquqlarini cheklaydigan tarzda yangi tahrirda tasdiqlanganda, basharti aktsiyadorlar tegishli qarorlar qabul qilinishiga qarshi ovoz bergan bo'lsalar yoki ovoz berishda uzrli sabablarga ko'ra ishtirok etmagan bo'lsalar, o'zlariga qarashli aktsiyalarning hammasi yoki muayyan qismi jamiyat tomonidan qaytarib sotib olinishini talab qilishga haqlidir.

Olding tahrirga qarang.

O'zlariga tegishli aktsiyalarni jamiyatning qaytarib sotib olishini talab qilish huquqiga ega bo'lgan aktsiyadorlar ro'yxati ovoz berish natijasida ushbu Qonunga muvofiq aktsiyalarni qaytarib sotib olishni talab qilish huquqi vujudga kelishi mumkin bo'lgan masalalar kun tartibiga kiritilgan umumiy yig'ilishda qatnashish huquqiga ega bo'lgan jamiyat aktsiyadorlari reestrining ma'lumotlari asosida tuziladi.

(44-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Jamiyat aktsiyalarni bozor qiymati bo'yicha qaytarib sotib oladi, bu qiymatni aniqlash chog'ida jamiyatning aktsiyalarni baholashni va qaytarib sotib olishni talab qilish huquqi vujudga kelishiga sabab bo'ladigan harakati natijasida uning qiymati o'zgarishi hisobga olinmaydi.

45-modda Aktsiyadorlarning o'zlariga tegishli aktsiyalarni jamiyat qaytarib sotib olishini talab qilish huquqini amalga oshirish tartibi

Jamiyat aktsiyadorlarni o'zlariga tegishli aktsiyalarni jamiyat qaytarib sotib olishini talab qilish huquqi borligidan, qaytarib sotib olish bahosi va uni amalga oshirish tartibidan xabardor etishi shart.

Ovoz berish natijasida ushbu Qonunga muvofiq jamiyat aktsiyalarni qaytarib sotib olishini talab qilish huquqi vujudga kelishi mumkin bo'lgan masalalar kiritilgan aktsiyadorlar umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risida aktsiyadorlarga yetkaziladigan xabar ushbu moddaning **birinchi qismida** aytib o'tilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan bo'lishi lozim. Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida qatnashish huquqiga ega bo'lmagan aktsiyadorlardan jamiyatning aktsiyalarni qaytarib sotib olishini talab qilish huquqi borligi va bunday huquqni amalga oshirish tartibi to'g'risidagi axborot jamiyat aktsiyalarni qaytarib sotib olishini talab qilish huquqi vujudga kelishiga sababchi bo'lgan qaror qabul qilingan kundan e'tiboran kechi bilan 7 kun ichida ularga yuboriladi.

Aktsiyadorning o'ziga tegishli aktsiyalarni qaytarib sotib olish to'g'risidagi yozma talabi aktsiyadorning yashash manzili (joylashgan manzili) va u qaytarib sotib olinishini talab qilayotgan aktsiyalar sonini ko'rsatgan holda jamiyatga yuboriladi.

Aktsiyadorlarning o'zlariga qarashli aktsiyalarni jamiyatning qaytarib sotib olishi to'g'risidagi talablari aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining tegishli qarori qabul qilingan kundan e'tiboran kechi bilan 45 kun ichida jamiyatga taqdim qilinmogi lozim.

Ushbu moddaning to'rtinchi qismida ko'rsatib o'tilgan muddat tugaganidan so'ng jamiyat qaytarib sotib olish talabini qo'ygan aktsiyadorlardan aktsiyalarni 30 kun ichida sotib olishi shart.

Jamiyat aktsiyalarni, ushbu Qonunga muvofiq, ovoz berish natijasida aktsiyalar jamiyat tomonidan qaytarib sotib olinishini talab qilish huquqi vujudga kelishi mumkin bo'lgan masalalarni kun tartibiga kiritgan holda umumiy yig'ilish o'tkazilishi to'g'risidagi xabarda ko'rsatilgan bahoda sotib oladi. Jamiyat aktsiyalarni qaytarib sotib olishga ajratadigan mablag'larning umumiy summasi aktsiyadorlarda o'zlariga qarashli aktsiyalarni qaytarib sotib olishni talab qilish huquqi vujudga kelishiga sababchi bo'lgan qaror qabul qilingan kundagi jamiyat sof aktivlari qiymatining o'n foizidan oshib ketishi mumkin emas. Qaytarib sotib olish talabi qo'yilgan aktsiyalarning umumiy soni jamiyat yuqorida belgilangan cheklashlarni inobatga olgan holda qaytarib sotib olishi mumkin bo'lgan aktsiyalar sonidan oshib ketgan taqdirda aktsiyadorlardan aktsiyalar qo'yilgan talablarga mutanosib ravishda qaytarib sotib olinadi.

Jamiyat qayta tashkil etilgan taqdirda u qaytarib sotib olgan aktsiyalar ularni qaytarib sotib olish chog'ida muomaladan chiqariladi.

Ushbu Qonunning 44-moddasida nazarda tutilgan boshqa hollarda jamiyat qaytarib sotib olgan aktsiyalar jamiyatning tasarrufiga tushadi. Mazkur aktsiyalar ovoz huquqini bermaydi, ovozlarni sanash chog'ida hisobga olinmaydi, ular bo'yicha dividendlar yozilmaydi. Bunday aktsiyalar qaytarib sotib olingan paytidan e'tiboran uzog'i bilan bir yil ichida realizatsiya qilinishi lozim, aks holda aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi mazkur aktsiyalarni muomaladan chiqarish yo'li bilan jamiyatning ustav kapitalini kamaytirish to'g'risida qaror qabul qilishi kerak.

46-modda Mol-mulkning bozor qiymatini aniqlash

Mol-mulkning bozor qiymati, shu jumladan jamiyatga qarashli aktsiyalar yoki boshqa qimmatli qog'ozlarning qiymati shunday bahodirki, mol-mulkning qiymati to'g'risida to'liq ma'lumotga ega bo'lgan va uni sotishga majbur bo'lmagan sotuvchi uni shu bahoda sotishga rozi bo'lishi mumkin, mol-mulkning qiymati to'g'risida to'liq axborotga ega bo'lgan va uni sotib olishga majbur bo'lmagan oluvchi esa uni shu bahoda sotib olishga rozi bo'lishi mumkin.

Olding tahrirga qarang.

Mol-mulkning bozor qiymatini aniqlash uchun baholovchi tashkilot jalb etilishi mumkin.

Jamiyat aktsiyadorlardan ularga tegishli aktsiyalarni ushbu Qonunning 45-moddasiga muvofiq qaytarib sotib olgan taqdirda mol-mulkning bozor qiymatini aniqlash uchun baholovchi tashkilotni jalb etish shart bo'ladi.

(46-moddaning ikkinchi va uchinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2010 yil 17 sentyabrdagi O'RQ-257-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2010 y., 37-son, 315-modda)

Davlatning o'zi jamiyat aktsiyalarining egasi bo'lgan taqdirda, davlat moliya organini jalb etish majburiydir.

Qiymatini aniqlash talab qilinayotgan mol-mulk aktsiya yoki boshqa qimmatli qog'ozlardan iborat bo'lib, ularning sotib olish narxi yoki talab narxi hamda taklif narxi matbuotda muntazam e'lon qilib turilgan bo'lsa, mazkur mol-mulkning bozor qiymatini aniqlash uchun ana shu sotib olish narxi yoki talab narxi va taklif narxi e'tiborga olinishi lozim.

V BO'LIM. AKTSIYA DORLAR REESTRI VA AKTSIYALARNI SAQLASH

Olding tahrirga qarang.

47-modda Jamiyat aktsiyadorlari reestri

Jamiyat aktsiyadorlari reestri ro'yxatdan o'tkazilgan aktsiyalar egalarining belgilangan sanadagi holatga ko'ra shakllantirilgan, ularga tegishli aktsiyalarning nomi, soni, nominal qiymati va turi, shuningdek reestrda ro'yxatdan o'tkazilgan shaxslarga axborotni yuborish imkoniyatini beradigan ma'lumotlar ko'rsatilgan ro'yxatidir.

Jamiyat aktsiyadorlari reestrini shakllantirish qonun hujjatlarida belgilangan tartibda, qimmatli qog'ozlar egalarining depozitariylardagi depo hisobvaraqlari holatiga ko'ra markaziy

ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi tomonidan amalga oshiriladi.

Agar jamiyatga nisbatan «oltin aktsiya»ni joriy etish to'g'risida qaror qabul qilingan bo'lsa, jamiyat aktsiyadorlari reestriga davlat vakili ham kiritiladi.

Aktsiyadorning aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida ishtirok etishi, dividendlar olishi va emitent tomonidan korporativ harakatlar bajarilganda qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa huquqlarni amalga oshirishi jamiyat aktsiyadorlarining belgilangan sanadagi holatga ko'ra shakllantirilgan reestri asosida amalga oshiriladi.

SHakllantirilgan va markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysidan olingan jamiyat aktsiyadorlari reestriga o'zgartirishlar kiritilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Jamiyat aktsiyadorlari reestrini shakllantirish tartibini buzgan shaxslar belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.

Jamiyat aktsiyadorlari reestrini shakllantirish uchun depozitariylar:

reestrda ro'yxatdan o'tkazilgan shaxslarning identifikatsiya qilinishi;

reestrda ro'yxatdan o'tkazilgan shaxslarning axborot olish va uni mazkur shaxslarga yo'llash hamda reestrni shakllantirish imkonini beradigan aktsiyalarga bo'lgan huquqlari hisobga olinishini;

reestrga o'zgartirishlar kiritilishiga sabab bo'ladigan hujjatlarni va barcha faktlar to'g'risidagi hamda depozitariylarning bunday o'zgartirishlarni kiritish borasidagi barcha harakatlari haqidagi axborotni qonun hujjatlarida belgilangan muddatlar mobaynida to'planishi va saqlanishini ta'minlamog'i lozim.

Jamiyat aktsiyadorlari reestrda ro'yxatdan o'tkazilgan har bir shaxs, uning nomiga yozilgan aktsiyalar soni va turlari to'g'risidagi ma'lumotlar, shuningdek qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa ma'lumotlar ko'rsatiladi.

Qonun hujjatlarida nazarda tutilgan tartibda:

markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi jamiyatlar aktsiyadorlari reestrlari shakllantirilishini ta'minlashi va shakllantirilgan reestrlarni saqlashi shart;

jamiyat davlat ro'yxatidan o'tkazilgan sanadan e'tiboran bir oydan kechiktirmay markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi bilan shartnoma tuzishi shart.

Aktsiyador o'z aktsiyalariga bo'lgan huquqlarini hisobga olish bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi depozitariyni o'ziga oid ma'lumotlardagi o'zgarishlar haqida o'z vaqtida xabardor qilishi shart. U o'ziga oid ma'lumotlar o'zgarganligi haqidagi axborotni taqdim etmagan hollarda, shuning oqibatida aktsiyadorga yetkazilgan zarar uchun markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi va aktsiyadorning o'z aktsiyalariga bo'lgan huquqlarini hisobga olish bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi depozitariy javobgar bo'lmaydi.

 LexUZ sharhi

Qo'shimcha ma'lumot uchun qarang: «Aktsiyalar egalari reestri va korporativ obligatsiyalar egalari reestri to'g'risida»gInizomga(ro'yxat raqami 1911, 25.02.2009 y.).

(47-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonliQonuniTahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

OldingiTahrirgaQarang.

48-modda Depo hisobvarag'idan ko'chirma

Depo hisobvarag'idan ko'chirma aktsiyadorning aktsiyalarga bo'lgan huquqlarini tasdiqlaydigan, depozitariy tomonidan beriladigan hujjatdir.

Aktsiyadorga uning aktsiyalarga bo'lgan huquqlarini hisobga olish bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi depozitariy aktsiya egasining yoki uning qonuniy vakilining talabiga binoan ikki ish kuni ichida depo hisobvarag'idan ko'chirma berishi shart. Qimmatli qog'ozlar egasi depo

hisobvarag'idan ko'chirmaga o'ziga oid bo'lmagan axborotni, shu jumladan boshqa qimmatli qog'ozlar egalari hamda ularga tegishli qimmatli qog'ozlarning soni to'g'risidagi axborotni kiritishni talab qilish huquqiga ega emas.

Depo hisobvarag'idan ko'chirma bergan shaxs unda ko'rsatilgan ma'lumotlarning to'liqligi va to'g'riligi uchun javobgardir. Depo hisobvarag'idan ko'chirma berish tartibi, ko'chirmaning shakli va mazmuniga oid talablar qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organi tomonidan belgilab qo'yiladi.

Davlat vakiliga depo hisobvarag'idan ko'chirma berish qonun hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

(48-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

49-modda Qonun tahririda Jamiyat aksiyadorlari reestrini shakllantirish shartlari va tartibi

Jamiyat aksiyadorlari reestrini shakllantirish aksiyadorlik jamiyatining yoki qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organining topshirig'i asosida markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi tomonidan amalga oshiriladi. Reestrning qaysi sanaga shakllantirilishi reestrni shakllantirish to'g'risidagi topshiriqda ko'rsatiladi.

Aksiyadorlik jamiyati jamiyatning aksiyadorlari reestrini shakllantirish to'g'risidagi topshiriqlarda imzo qo'yish huquqiga ega bo'lgan shaxslar haqida markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysini qonun hujjatlarida belgilangan tartibda yozma shaklda xabardor qilishi shart.

Olding tahrirga qarang.

Davlat vakilini jamiyat aksiyadorlari reestriga kiritish haqidagi yozuv, davlat vakilini tayinlash to'g'risidagi tegishli qaror ilova qilingan holda, O'zbekiston Respublikasining Xususiyashtirish, monopoliyadan chiqarish va raqobatni rivojlantirish davlat qo'mitasi tomonidan markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysiga bildirish asosida amalga oshiriladi.

(49-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2014 yil 20 yanvardagi O'RQ-365-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2014 y., 4-son, 45-modda)

Jamiyat aksiyadorlari reestrini shakllantirishni rad etishga yo'l qo'yilmaydi, qonun hujjatlarida nazarda tutilgan hollar bundan mustasno.

Jamiyat aksiyadorlari reestrini shakllantirish rad etilgan taqdirda, markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi reestrni shakllantirish rad etilganligi to'g'risidagi asoslantirilgan bildirishnomani topshiriq kelib tushgan paytdan e'tiboran besh kundan kechiktirmay yuboradi.

Jamiyat aksiyadorlari reestrini shakllantirish rad etilganligi ustidan sudga shikoyat qilish mumkin.

(49-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

50-modda Qonun tahririda Jamiyat aksiyadorlari reestrini shakllantirish tartibini buzganlik uchun javobgarlik

Aksiyadorlik jamiyati, transfer-agent, markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysi va qimmatli qog'ozlarning nominal saqlovchilari jamiyat aksiyadorlari reestridagi ma'lumotlarning to'liqligi hamda to'g'riligi uchun solidar javobgar bo'ladi va o'zlarining harakatlari yoki harakatsizligi bilan aksiyadorga yetkazilgan zararining o'rnini qoplashi shart.

(50-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

51-modda Qonun tahririda Qimmatli qog'ozlarning nominal saqlovchisi

Olding tahririga qarang.

Qimmatli qog'ozlarning nominal saqlovchilari depozitariylardir.

 LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi «Qimmatli qog'ozlar bozori to'g'risida»gi Qonunining 25-moddasi va «Aktsiyalar egalari reestri va korporativ obligatsiyalar egalari reestri to'g'risida»g nizom (ro'yxat № 1911, 25.02.2009 y.).

(51-moddaning matni O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

52-modda Aktsiyalarni saqlash

Olding tahririga qarang.

Aktsiyalarni saqlash qonun hujjatlarida belgilangan tartibda Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysida amalga oshiriladi.

(51-moddaning matni O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

VI BO'LIM. DIVIDENDLAR

53-modda Dividend

Olding tahririga qarang.

Dividend foydaning soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar to'langanidan, qayta investitsiya amalga oshirilganidan so'ng aktsiyadorlik jamiyati ixtiyorida qoladigan, aktsiyadorlar o'rtasida taqsimlanishi kerak bo'lgan qismidir.

(53-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 31 dekabrda O'RQ-197-sonli Qonun tahririda — O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2008 y., 52-son, 513-modda)

Jamiyat aktsiyalarning har bir turi bo'yicha e'lon qilingan dividendlarni to'lashi shart.

Aktsiyadorlar jamiyatining umumiy yig'ilishi qaroriga binoan dividend pul mablag'lari yoki boshqa qonuniy to'lov vositalari bilan to'lanishi mumkin.

Dividend aktsiyadorlar o'rtasida ularga tegishli aktsiyalarning soni va turiga mutanosib ravishda taqsimlanadi.

Olding tahririga qarang.

54-modda Dividendlarni to'lash muddatlari

Jamiyat yilning har choragida, har yarim yilda yoki yiliga bir marta joylashtirilgan aktsiyalar bo'yicha dividendlar to'lash to'g'risida, agar ushbu Qonun va jamiyat ustavida o'zgacha qoida belgilanmagan bo'lsa, qaror qabul qilishga (e'lon qilishga) haqlidir.

 LexUZ sharhi

Qarang: mazkur Qonunning 55-moddasi to'rtinchi qismi va 60-moddasi.

(54-modda matni O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahririga qarang.

55-modda Dividendlar to'lash to'g'risidagi qaror

Aktsiyalarning har bir turi bo'yicha dividendlar (yilning har bir choragi, yarim yilligi, yilligi bo'yicha) to'lash, dividendning miqdori hamda uni to'lash shakli to'g'risidagi qaror jamiyat kuzatuv kengashining tavsiyasi asosida aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi tomonidan qabul qilinadi. Dividendlarning miqdori jamiyat kuzatuv kengashi tavsiya etgan miqdordan ko'p bo'lishi mumkin emas. Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi aktsiyalarning muayyan turlari bo'yicha dividendlar to'lamaslik to'g'risida, shuningdek jamiyat ustavida dividend miqdori belgilab qo'yilgan imtiyozli aktsiyalar bo'yicha to'liq bo'lmagan miqdorda dividendlar to'lash haqida qaror qabul qilishga haqli.

Dividendlar to'lash to'g'risidagi qarorda dividendlar to'lash boshlanadigan va tugaydigan sanalar ko'rsatilgan bo'lishi lozim.

Yilning har bir choragi, yarim yilligi bo'yicha dividendlar to'lash to'g'risidagi qaror (e'lon) tegishli davr tugaganidan so'ng ikki oy ichida qabul qilinishi mumkin.

Agar dividendlar to'lash oqibatida aktsiyadorlik jamiyatining moliya-xo'jalik ahvoli jiddiy tarzda yomonlashadigan bo'lsa, dividendlar to'lash taqiqlanadi.

(55-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

56-modda Dividendlarni to'lash tartibi

Olding tahrirga qarang.

Dividendlar jamiyat tasarrufida qoladigan sof foydadan va (yoki) o'tgan yillarning taqsimlanmagan foydasidan to'lanadi. Muayyan turdagi imtiyozli aktsiyalar bo'yicha dividendlar jamiyatning buning uchun maxsus mo'ljallangan fondlari hisobidan to'lanishi mumkin.

(56-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 28 dekabrdagi O'RQ-138-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2007 y., 52-son, 533-modda)

Olding tahrirga qarang.

Dividendlar to'lash muddati va tartibi jamiyat ustavida yoki aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi qarori bilan belgilanadi. Dividendlar to'lash muddati shunday qaror qabul qilingan kundan e'tiboran 60 kundan kech bo'lmasligi lozim.

(56-modda ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

(56-modda uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Dividendlar to'lash vaqtida birinchi navbatda imtiyozli aktsiyalar bo'yicha, so'ngra oddiy aktsiyalar bo'yicha dividendlar to'lanadi. Imtiyozli aktsiyalar bo'yicha qat'iy belgilangan dividendlarni to'lash uchun yetarli miqdorda foyda mavjud bo'lgan taqdirda jamiyat mazkur aktsiyalarni saqlovchilarga dividendlar to'lashni rad etishga haqli emas. Jamiyat rad etgan taqdirda aktsiyadorlar dividendlar to'lashni sud orqali talab qilishlari mumkin. Jamiyat yetarli miqdorda foydaga ega bo'lmasa yoki zarar ko'rib ishlagan bo'lsa, imtiyozli aktsiyalar bo'yicha dividendlar ana shu maqsad uchun tashkil etilgan jamiyat zaxira fondi hisobidan va ana shu fond doirasidagina to'lanishi mumkin. Egasi yoki uning qonuniy huquqiy vorisi yoxud merosxo'ri da'vo qilish uchun belgilangan muddatda talab qilib olmagan dividend aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi qaroriga binoan jamiyat ixtiyorida qoladi.

LexUZ sharhi

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 150-moddasigamuvofiq umumiy da'vo muddati — uch yil.

Olding tahrirga qarang.

O'zbekiston Respublikasining norezident aktsiyadorlari tomonidan olingan dividendlarni erkin almashtiriladigan valyutaga ayirboshlash qonun hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 10 iyuldagi 294-son qarori bilan tasdiqlangan «Birjadan tashqari valyuta bozorida xorijiy valyutani xarid qilish va sotish operatsiyalarini o'tkazish tartibi to'g'risida»g nizam.

(56-modda to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Aktsiyadorlar reestrndan olingan, emitent tomonidan tasdiqlangan ko'chirmalar hamda to'langan dividendlar summasi va ular yozilgan sana to'g'risida aktsiyadorlar jamiyati buxgalteriyasi bergan ma'lumotnoma ayirboshlash uchun asos bo'ladi.

57-modda Dividendlar to'lash mumkin bo'ladigan aktsiyalar

Olding tahrirga qarang.

Dividendlarni e'lon qilish to'g'risida qaror qabul qilingan aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazish uchun shakllantirilgan jamiyat aktsiyadorlari reestrda qayd etilgan aktsiyadorlar dividend olish huquqiga ega.

(57-modda birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

Davlat korxonalarini qayta tuzish natijasida tashkil etilgan aktsiyadorlik jamiyatlarida dividendlar ustav fondining boshlang'ich miqdoriga muvofiq tarzda, mavjud aktsiyalarning to'la summasi bo'yicha, aktsiyalarning davlatga tegishli, haqi to'lanishi to'g'risidagi qaror qabul qilinayotgan paytda sotilmay qolgan qismini ham hisobga olgan holda amalga oshiriladi.

(57-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1998 yil 29 avgustdagi 681-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 9-son, 181-modda)

58-modda To'lanmagan va olinmagan dividendlar

Emitent aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi belgilagan muddatlarda dividendlarni o'z aybi bilan to'lamagan taqdirda to'lanmagan va to'liq olinmagan dividendlar yuzasidan Markaziy bank belgilagan takror moliyalash stavkalari bo'yicha penya yoziladi.

Aktsiyadorlik jamiyati e'lon qilgan dividendlarni to'lashni aktsiyador sud tartibida talab qilishga haqlidir. Rad etilgan taqdirda, jamiyatga nisbatan qonun hujjatlarida belgilab qo'yilgan tartibda to'lovga qobiliyatsizlikni bartaraf etish yoki bankrot bo'lgan deb e'lon qilish tadbiri qo'llaniladi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasining «Bankrotlik to'g'risida»gi Qonuni.

Olding tahrirga qarang.

(59-modda O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrda 549-I-sonli Qonuniga muvofiq o'z kuchini yo'qotgan — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

60-modda Dividendlar to'lashdagi cheklashlar

Jamiyat:

jamiyat ustav fondining hammasi to'lab bo'linguncha;

agar dividendlar to'lanadigan paytda jamiyatda to'lovga qobiliyatsizlik (bankrotlik) belgilari bo'lsa yoki dividendlar to'lash natijasida jamiyatda shunday belgilar paydo bo'lsa;

jamiyat sof aktivlarining qiymati uning ustav va zaxira fondlari summasidan kam bo'lsa, aktsiyalar bo'yicha dividendlar to'lash (e'lon qilish) to'g'risida qaror qabul qilishga haqli emas.

61-modda Dividendlar to'lanishi haqida aktsiyadorlarni xabardor qilish

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat dividendlar miqdorini ulardan undiriladigan soliqlarni inobatga olmagan holda e'lon qiladi. Ochiq aktsiyadorlik jamiyati to'lanadigan dividendlar miqdori to'g'risidagi ma'lumotlarni qonun hujjatlarida belgilangan muddatlarda ommaviy axborot vositalarida e'lon qiladi.

(61-modda birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

Agar mijozning topshirig'iga binoan aktsiyalar qimmatli qog'ozlar bozorining professional ishtirokchisi tomonidan boshqarilayotgan bo'lsa, aktsiyalarni saqlovchiga dividendlar investitsiya instituti haqini chegirib tashlagan holda to'lanadi, bu haq mijoz bilan tuzilgan shartnomada belgilab qo'yiladi.

(61-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2009 yil 9 sentyabrdagi O'RQ-216-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2009 y., 37-son, 403-modda)

62-modda Dividendlarni soliqqa tortish

Dividendlar qonun hujjatlariga muvofiq soliqqa tortiladi.

Davlat qimmatli qog'ozlar bozorini rivojlantirishni rag'batlantirish maqsadida dividendlardan soliq olishda vaqtinchalik imtiyozlar belgilashi mumkin.

VII BO'LIM. AKTSIYA DORLIK JAMIYATI NI BOSHQARUVCHI ORGANLAR

63-modda □ Aktsiyadorlik jamiyatini boshqarish

Aktsiyadorlik jamiyatini aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi, kuzatuv kengashi va ijroiya organi boshqaradi.

64-modda □ Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi jamiyatni boshqarishning oliy organidir.

Jamiyat har yili aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini (aktsiyadorlarning umumiy hisobot yig'ilishini) o'tkazishi shart.

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlarning umumiy hisobot yig'ilishi jamiyat ustavida belgilangan muddatlarda, ammo moliya yili tugaganidan keyin ko'pi bilan olti oy ichida o'tkaziladi. Aktsiyadorlarning umumiy hisobot yig'ilishida jamiyatning kuzatuv kengashi va taftish komissiyasini (taftishchisini) saylash to'g'risidagi, yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi bilan, kollegial ijroiya organining a'zolari, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi bilan tuzilgan shartnomaning amal qilish muddatini uzaytirish (shartnomani qayta tuzish yoki uni tugatish (bekor qilish) mumkinligi to'g'risidagi, auditorlik tekshiruv o'tkazish haqida qaror qabul qilish to'g'risidagi masalalar, auditorlik tashkilotini va uning xizmatiga to'lanadigan haq miqdori chegarasini belgilash masalalari hal etiladi, shuningdek ushbu Qonun 65-moddasining birinchi qismi to'rtinchi xatboshisigamuvofiq jamiyatning yillik hisoboti va boshqa hujjatlar qarab chiqiladi.

(64-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Aktsiyadorlarning yillik umumiy yig'ilishidan tashqari o'tkaziladigan umumiy yig'ilishlari navbatdan tashqari yig'ilish hisoblanadi.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi o'tkaziladigan sana va uni o'tkazish tartibi, yig'ilish o'tkazilishi haqida aktsiyadorlarga xabar berish tartibi, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazishga tayyorgarlik vaqtida aktsiyadorlarga beriladigan materiallar (axborotlar) ro'yxatini jamiyatning kuzatuv kengashi belgilaydi.

 LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 22 avgustdagi 361-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi to'g'risida» g namunaviy nizom.

65-modda □ Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining vakolatlari

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining mutlaq vakolatlari quyidagilar kiradi:

jamiyat ustaviga o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish yoki jamiyatning yangi tahrirdagi ustavini tasdiqlash;
jamiyatni qayta tashkil etish;

Olding tahrirga qarang.

jamiyatni tugatish, tugatuvchini tayinlash hamda oraliq va yakuniy tugatish balanslarini tasdiqlash;

(65-moddaning birinchi qismi to'rtinchi xatboshi O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 14 dekabrda O'RQ-127-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 506-modda)

jamiyat kuzatuv kengashining miqdor tarkibini belgilash, uning a'zolarini saylash va ularning vakolatlari muddatidan ilgari to'xtatish;

e'lon qilingan aktsiyalarning eng ko'p miqdorini belgilash;

jamiyatning ustav fondini ko'paytirish;

jamiyatning ustav fondini kamaytirish;

o'z aktsiyalarini qaytarib sotib olish;

agar jamiyat ustaviga ko'ra jamiyat ijroiya organini tuzish (saylash, tayinlash, yollash va hokazo), uning vakolatlarini muddatidan ilgari to'xtatish jamiyat kuzatuv kengashining vakolatlariga kiritilmagan bo'lsa, ana shu masalalarni hal qilish;

jamiyat taftish komissiyasining a'zolarini (taftishchini) saylash va ularning vakolatlarini muddatidan ilgari to'xtatish;

Olding tahrirga qarang.

auditorlik tekshiruvi o'tkazish to'g'risida, auditorlik tashkilotini va uning xizmatiga to'lanadigan haq miqdori chegarasini belgilash to'g'risida qaror qabul qilish;

jamiyatning yillik biznes-rejasini, yillik hisobotlarini, buxgalteriya balanslarini, foyda va zararlarini hisobvarag'ini tasdiqlash, uning foyda va zararlarini taqsimlash;

(65-moddaning birinchi qismi o'n ikkinchi va o'n uchinchi xatboshilari O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Olding tahrirga qarang.

jamiyat kuzatuv kengashining o'z vakolatiga kiradigan masalalarga doir, shu jumladan jamiyatni boshqarish yuzasidan qonun hujjatlarida belgilangan talablarga rioya etilishiga doir hisobotlarini eshitish;

(65-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 23 iyuldagi O'RQ-104-sonli Qonun asosida o'n to'rtinchi xatboshi bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 29-30-son, 297-modda)

Olding tahrirga qarang.

aktsiyalarni va aktsiyalarga ayirboshlanadigan qimmatli qog'ozlarni sotib olishda aktsiyadorning imtiyozli huquqini qo'llamaslik to'g'risida ushbu Qonunning 39-moddasida nazarda tutilgan qarorni qabul qilish;

(65-modda birinchi qismining o'n beshinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

umumiy yig'ilish reglamentini tasdiqlash;

aktsiyalarni maydalash va yiriklashtirish;

Olding tahrirga qarang.

ushbu Qonunning 93-moddasida nazarda tutilgan hollarda bitimlar tuzish;

ushbu Qonunning 90-moddasida nazarda tutilgan hollarda jamiyatning mol-mulk sotib olishi va mol-mulknii begonalashtirishi bilan bog'liq yirik bitimlarni tuzish;

(65-moddaning birinchi qismi o'n yettinchi va o'n sakkizinchi xatboshilari O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

ushbu Qonunda nazarda tutilgan boshqa masalalarni hal etish.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining mutlaq vakolatiga kiritilgan masalalar hal qilish uchun jamiyat ijroiya organiga berilishi mumkin emas.

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining mutlaq vakolatlariga kiritilgan masalalar jamiyatning kuzatuv kengashi hal etishi uchun berilishi mumkin emas, quyidagilar bundan mustasno:

ushbu Qonunning 16 va 21-moddalariga muvofiq jamiyat ustaviga uning ustav fondini ko'paytirish bilan bog'liq o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risidagi masalalarni hal etish;

ushbu Qonunning 86-moddasi o'n birinchi qismiga muvofiq jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi bilan, kollegial ijroiya organining a'zolari, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi bilan tuzilgan shartnomani muddatidan ilgari tugatish (bekor qilish) to'g'risidagi masalani hal etish;

ushbu Qonunning 82-moddasi birinchi qismi o'n birinchi xatboshisiga muvofiq yillik biznes-rejani tasdiqlash.

(65-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

66-modda Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qarori

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida ovozga qo'yilgan masalalar bo'yicha: jamiyatning oddiy (odatdagi) aktsiyalarining egalari bo'lmish aktsiyadorlar; ushbu Qonunda va jamiyat ustavida nazarda tutilgan hollarda jamiyat imtiyozli aktsiyalarining egalari bo'lmish aktsiyadorlar ovoz berish huquqiga egadir.

Aktsiya egasi bo'lmish aktsiyadorga ovozga qo'yilgan masalani hal etishda ovoz berish huquqini beradigan oddiy (odatdagi) aktsiya yoki imtiyozli aktsiya jamiyatning ovoz beruvchi aktsiyasidir. Agar ovoz beruvchi aktsiyalar miqdorini aniqlash chog'ida imtiyozli aktsiya uning egasiga bittadan ortiq ovoz bersa, bunday imtiyozli aktsiya bo'yicha har bir ovoz alohida ovoz beruvchi aktsiya sifatida hisobga olinadi.

Ovozga qo'yilgan masala bo'yicha aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qarori, agar ushbu Qonunda yoki jamiyat ustavida qaror qabul qilish uchun aktsiyadorlar ovozinig ko'proq miqdori belgilab qo'yilmagan bo'lsa, yig'ilishda ishtirok etayotgan jamiyat ovoz beruvchi aktsiyalari egasi bo'lmish aktsiyadorlarning ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

Oldingi tahrirga qarang.

Ushbu Qonun 21-moddasining **ikkinchi** va **to'rtinchi** qismlarida ko'rsatilgan masalalar bo'yicha qaror, agar mazkur qarorni qabul qilish vakolati jamiyat kuzatuv kengashiga berilmagan bo'lsa, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etayotgan, jamiyatning ovoz beruvchi aktsiyalari egalari bo'lgan aktsiyadorlarning ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

(66-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonun asosida to'rtinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ovozga qo'yilgan, hal qilish chog'ida jamiyat oddiy va imtiyozli aktsiyalarining egalari bo'lmish aktsiyadorlar ovoz huquqiga ega bo'ladigan masala yuzasidan ovozlarni sanab chiqish, agar ushbu Qonunda yoki jamiyat ustavida o'zga qoida belgilanmagan bo'lsa, ovoz beruvchi aktsiyalarning barchasi bo'yicha birgalikda amalga oshiriladi.

Ushbu Qonunning 65-moddasi birinchi qismining **ikkinchi** va **o'n ikkinchi** xatboshilarida ko'rsatilgan masalalar bo'yicha qaror, agar jamiyat ustavida boshqa qoida belgilanmagan bo'lsa, aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi tomonidan faqat kuzatuv kengashining taklifiga binoan qabul qilinadi.

Oldingi tahrirga qarang.

Ushbu Qonunning 65-moddasi birinchi qismi **ikkinchi** — **to'rtinchi**, **oltinchi** va **o'n sakkizinchi** xatboshilarida ko'rsatilgan masalalar bo'yicha qaror aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi tomonidan aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etayotgan ovoz beruvchi aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlarning to'rtinchi qismidan iborat ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

(66-moddasining oltinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishini olib borish tartibi bo'yicha aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi tomonidan qaror qabul qilish tartibi jamiyat ustavida yoki aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qarori bilan tasdiqlangan jamiyatning hujjatlarida belgilab qo'yiladi.

Oldingi tahrirga qarang.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi kun tartibiga kiritilmagan masalalar bo'yicha qaror qabul qilishga, shuningdek kun tartibiga o'zgartirishlar kiritishga haqli emas.

(66-moddaning to'qqizinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida qabul qilingan qarorlar, shuningdek ovoz berish yakunlari ushbu Qonunda va jamiyat ustavida nazarda tutilgan tartib hamda muddatlarda aktsiyadorlar e'tiboriga yetkaziladi, biroq bu muddat ana shu qarorlar qabul qilingan sanadan e'tiboran 45 kundan oshmasligi kerak.

Oldingi tahrirga qarang.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan davlat vakili ishtirokisiz qabul qilingan qarorlar, shuningdek veto qo'yilgan qarorlar ijro etilmaydi.

(66-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonun asosida o'n birinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

Agar aktsiyador uzrli sabablarga ko'ra aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida ishtirok etmagan yoki bunday qaror qabul qilinishiga qarshi ovoz bergan bo'lsa, u aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida qabul qilingan qaror ustidan sudga shikoyat qilishga haqlidir.

67-modda Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining sirdan ovoz berishni o'tkazish yo'li bilan (so'rov yo'li bilan) qabul qilinadigan qarori

Yopiq turdagi jamiyat aktsiyadorlari umumiy yig'ilishining qarori yig'ilishni o'tkazmagan holda jamiyat ustavida belgilangan tartibda sirdan ovoz berishni o'tkazish yo'li bilan (so'rov yo'li bilan) qabul qilinishi mumkin.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining mutlaq vakolatiga kiritilgan masalalar bo'yicha sirdan ovoz berishni o'tkazish yo'li bilan (so'rov yo'li bilan) qaror qabul qilinishi mumkin emas.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining sirdan ovoz berish yo'li bilan (so'rov yo'li bilan) qabul qilingan qarori, agar ovoz berishda jamiyat ovoz beruvchi aktsiyalarining hammasi bo'lib kamida yetmish besh foiziga egalik qiluvchi aktsiyadorlar qatnashgan bo'lsa, haqiqiy hisoblanadi.

Sirdan ovoz berish ushbu Qonun 77-moddasining talablariga javob beradigan ovoz berish byulletenlaridan foydalangan holda o'tkaziladi. Aktsiyadorlarga ovoz berish uchun byulletenlar berish sanasi jamiyat byulletenlarni qabul qilishni to'xtatadigan kundan kamida 30 kun oldin belgilanishi kerak.

Oldingi tahrirga qarang.

Davlat vakili aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining sirdan ovoz berish yo'li bilan (so'rov yo'li bilan) qabul qilingan qaroriga veto qo'yishga haqli.

(67-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonun asosida beshinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

68-modda Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqi

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqiga aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi o'tkaziladigan rasmiy e'lon qilingan sanadan 3 kalendar kun oldin shakllantirilgan jamiyat aktsiyadorlari reestrda qayd etilgan aktsiyadorlar ega bo'ladi.

Aktsiyadorning talabiga binoan jamiyat aktsiyadorga aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazish uchun shakllantirilgan jamiyat aktsiyadorlari reestriga kiritilganligi to'g'risidagi axborotni taqdim etishi shart.

Jamiyat aktsiyadorlarining shakllantirilgan reestriga o'zgartirishlar mazkur reestr tuzilgan sanada unga kiritilmay qolgan shaxslarning buzilgan huquqlari tiklangan yoki reestrni tuzishda yo'l qo'yilgan xatolar tuzatilgan taqdirdagina qonun hujjatlarida belgilangan tartibda kiritilishi mumkin.

69-modda Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risidagi axborot

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risida aktsiyadorlarga va davlat vakiliga xabar berish tegishli axborotni matbuotda e'lon qilish hamda aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi o'tkazilishi rasmiy e'lon qilingan sanadan 30 kalendar kun oldin shakllantirilgan jamiyat aktsiyadorlari reestri asosida ularga bildirishnoma yuborish orqali amalga oshiriladi.

Aktsiyadorlik jamiyati aktsiyadorga va davlat vakiliga bildirishnomani mustaqil ravishda yoxud jamiyat va qimmatli qog'ozlar bozorining professional ishtirokchisi o'rtasida tegishli xizmatlar ko'rsatilishi uchun tuziladigan shartnomaga muvofiq qimmatli qog'ozlar bozorining professional ishtirokchisi orqali yuborishga haqli.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi o'tkazilishi to'g'risida aktsiyadorlarga va davlat vakiliga xabar qilish muddati jamiyat ustavida belgilab qo'yiladi. Ochiq aktsiyadorlik jamiyati aktsiyadorlariga va davlat vakiliga aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risidagi bildirishnoma yig'ilish o'tkaziladigan sanadan kamida 10 kalendar kun oldin yuborilishi kerak.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risidagi xabarda quyidagilar ko'rsatilishi kerak:

jamiyatning nomi va joylashgan yeri (pochta manzili);

umumiy yig'ilish o'tkaziladigan sana, vaqt va joy;

jamiyat aktsiyadorlari reestri tuziladigan sana;

umumiy yig'ilishning kun tartibiga kiritilgan masalalar;

umumiy yig'ilishni o'tkazishga tayyorgarlik ko'rishda aktsiyadorlarga va davlat vakiliga taqdim etilishi lozim bo'lgan axborot (materiallar) bilan aktsiyadorlarni va davlat vakilini tanishtirish tartibi.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rishda aktsiyadorlarga va davlat vakiliga taqdim etilishi lozim bo'lgan axborotga (materiallarga) jamiyatning yillik hisoboti, jamiyatning yillik moliya-xo'jalik faoliyatini tekshirish natijalari yuzasidan jamiyat taftish komissiyasining (taftishchisining) va auditorlik tashkilotining xulosasi, jamiyat kuzatuv kengashining yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi bilan, kollegial ijroiya organining a'zolari, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi bilan tuzilgan shartnomaning amal qilish muddatini uzaytirish, shartnomani qayta tuzish yoki uni bekor qilish mumkinligi to'g'risida xulosasi, jamiyat kuzatuv kengashi hamda taftish komissiyasi a'zolariga (taftishchiligiga) nomzodlar to'g'risidagi ma'lumotlar, jamiyat ustaviga kiritiladigan o'zgartishlar va qo'shimchalar loyihasi yoxud jamiyatning yangi tahrirdagi ustavi loyihasi kiradi.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rishda aktsiyadorlarga va davlat vakiliga taqdim etilishi majburiy bo'lgan qo'shimcha axborot (materiallar) ro'yxati qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organi tomonidan belgilab qo'yilishi mumkin.

(68 va 69-moddalar O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

70-modda Jamiyat aktsiyadorlari umumiy yig'ilishining kun tartibiga takliflar kiritish

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat ovoz beruvchi aktsiyalarining hammasi bo'lib kamida bir foiziga ega bo'lgan jamiyat aktsiyadorlari (aktsiyadori) jamiyatning moliya yili tugaganidan keyin uzog'i bilan 30 kun ichida, basharti jamiyat ustavida bundan kechroq muddat belgilanmagan bo'lsa, aktsiyadorlarning yillik umumiy yig'ilishi kun tartibiga masalalar kiritishga hamda jamiyat kuzatuv kengashi va jamiyat taftish komissiyasiga (taftishchiligiga) bu organning miqdor tarkibidan oshmaydigan tarzda nomzodlar ko'rsatishga haqli.

(70-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining kun tartibiga masala uni qo'yish sabablarini, masalani taklif etayotgan aktsiyadorning (aktsiyadorlarning) nomini, unga tegishli aktsiyalarning soni va turini ko'rsatgan holda yozma ravishda kiritiladi.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat kuzatuv kengashi va taftish komissiyasiga (taftishchiligiga) nomzodlar ko'rsatish, shu jumladan o'zining nomzodini ko'rsatish to'g'risida taklif kiritilganda nomzodning ismi, basharti nomzod jamiyat aktsiyadori bo'lsa, unga tegishli aktsiyalarning soni va turi, shuningdek nomzodni ko'rsatgan aktsiyadorlarning ismi, ularga tegishli aktsiyalarning soni va turi ko'rsatiladi.

(70-moddaning ikkinchi va uchinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat kuzatuv kengashi tushgan takliflarni ko'rib chiqishi hamda ushbu moddaning birinchi qismida belgilangan muddat tugaganidan so'ng uzog'i bilan 15 kun ichida ularni aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi kun tartibiga kiritish to'g'risida yoki mazkur kun tartibiga kiritishni rad etish haqida qaror qabul qilishi shart. Aktsiyador (aktsiyadorlar) kiritgan masala aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining kun tartibiga, shuningdek ko'rsatilgan nomzodlar jamiyat kuzatuv kengashi va taftish komissiyasiga (taftishchiligiga) saylov yuzasidan ovoz berish uchun nomzodlar ro'yxatiga kiritilishi shart, quyidagi hollar bundan mustasno:

aktsiyador (aktsiyadorlar) ushbu moddaning **birinchi qismida** belgilangan muddatga rioya etmagan bo'lsa;

aktsiyador (aktsiyadorlar) ushbu moddaning **birinchi qismida** nazarda tutilgan miqdordagi jamiyat ovoz beruvchi aktsiyalarining egasi bo'lmasa;

ushbu moddaning **uchinchi qismida** nazarda tutilgan ma'lumotlar to'liq bo'lmasa;

takliflar ushbu Qonunning yoki boshqa qonun hujjatlarining talablariga muvofiq bo'lmasa.

Jamiyat kuzatuv kengashining masalani aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining kun tartibiga yoki nomzodni jamiyat kuzatuv kengashi va taftish komissiyasiga (taftishchiligiga) saylov yuzasidan ovoz berish uchun nomzodlar ro'yxatiga kiritishni rad etish to'g'risidagi dalil-isbotli qarori ana shu masalani kiritgan yoki taklif taqdim etgan aktsiyadorga (aktsiyadorlarga) qaror qabul qilingan kundan e'tiboran uzog'i bilan uch kun ichida yuboriladi.

Jamiyat kuzatuv kengashining masalani aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining kun tartibiga yoki nomzodni jamiyat kuzatuv kengashi va taftish komissiyasiga (taftishchiligiga) saylov yuzasidan ovoz berish uchun nomzodlar ro'yxatiga kiritishni rad etish to'g'risidagi qarori ustidan sudga shikoyat qilish mumkin.

(70-moddaning to'rtinchi qismi birinchi xatboshisi, beshinchi va oltinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

71-modda Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rilyotganda jamiyat kuzatuv kengashi, ushbu Qonun 72-moddasining **o'n ikkinchi qismida** nazarda tutilgan hollarda esa umumiy yig'ilishni chaqiruvchi shaxslar quyidagilarni belgilaydi:

umumiy yig'ilish o'tkaziladigan sana, vaqt va joyni;

umumiy yig'ilishning kun tartibini;

umumiy yig'ilish o'tkazilishi haqida xabar qilish uchun jamiyat aktsiyadorlari reestri tuziladigan sanani;

umumiy yig'ilishni o'tkazish uchun jamiyat aktsiyadorlari reestri tuziladigan sanani;

umumiy yig'ilish o'tkazilishi haqida aktsiyadorlarga va davlat vakiliga xabar qilish tartibini;

umumiy yig'ilishni o'tkazishga tayyorgarlik ko'rilyotganda aktsiyadorlarga va davlat vakiliga taqdim etiladigan axborot (materiallar) ro'yxatini;

ovoz berish byulletenining shakli va matnini.

Aniq masala qo'yilishini aks ettirmaydigan ta'riflarning (shu jumladan, «turli masalalar», «boshqa masalalar», «o'zga masalalar» va hokazolarning) aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi kun tartibiga kiritilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi o'tkaziladigan sana uni o'tkazish to'g'risida qaror qabul qilingan kundan e'tiboran 30 kundan kam va 45 kundan ko'p belgilanishi mumkin emas.

(71-moddaning matni O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

72-modda Aktsiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi jamiyat kuzatuv kengashining qarori bilan uning o'z tashabbusiga binoan, jamiyat taftish komissiyasi talabiga ko'ra,

shuningdek talab taqdim etilgan sanada jamiyat ovoz beruvchi aksiyalarining kamida o'n foiziga ega bo'lgan aksiyadorning (aksiyadorlarning) talabi bilan o'tkaziladi.

Jamiyat taftish komissiyasining yoki jamiyat ovoz beruvchi aksiyalarining kamida o'n foiziga ega bo'lgan aksiyadorning (aksiyadorlarning) talabiga binoan aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirishni jamiyat kuzatuv kengashi aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini o'tkazish haqidagi talab taqdim etilgan paytdan e'tiboran uzog'i bilan 45 kun ichida amalga oshiradi.

(72-moddaning birinchi va ikkinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risidagi talabda yig'ilish kun tartibiga kiritilishi kerak bo'lgan masalalar ularni kiritish sababini ko'rsatgan holda ta'riflab berilmog'i lozim.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat kuzatuv kengashi jamiyat taftish komissiyasining yoki jamiyat ovoz beruvchi aksiyalarining kamida o'n foiziga ega bo'lgan aksiyadorning (aksiyadorlarning) talabiga binoan chaqiriladigan aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi kun tartibidagi masalalarning ta'rifiga o'zgartishlar kiritishga haqli emas.

(72-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Olding tahrirga qarang.

Aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirish talabi aksiyadordan (aksiyadorlardan) chiqqan taqdirda bu talabda umumiy yig'ilishni chaqirishni talab qilayotgan aksiyadorning (aksiyadorlarning) ismi (nomi), unga tegishli aksiyalarning soni va turi ko'rsatilgan bo'lishi lozim.

(72-moddaning beshinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirish talabnomasi aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirishni talab qilgan shaxs (shaxslar) tomonidan imzolanadi.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat taftish komissiyasi, jamiyat auditori yoki jamiyat ovoz beruvchi aksiyalarining kamida o'n foiziga ega bo'lgan aksiyador (aksiyadorlar) navbatdan tashqari umumiy yig'ilishni chaqirish to'g'risida talabnoma taqdim etgan sanadan boshlab 10 kun ichida jamiyat kuzatuv kengashi aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirish to'g'risida yoki yig'ilishni chaqirishni rad etish haqida qaror qabul qilishi lozim.

Jamiyat taftish komissiyasining (taftishchining), jamiyat auditorining yoki jamiyat ovoz beruvchi aksiyalarining kamida o'n foiziga ega bo'lgan aksiyadorning (aksiyadorlarning) talabiga binoan aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirishni rad etish to'g'risidagi qaror quyidagi hollarda qabul qilinishi mumkin, bosharti:

aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirishni talab qilayotgan aksiyador (aksiyadorlar) ushbu moddaning **birinchi qismida** nazarda tutilgan miqdordagi jamiyat ovoz beruvchi aksiyalarining egasi bo'lmasa;

jamiyat aksiyadorlarining navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi kun tartibiga kiritish uchun taklif etilgan masalalardan birontasi ham uning vakolatlariga kirmasa;

kun tartibiga kiritish uchun taklif etilgan masala ushbu Qonun va boshqa qonun hujjatlarining talablariga muvofiq bo'lmasa.

(72-moddaning yettinchi va sakkizinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Jamiyat kuzatuv kengashining aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirish to'g'risidagi qarori yoki bunday yig'ilishni chaqirishni rad etish haqidagi dalil-isbotli qarori qabul qilingan paytdan e'tiboran uzog'i bilan uch kun ichida yig'ilish chaqirishni talab qilgan shaxslarga yuboriladi.

Jamiyat kuzatuv kengashining aktsiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirishni rad etish to'g'risidagi qarori ustidan sudga shikoyat qilish mumkin.

Jamiyat kuzatuv kengashi ushbu Qonunda belgilangan muddat ichida aktsiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqirish to'g'risida qaror qabul qilmagan bo'lsa yoki uni chaqirishni rad etish haqida qaror qabul qilgan bo'lsa, aktsiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi uni chaqirishni talab qilgan shaxslar tomonidan chaqirilishi mumkin.

Bunday hollarda aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish bilan bog'liq xarajatlar aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan jamiyatning mablag'lari hisobidan qoplanishi mumkin.

73-modda □ **Sanoq komissiyasi**

Olding tahrirga qarang.

Ovozlarni sanab chiqish, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etishi uchun aktsiyadorlarni ro'yxatga olish, shuningdek ovoz berish byulletenlarini tarqatish uchun jamiyat kuzatuv kengashi tomonidan sanoq komissiyasi tuzilib, uning a'zolari soni va shaxsiy tarkibi aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan tasdiqlanadi.

(73-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Sanoq komissiyasi tarkibi kamida uch kishidan iborat bo'lishi kerak. Sanoq komissiyasi tarkibiga jamiyat kuzatuv kengashining a'zolari, taftish komissiyasining a'zolari, kollegial ijroiya organi a'zolari, yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi, shuningdek boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi, shu bilan birga ana shu lavozimlarga nomzodi ko'rsatilgan shaxslar kiritilishi mumkin emas.

Olding tahrirga qarang.

(73-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Sanoq komissiyasi aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida kvorum bor yoki yo'qligini aniqlaydi, aktsiyadorlar (ularning vakillari) umumiy yig'ilishda ovoz berish huquqlarini ro'yobga chiqarishi munosabati bilan yuzaga keladigan masalalar xususida tushuntirishlar beradi, ovozga qo'yiladigan masalalar bo'yicha ovoz berish tartibini tushuntiradi, ovoz berishning belgilangan tartibi va aktsiyadorlarning ovoz berishda ishtirok etish huquqlarini ta'minlaydi, ovozlarni sanab chiqadi va ovoz berish yakunini chiqaradi, ovoz berish yakunlari to'g'risida bayonnoma tuzadi, ovoz berish byulletenlarini arxivga topshiradi.

Olding tahrirga qarang.

74-modda □ **Aktsiyadorlarning va davlat vakilining umumiy yig'ilishda ishtirok etish tartibi**

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishda ishtirok etish huquqi shaxsan aktsiyador tomonidan yoki uning vakili orqali amalga oshiriladi. Davlat vakilining aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etish huquqi uning shaxsan o'zi tomonidan amalga oshiriladi.

Aktsiyador aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishidagi o'z vakilini istalgan vaqtda almashtirishga yoki yig'ilishda shaxsan o'zi ishtirok etishga haqlidir.

Aktsiyadorning vakili aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida yozma ishonchnoma asosida ish ko'radi. Ovoz berishga doir ishonchnomada vakolat bergan va vakil qilingan shaxslar to'g'risidagi ma'lumotlar (ismi yoki nomi, turar joyi yoki joylashgan manzili, pasport ma'lumotlari) aks ettirilgan bo'lishi lozim. Jismoniy shaxs nomidan berilgan ovoz berishga doir ishonchnoma notarial tasdiqlangan bo'lishi kerak. Yuridik shaxs nomidan beriladigan ovoz berishga doir ishonchnoma qonun hujjatlarida belgilangan tartibda beriladi.

Olding tahrirga qarang.

(74-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Agar jamiyat aktsiyasi bir necha shaxslarning umumiy ulushli mulki bo'lsa, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ovoz berish vakolati ularning xohishiga ko'ra umumiy

ulushli mulk qatnashchilaridan biri yoki ularning umumiy vakili tomonidan amalga oshiriladi. Ko'rsatib o'tilgan har bir shaxsning vakolatlari tegishli tarzda rasmiylashtirilishi kerak.

(74-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

75-modda Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining kvorumi

Agar aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ishtirok etuvchilarni ro'yxatga olish tamom bo'lgan paytga kelib, jamiyatning tarqatilgan va joylashtirilgan ovoz beruvchi aktsiyalarining jami oltmish foizdan ko'piga ega bo'lgan aktsiyadorlar (ularning vakillari) ro'yxatdan o'tgan bo'lsa, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi vakolatli (kvorum to'plagan) hisoblanadi.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishini o'tkazish uchun kvorum bo'lmasa, aktsiyadorlarning yangi umumiy yig'ilishini o'tkazish sanasi e'lon qilinadi. Aktsiyadorlarning yangi umumiy yig'ilishini o'tkazishda kun tartibiga o'zgartishlar kiritishga yo'l qo'yilmaydi.

O'tkazilmay qolgan yig'ilish o'rniga aktsiyadorlarning yangi chaqirilgan umumiy yig'ilishida ishtirok etuvchilarni ro'yxatga olish tugagan paytga kelib, jamiyatning joylashtirilgan ovoz beruvchi aktsiyalarining jami oltmish foizdan kam bo'lmagan ovoziga ega bo'lgan aktsiyadorlar (ularning vakillari) ro'yxatga olingan bo'lsa, bu umumiy yig'ilish vakolatli hisoblanadi.

Aktsiyadorlarning yangi umumiy yig'ilishini o'tkazish to'g'risida xabar qilish ushbu Qonunning 69-moddasida nazarda tutilgan tarzda yig'ilish o'tkaziladigan sanaga kamida 10 kun qolganida amalga oshiriladi.

Olding tahrirga qarang.

Kvorum bo'lmaganligi sababli aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishini o'tkazish sanasi 20 kundan kam muddatga ko'chirilgan taqdirda, umumiy yig'ilishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan aktsiyadorlar o'tkazilmay qolgan umumiy yig'ilishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan aktsiyadorlarning reestriga muvofiq aniqlanadi.

(75-moddaning beshinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

76-modda Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ovoz berish

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida ovoz berish «jamiyatning ovoz beruvchi bitta aktsiyasi — bitta ovoz» qoidasiga muvofiq o'tkaziladi, jamiyatning kuzatuv kengashi a'zolarini saylash bo'yicha kumulyativ ovoz berishni o'tkazish hollari va ushbu Qonunda nazarda tutilgan boshqa hollar bundan mustasno.

77-modda Ovoz berish byulleteni

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida kun tartibi masalalari bo'yicha ovoz berish ovoz berish byulletenlari orqali amalga oshiriladi.

(77-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

(77-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni bilan chiqarilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Ovoz berish byulletenlarining shakli va matni jamiyatning kuzatuv kengashi tomonidan tasdiqlanadi. Ovoz berish byulleteni umumiy yig'ilishda ishtirok etish uchun ro'yxatdan o'tgan aktsiyadorga (uning vakiliga) beriladi.

Ovoz berish byulletenida: jamiyatning to'liq firma nomi, aktsiyadorlar umumiy yig'ilishini o'tkazish sanasi va vaqti, ovoz berishga qo'yilgan har bir masalaning ta'rifi va uni qarab chiqish navbati, ovoz berishga qo'yilgan har bir masala bo'yicha «yoqalayman», «qarshiman» yoki «betarafman» degan mazmundagi so'zlar bilan ifodalangan ovoz berish variantlari, ovoz berish byulleteni aktsiyador tomonidan imzolanishi lozimligi to'g'risidagi ko'rsatma aks ettirilgan bo'lishi lozim.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyatning kuzatuv kengashi yoki taftish komissiyasi a'zosini (taftishchisini) saylash to'g'risidagi masala yuzasidan ovoz berish o'tkazilgan taqdirda, ovoz berish byulletenida nomzod to'g'risidagi ma'lumot aks ettirilgan bo'lib, uning familiyasi, ismi, otasining ismi ko'rsatilishi lozim.

(77-moddaning beshinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

78-modda □ Ovoz berish byulletenlari yordamida ovoz berilganida ovozlarni sanab chiqish

Ovoz berish byulletenlari yordamida ovoz berilganida ovoz beruvchi qaysi masala bo'yicha ehtimol tutilgan ovoz berish variantlaridan faqat bittasini qoldirgan bo'lsa, o'sha masala bo'yicha berilgan ovozlar hisobga olinadi. Yuqoridagi talabni buzgan holda to'ldirilgan ovoz berish byulletenlari haqiqiy emas deb topiladi va ulardagi masalalar bo'yicha berilgan ovozlar hisobga olinmaydi.

Agar ovoz berish byulletenida ovozga qo'yilgan bir necha masala aks ettirilgan bo'lsa, bir yoki bir necha masalaga nisbatan yuqorida ko'rsatilgan talabga rioya etilmaganligi byulletenning umuman haqiqiy emas deb hisoblanishiga sabab bo'lmaydi.

79-modda □ Ovoz berish yakunlari to'g'risidagi bayonnoma

Sanoq komissiyasi ovoz berish yakunlari bo'yicha bayonnoma tuzadi. Bayonnoma sanoq komissiyasining a'zolari yoki komissiya vazifasini bajaruvchi shaxs tomonidan imzolanadi.

Ovoz berish yakunlari to'g'risida bayonnoma tuzilganidan va aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining bayonnomasi imzolanganidan keyin ovoz berish byulletenlari sanoq komissiyasi tomonidan so'rg'ichlanadi va saqlab qo'yish uchun jamiyatning arxiviga topshiriladi.

Ovoz berish yakunlari to'g'risidagi bayonnoma aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi bayonnomasiga qo'shib qo'yilishi lozim.

Ovoz berish yakunlari aktsiyadorlarning ovoz berish o'tkazilgan umumiy yig'ilishida o'qib eshittiriladi yoki aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi yopilganidan keyin ovoz berish yakunlari to'g'risidagi hisobotni e'lon qilish yoki aktsiyadorlarga yuborish orqali aktsiyadorlarning e'tiboriga yetkaziladi.

80-modda □ Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining bayonnomasi

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining bayonnomasi aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi yopilganidan keyin kechi bilan 15 kun ichida ikki nusxada tuziladi. Har ikkala nusxa ham umumiy yig'ilishda raislik qiluvchi va umumiy yig'ilish kotibi tomonidan imzolanadi.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining bayonnomasida:

aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi o'tkazilgan joy va vaqt;

jamiyatning ovoz beruvchi aktsiyalariga ega bo'lgan aktsiyadorlar ovozlarning umumiy soni;

yig'ilishda ishtirok etgan aktsiyadorlar ega bo'lgan ovozlar soni;

yig'ilishning rasi (rayosati) va kotibi, yig'ilishning kun tartibi ko'rsatiladi.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining bayonnomasida nutqlarning asosiy mazmuni, ovozga qo'yilgan masalalar hamda ular yuzasidan o'tkazilgan ovoz berish natijalari, yig'ilish qabul qilgan qarorlar aks ettirilishi lozim.

81-modda □ Jamiyatning kuzatuv kengashi

Jamiyatning kuzatuv kengashi jamiyat faoliyatiga umumiy rahbarlik qiladi, ushbu Qonun bilan aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining mutlaq vakolatlariga kiritilgan masalalarni hal etish bundan mustasno.

Ovoz beruvchi aktsiyalarning egasi bo'lgan aktsiyadorlar soni o'ttiz kishidan kam bo'lgan jamiyatda kuzatuv kengashi vazifasi jamiyat ustavi bilan aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi zimmasiga yuklanishi mumkin. Bunday hollarda aktsiyadorlar umumiy yig'ilishini o'tkazish masalasini hal etishga vakolati bo'lgan muayyan shaxs yoki jamiyat organi jamiyat ustavida o'z aksini topishi kerak.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi qaroriga binoan jamiyat kuzatuv kengashi a'zolariga ular o'z vazifalarini bajarib turgan davrda badal to'lanishi va (yoki) kuzatuv kengashining a'zosi vazifasini bajarish bilan bog'liq xarajatlari qoplanishi mumkin. Bunday badal va to'lovlarning miqdori aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi qarori bilan belgilab qo'yiladi.

 LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 19 apreldagi 189-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Aktsiyadorlik jamiyatining Kuzatuvchi kengashi to'g'risida»g¹amunaviy nizom.

Olding²tahrirg³qarang.

82-modda⁴Jamiyat kuzatuv kengashining vakolatlari

Jamiyat kuzatuv kengashining vakolatlariga quyidagilar kiradi:
jamiyat faoliyatining ustuvor yo'nalishlarini belgilash;
jamiyat aktsiyadorlarining yillik va navbatdan tashqari umumiy yig'ilishlarini chaqirish, ushbu Qonun 72-moddasining o'n birinchi qismida⁵ nazarda tutilgan hollar bundan mustasno;
aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining kun tartibini tayyorlash;

Olding⁶tahrirg⁷qarang.

aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi o'tkaziladigan sanani belgilash;
aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi o'tkazilishi haqida xabar qilish uchun jamiyat aktsiyadorlari reestrini shakllantirish sanasini belgilash;
ushbu Qonun 65-moddasi birinchi qismining ikkinchi⁸ o'n ikkinchi⁹ xatboshilarida nazarda tutilgan masalalarni hal etishni aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishiga kiritish;
aktsiyalarning nominal qiymatini ko'paytirish orqali yoki e'lon qilingan aktsiyalarning soni va turlari doirasida jamiyat tomonidan qo'shimcha aktsiyalarni joylashtirish orqali jamiyat ustav fondini ko'paytirish, agar jamiyat ustaviga muvofiq yoki aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan kuzatuv kengashiga shunday huquq berilgan bo'lsa;
emissiyaviy qimmatli qog'ozlarni joylashtirish to'g'risida qarorlar qabul qilish, agar jamiyat ustavida boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa;

Olding¹⁰tahrirg¹¹qarang.

mol-mulkning bozor qiymatini belgilashni tashkil etish;
(82-modda birinchi qismining o'ninchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2010 yil 17 sentyabrdagi O'RQ-257-sonli Qonun¹²tahririda — O'R QHT, 2010 y., 37-son, 315-modda)
ushbu Qonunda nazarda tutilgan hollarda jamiyat tomonidan joylashtirilgan aktsiyalar, obligatsiyalar va boshqa qimmatli qog'ozlarni olish to'g'risida qarorlar qabul qilish, agar jamiyat ustaviga muvofiq yoki aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan kuzatuv kengashiga shunday huquq berilgan bo'lsa;

 LexUZ sharhi

Qarang: mazkur Qonunning 41¹³, 42¹⁴, 44¹⁵ va 45¹⁶-moddalari.

agar jamiyatning yillik biznes-rejasini tasdiqlash jamiyat ustavida kuzatuv kengashining vakolati doirasiga kiritilgan bo'lsa yoki bu masalani hal etish aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishida kuzatuv kengashiga topshirilgan bo'lsa, bunday biznes-rejani tasdiqlash;
korporativ maslahatchini tayinlash, agar jamiyat ustavida bunday lavozimni joriy etish nazarda tutilgan bo'lsa;

(82-moddaning beshinchi — o'n birinchi xatboshilari O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun¹⁷asosida beshinchi — o'n uchinchi xatboshilar bilan almashtirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding¹⁸tahrirg¹⁹qarang.

agar jamiyatning yillik biznes-rejasini tasdiqlash jamiyat ustavida kuzatuv kengashining vakolat doirasiga kiritilmagan bo'lsa yoki aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan kuzatuv kengashiga topshirilmagan bo'lsa, jamiyatning yillik biznes-rejasini ma'qullash. Bunda

jamiyatning kelgusi yilga mo'ljallangan biznes-rejasi kuzatuv kengashi majlisida joriy yilning 1 dekabridan kechiktirmay ma'qullanishi lozim;

ichki audit xizmatini tashkil etish va uning xodimlarini tayinlash;

(82-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 23 iyuldagi O'RQ-104-sonli Qonun asosida o'n ikkinchi va o'n uchinchi xatboshilar bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 29-30-son, 297-modda)

jamiyatning ijroiya organi faoliyatiga daxldor har qanday hujjatdan erkin foydalanish va ijroiya organidan kuzatuv kengashi zimmasiga yuklatilgan vazifalarni bajarish uchun ularni olish. Olingan hujjatlardan kuzatuv kengashi va uning a'zolari faqat xizmat maqsadlarida foydalanishlari mumkin;

agar jamiyat ustavida kuzatuv kengashining vakolati doirasiga kiritilgan bo'lsa, ijroiya organiga to'lanadigan haq va kompensatsiyalar miqdorini belgilash;

jamiyat taftish komissiyasi a'zolariga (taftishchisiga) to'lanadigan haq va kompensatsiya miqdori yuzasidan hamda auditorlik tashkilotining xizmatlariga to'lanadigan haq miqdori chegarasini belgilashga doir tavsiyalar berish;

aktsiyalar bo'yicha dividendlar miqdori va ularni to'lash tartibi yuzasidan tavsiyalar berish;

jamiyatning zaxira va boshqa fondlaridan foydalanish;

jamiyatning boshqaruv organlari faoliyat tartibini belgilovchi hujjatlarni tasdiqlash;

jamiyatning vakolatxonalarini ochish hamda filiallarini tashkil etish;

jamiyatning shu'ba va tobe korxonalarini tashkil etish;

ushbu Qonunning VIII bo'limida nazarda tutilgan hollarda mol-mulkni olish va mol-mulkni boshqa shaxsga o'tkazish bilan bog'liq yirik bitimlar tuzish;

agar bitimlar tuzishdan manfaatdorlik bo'ladigan bo'lsa, ushbu Qonunning IX bo'limida nazarda tutilgan hollarda bitimlar tuzish;

Olding tahrirga qarang.

aktsiyadorlik jamiyatining boshqa xo'jalik jamiyatlaridagi ishtiroki bilan bog'liq bitimlar tuzish;

(82-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonun asosida yigirma to'rtinchi xatboshi bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

ushbu Qonun va jamiyat ustaviga muvofiq kuzatuv kengashi vakolatlariga kiritilgan boshqa masalalarni ham hal etish.

Jamiyat kuzatuv kengashining vakolatlariga kiritilgan masalalar hal qilish uchun jamiyat ijroiya organiga o'tkazilishi mumkin emas.

(82-modda O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Olding tahrirga qarang.

83-modda Jamiyat kuzatuv kengashi a'zolarini saylash, tayinlash

Jamiyat kuzatuv kengashining a'zolari ushbu Qonun va jamiyat ustavida nazarda tutilgan tartibda aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan bir yillik muddatga saylanadilar.

Jamiyat kuzatuv kengashi tarkibiga saylangan shaxslarning qayta saylanishlari cheklanmaydi.

Jamiyat kollegial va yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organining a'zolari kuzatuv kengashiga saylanishlari tayinlanishlari mumkin emas.

Muayyan jamiyatda mehnat shartnomasi (kontrakt) bo'yicha ishlayotgan shaxslar mazkur jamiyatning kuzatuv kengashi a'zolari bo'lishi mumkin emas.

Jamiyat kuzatuv kengashi tarkibiga saylanadigan shaxslarga nisbatan qo'yiladigan talablar jamiyat ustavi bilan yoki aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi tasdiqlagan qaror bilan belgilab qo'yilishi mumkin.

Jamiyat kuzatuv kengashining miqdor tarkibi ustav yoki aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining qarori bilan belgilab qo'yiladi.

Oddiy (odatdagi) yoki boshqa ovoz beruvchi aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlari soni besh yuzdan ortiq bo'lgan ochiq aktsiyadorlik jamiyati uchun kuzatuv kengashining miqdor tarkibi yetti a'zodan kam bo'lishi, oddiy (odatdagi) yoki boshqa ovoz beruvchi aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlari soni bir mingdan ortiq bo'lgan jamiyat uchun esa to'qqiz a'zodan kam bo'lishi mumkin emas.

Aktsiyador o'ziga tegishli aktsiyalar bo'yicha ovozlarni jamiyat kuzatuv kengashining bitta nomzodiga to'liq berishga yoki bir nechta nomzod o'rtasida taqsimlashga haqlidir.

Eng ko'p ovoz to'plagan nomzodlar kuzatuv kengashi tarkibiga saylangan deb hisoblanadi.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyatning kuzatuv kengashi a'zolari saylovi kumulyativ ovoz berish orqali amalga oshiriladi.

Kumulyativ ovoz berishda har bir aktsiyadorga tegishli ovozlarni soni jamiyatning kuzatuv kengashiga saylanishi lozim bo'lgan shaxslar soniga ko'paytiriladi va aktsiyador shu tariqa olingan ovozlarni bitta nomzodga to'liq berishga yoki ularni ikki va undan ortiq nomzodlar o'rtasida taqsimlashga haqlidir.

(83-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuni asosida o'ninchi va o'n birinchi qismlar bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Davlat vakili lavozimiga ko'ra jamiyat kuzatuv kengashining a'zosi bo'lib, aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan saylanmaydi (qayta saylanmaydi).

(83-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

84-modda Jamiyat kuzatuv kengashining raisi

Jamiyat ustavida o'zgacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, jamiyat kuzatuv kengashining raisi kuzatuv kengashi a'zolari tomonidan ularning o'zlari orasidan kuzatuv kengashi a'zolari umumiy soniga nisbatan ko'pchilik ovoz bilan saylanadi.

Jamiyat ustavida o'zgacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, jamiyat kuzatuv kengashi o'z raisini kuzatuv kengashi jami a'zolarining ko'pchilik ovozi bilan qayta saylashga haqlidir.

Jamiyat kuzatuv kengashining raisi uning ishini tashkil etadi, kuzatuv kengashi majlislarini chaqiradi va ularda raislik qiladi, majlisda bayonnoma yuritilishini tashkil etadi, jamiyat ustavida o'zgacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, aktsiyadorlar umumiy yig'ilishida raislik qiladi.

Jamiyat kuzatuv kengashining raisi yo'qligida uning vazifasini kuzatuv kengashi a'zolaridan biri bajarib turadi.

85-modda Jamiyat kuzatuv kengashining majlisi

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat kuzatuv kengashining majlisi kuzatuv kengashining raisi tomonidan uning o'z tashabbusi bilan, kuzatuv kengashining a'zosi, taftish komissiyasining, jamiyat ijroiya organining, shuningdek jamiyat ustavida belgilab qo'yilgan boshqa shaxslarning talabiga binoan chaqiriladi. Jamiyat kuzatuv kengashining majlisini chaqirish va o'tkazish tartibi ustavda belgilab qo'yiladi.

(85-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonuni tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Kuzatuv kengashi majlisini o'tkazish uchun kvorum jamiyat ustavida belgilab qo'yiladi, biroq u kuzatuv kengashiga saylangan a'zolarining yetmish besh foizidan kam bo'lmasligi kerak. Kuzatuv kengashi a'zolarining soni ustavda nazarda tutilgan miqdorning yetmish besh foizidan kam bo'lib qolsa, jamiyat kuzatuv kengashining yangi tarkibini saylash uchun aktsiyadorlarning favqulodda (navbatdan tashqari) umumiy yig'ilishini chaqirishi shart. Kuzatuv kengashining qolgan a'zolari aktsiyadorlarning ana shunday favqulodda (navbatdan tashqari) umumiy yig'ilishini chaqirish to'g'risidagina qaror qabul qilishga haqlidir.

Jamiyat kuzatuv kengashining majlisida qarorlar, agar kuzatuv kengashi majlisini chaqirish va o'tkazish tartibini belgilab beruvchi ushbu Qonunda, jamiyat ustavida o'zgacha qoidalar nazarda tutilmagan bo'lsa, majlisda hozir bo'lganlarning ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi. Jamiyat kuzatuv kengashi majlisida masalalar hal etilayotganda kuzatuv kengashining har bir a'zosi bitta ovozga ega bo'ladi.

Olding tahrirga qarang.

Ushbu Qonun 21-moddasining ikkinchi va to'rtinchi qismlarida ko'rsatilgan masalalar bo'yicha qaror jamiyat kuzatuv kengashi tomonidan bir ovozdan qabul qilinadi.

Jamiyat kuzatuv kengashi tomonidan davlat vakili ishtirokisiz qabul qilingan qarorlar, shuningdek veto qo'yilgan qarorlar ijro etilmaydi.

(85-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonuni asosida to'rtinchi va beshinchi qismlar bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

Jamiyat kuzatuv kengashining bir a'zosi o'z ovozini kuzatuv kengashining boshqa a'zosiga berishga yo'l qo'yilmaydi.

Jamiyat ustavida kuzatuv kengashi a'zolarining ovozlari teng bo'lingan hollarda kuzatuv kengashining qarorini qabul qilishda jamiyat kuzatuv kengashi raisining hal qiluvchi ovoz huquqi nazarda tutilishi mumkin.

Jamiyat kuzatuv kengashining majlisida bayonnoma yuritiladi. Kuzatuv kengashi majlisining bayonnomasi majlis o'tkazilganidan so'ng 10 kundan kechiktirmay tuziladi. Majlis bayonnomasida quyidagilar ko'rsatiladi:

majlis o'tkazilgan joy va vaqt;

majlisda hozir bo'lgan shaxslar;

majlisning kun tartibi;

ovoz berishga qo'yilgan masalalar, ular yuzasidan o'tkazilgan ovoz berish yakunlari;

qabul qilingan qarorlar.

Olding tahrirga qarang.

Jamiyat kuzatuv kengashi majlisining bayonnomasi majlisda ishtirok etayotgan jamiyat kuzatuv kengashi a'zolari tomonidan imzolandi, ular majlisning bayonnomasi to'g'riligi uchun javobgardir.

(85-moddaning to'qqizinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrda O'RQ-183-sonli Qonuni tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

86-modda Jamiyatning ijroiya organi

Jamiyatning kundalik faoliyatiga rahbarlik yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) yoki kollegial ijroiya organ (boshqaruv, direksiya) tomonidan amalga oshirilishi mumkin.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 22 avgustda 361-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Aktiyadorlik jamiyatining ijro etuvchi organi haqida» namunaviy nizom.

Bir paytning o'zida ham yakkaboshchilik asosidagi, ham kollegial ijroiya organlari bo'lishi nazarda tutilgan jamiyat ustavida ulardan har birining vakolatlari belgilab qo'yilishi kerak. Bunday hollarda jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) vazifasini bajaruvchi shaxs kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direksiya) raisi vazifasini ham amalga oshiradi.

Aktiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan jamiyat ijroiya organining vakolatlari shartnoma bo'yicha tijorat tashkilotiga (boshqaruvchi tashkilotga) yoki yakka tartibdagi tadbirkorga (boshqaruvchiga) berilishi mumkin. Tuziladigan shartnomaning shartlari, basharti ustavda o'zgacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, jamiyat kuzatuv kengashi tomonidan tasdiqlanadi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 19 apreldagi 189-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Boshqaruvchi kompaniyalar to'g'risida»gining «Aktiyadorlik jamiyati ijro etuvchi organining rahbarini yollash to'g'risida»gining namunaviy mehnat shartnomasi.

Oldingitahririgaqarang.

Aktiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan tayinlanadigan ijroiya organi tarkibiga kirgan shaxsning vakolatlari muddatidan ilgari tugatilgan taqdirda, jamiyat kuzatuv kengashi qarori bilan belgilangan shaxs uning vazifalarini jamiyat aktiyadorlarining navbatdagi umumiy yig'ilishigacha bo'lgan davrda vaqtincha bajarib turishiga yo'l qo'yiladi.

(86-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonuniasosida to'rtinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Oldingitahririgaqarang.

Jamiyat ijroiya organining vakolatlariga jamiyatning kundalik faoliyatiga rahbarlik qilishga doir barcha masalalar kiradi, aktiyadorlar umumiy yig'ilishining mutlaq vakolatlariga yoki kuzatuv kengashining vakolatlariga kiritilgan masalalar bundan mustasno.

(86-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonunitahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Jamiyat ijroiya organi aktiyadorlar umumiy yig'ilishi va kuzatuv kengashining qarorlari bajarilishini tashkil etadi.

Jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) jamiyat nomidan ishonchnomasiz ish yuritadi, shu jumladan uning manfaatlarini ifoda etadi, jamiyat nomidan bitimlar tuzadi, shtatlarni tasdiqlaydi, jamiyatning barcha xodimlari bajarishi majburiy bo'lgan buyruqlar chiqaradi va ko'rsatmalar beradi.

Oldingitahririgaqarang.

Jamiyat ijroiya organlarini tashkil etish hamda ularning vakolatlarini muddatidan ilgari tugatish, agar jamiyat ustavida ushbu masalalarni hal etish jamiyat kuzatuv kengashining vakolatlariga kiritilmagan bo'lsa, aktiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan amalga oshiriladi. Jamiyat ustaviga muvofiq yoki aktiyadorlar umumiy yig'ilishining yoxud jamiyat kuzatuv kengashining qaroriga binoan jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organini (direktorini), kollegial ijroiya organi (boshqaruvi, direktsiyasi) a'zolarini tayinlash tanlov asosida amalga oshirilishi mumkin.

(86-moddaning yettinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonunitahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Oldingitahririgaqarang.

Jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organining (direktorining), kollegial ijroiya organi (boshqaruvi, direktsiyasi) a'zolarining, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchining huquqlari va majburiyatlari ushbu Qonun, boshqa qonun hujjatlari, jamiyat ustavi tomonidan hamda ularning har biri jamiyat bilan bir yil muddatga tuzadigan shartnomada belgilanib, shartnomaning amal qilish muddatini uzaytirish (shartnomani qayta tuzish yoki uni tugatish (bekor qilish) mumkinligi to'g'risida har yili qaror qabul qilinadi. Jamiyat nomidan shartnomani kuzatuv kengashining raisi yoki kuzatuv kengashi vakolat bergan shaxs imzolaydi. Jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktori) bilan, kollegial ijroiya organi (boshqaruvi, direktsiyasi) rahbari, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi bilan tuziladigan shartnomada ularning aktiyadorlik jamiyati faoliyati samaradorligini oshirish bo'yicha majburiyatlari hamda aktiyadorlarning umumiy yig'ilishi va kuzatuv kengashi oldida jamiyatning yillik biznes-rejasini bajarish qanday borayotganligi yuzasidan beradigan hisobotlari davriyligi nazarda tutilishi lozim.

(86-moddaning sakkizinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonunitahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Oldingitahririgaqarang.

Jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organiga (direktoriga), kollegial ijroiya organi (boshqaruvi, direktsiyasi) a'zolariga to'lanadigan mehnat haqi va boshqa haqlar miqdori,

shuningdek boshqaruvchi tashkilot va boshqaruvchi xizmatlariga haq to'lash shartlari jamiyat faoliyatining samaradorligiga to'g'ridan-to'g'ri bog'liq bo'lib, shartnomada belgilanishi kerak.

(86-moddaning to'qqizinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonuni tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) vazifasini hamda boshqa tashkilotlarning boshqaruv organlaridagi lavozimlarni o'rindoshlik yo'li bilan bir shaxsning egallashiga kuzatuv kengashi roziligi bilangina yo'l qo'yiladi.

Olding tahrirga qarang.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi yoki kuzatuv kengashi, agar ustavga binoan unga shunday huquq berilgan bo'lsa, jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor), kollegial ijroiya organi (boshqaruvchi, direktsiyasi) a'zolari, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi bilan tuzilgan shartnomani ular shartnoma shartlarini buzgan taqdirda bekor qilishga haqlidir.

(86-moddaning o'n birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonuni tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Olding tahrirga qarang.

Kuzatuv kengashi jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi bilan, kollegial ijroiya organining a'zolari, shuningdek boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi bilan tuzilgan shartnomani, agar shartnoma tuzishda ular jamiyat ustavini qo'pol tarzda buzishga yo'l qo'ygan bo'lsa yoki ularning harakatlari (harakatsizligi) tufayli jamiyatga zarar yetkazilgan bo'lsa, muddatidan ilgari tugatish (bekor qilish) huquqiga ega.

Aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi tomonidan jamiyat ijroiya organining, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchining vakolatlarini tugatish to'g'risida qaror qabul qilingan taqdirda ijroiya organining vakolatlarini boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchiga o'tkazish to'g'risidagi masala o'sha umumiy yig'ilishning o'zida hal etilishi yoki ijroiya organi rahbarining vazifasini vaqtincha bajaruvchi shaxsni ham tayinlagan holda aktsiyadorlarning yaqin oradagi umumiy yig'ilishida ko'rib chiqish uchun qoldirilishi mumkin. Agar jamiyatning ijroiya organini tuzish aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining mutlaq vakolatlariga kiritilgan bo'lsa, ijroiya organining, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchining vakolatlarini tugatish to'g'risida qaror qabul qilgan kuzatuv kengashi ijroiya organi rahbarining vazifasini vaqtincha bajaruvchi shaxsni tayinlash to'g'risida qaror qabul qiladi, shuningdek ijroiya organi to'g'risidagi masalani hal etish uchun aktsiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishini chaqiradi.

(86-modda O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonuniga muvofiq o'n ikkinchi va o'n uchinchi qismlar bilan to'ldirilgan — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

87-modda Jamiyatning kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direktsiya)

Jamiyatning kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direktsiya) jamiyat ustavi asosida ish yuritadi.

Olding tahrirga qarang.

Kollegial ijroiya organi majlisida bayonnoma yuritiladi. Kollegial ijroiya organi majlisining bayonnomasi kuzatuv kengashi va taftish komissiyasi a'zolariga ularning talabiga ko'ra beriladi.

(87-moddaning ikkinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonuni tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Jamiyatning kollegial ijroiya organi majlislarini o'tkazishni jamiyatning yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) vazifasini bajarayotgan shaxs tashkil etadi, u jamiyat nomidan barcha hujjatlarni hamda kollegial ijroiya organi majlisi bayonnomalarini imzolaydi, kollegial ijroiya organi o'z vakolatlari doirasida qabul qilgan qarorlarga muvofiq ishonchnomasiz jamiyat nomidan ish yuritadi.

88-modda □ Jamiyat kuzatuv kengashi a'zolarining, yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) va (yoki) kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direksiya) a'zolarining, boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchining javobgarligi

Jamiyat kuzatuv kengashining a'zolari, yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) va (yoki) kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direksiya) a'zolari, shuningdek boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi o'z huquqlarini amalga oshirishda va o'z burchlarini bajarishda jamiyat manfaatlarini ko'zlab ish tutishlari lozim.

Jamiyat kuzatuv kengashining a'zolari, yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor) va (yoki) kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direksiya) a'zolari, shuningdek boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi qonun hujjatlariga va jamiyat ustaviga muvofiq jamiyat oldida javobgardir.

Ayni paytda jamiyatga zarar keltirishga sababchi bo'lgan qarorga ovoz berishda qatnashmagan yoki bunday qarorga qarshi ovoz bergan jamiyat kuzatuv kengashi a'zolari, kollegial ijroiya organ (boshqaruv, direksiya) a'zolari javobgar bo'lmaydi.

Ushbu modda qoidalariga muvofiq bir necha shaxs javobgar bo'lsa, ularning jamiyat oldidagi javobgarligi solidar hisoblanadi.

Jamiyat yoki u joylashtirgan oddiy aktsiyalarning hammasi bo'lib kamida bir foiziga ega bo'lgan aktsiyador (aktsiyadorlar) jamiyatga yetkazilgan zararining o'rnini qoplashni da'vo qilib kuzatuv kengashi a'zosi, yakkaboshchilik asosidagi ijroiya organi (direktor), kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direksiya) a'zosi, shuningdek boshqaruvchi tashkilot yoki boshqaruvchi ustidan sudga murojaat qilishga haqlidir.

VIII BO'LIM. JAMIYATNING YIRIK BITIMLAR TUZISHI

89-modda □ Jamiyatning mol-mulk olishi yoki uni tasarrufidan chiqarishi bilan bog'liq yirik bitimlar

Quyidagilar yirik bitimlar deb hisoblanadi:

bitimlar tuzish haqida qaror qabul qilinayotgan sanada jamiyat aktivlari balans qiymatining yigirma besh foizidan ortiq qiymatga ega bo'lgan mol-mulkni jamiyatning olishi yoki tasarrufidan chiqarishi bilan bog'liq yoxud jamiyat bevosita yoki bilvosita mol-mulkni tasarrufidan chiqarishi ehtimoli bilan bog'liq bitim yoki o'zaro bog'langan bir necha bitim, oddiy xo'jalik faoliyatini yuritish asnosida sodir etiladigan bitimlar bundan mustasno;

jamiyat tomonidan ilgari joylashtirilgan oddiy (odatdagi) aktsiyalarning yigirma besh foizidan ko'prog'ini tashkil etadigan oddiy (odatdagi) aktsiyalarni yoki oddiy (odatdagi) aktsiyalarga ayirboshlanadigan imtiyozli aktsiyalarni joylashtirish bilan bog'liq bir yoki o'zaro bog'langan bir necha bitim.

Yirik bitimga sabab bo'lgan mol-mulk qiymatini aniqlash jamiyat kuzatuv kengashi tomonidan amalga oshiriladi.

90-modda □ Jamiyatning mol-mulk olishi yoki uni tasarrufidan chiqarishi bilan bog'liq yirik bitimni tuzish

Qiymati bitim tuzish to'g'risida qaror qabul qilinayotgan sanada jamiyat aktivlari balans qiymatining yigirma besh foizidan ellik foizgachasini tashkil etuvchi mol-mulk xususida bo'lgan yirik bitim tuzish to'g'risidagi qaror kuzatuv kengashi tomonidan yakdillik bilan qabul qilinadi, bunda kuzatuv kengashining tarkibdan chiqib ketgan a'zolari ovozi hisobga olinmaydi.

Yirik bitim tuzish masalasida jamiyat kuzatuv kengashining yakdilligiga erishilmagan hollarda yirik bitim tuzish to'g'risidagi masala kuzatuv kengashi qaroriga muvofiq aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi hukmiga havola etilishi mumkin.

Olding tahrirga qarang.

Bitim tuzish to'g'risida qaror qabul qilinayotgan sanada jamiyat aktivlari balans qiymatining ellik foizidan ortiq qiymatni tashkil etuvchi mol-mulk xususida yirik bitim tuzish to'g'risidagi qaror aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan qabul qilinadi.

(90-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 21 dekabrda O'RQ-135-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 514-modda)

IX BO'LIM. JAMIYATNING BITIM TUZISHIDAN MANFAATDORLIK

91-modda □ Jamiyatning bitim tuzishidan manfaatdor shaxslar

Jamiyat kuzatuv kengashi a'zosi, jamiyatning o'zga boshqaruv organlaridagi mansabdor shaxs, o'zining tobe (affillangan) shaxsi bilan birgalikda jamiyat ovoz beruvchi aktsiyalarining yigirma va undan ko'proq foiziga ega bo'lgan aktsiyador (aktsiyadorlar), agar mazkur shaxslar, ularning erlari (xotinlari), ota-onalari, farzandlari, aka-ukalari, opa-singillari, shuningdek ularning barcha affillangan shaxslari:

jamiyat tuzadigan bitimning tomonlaridan biri bo'lsa yoki unda vakil yoxud vositachi sifatida qatnashayotgan bo'lsa;

bitimning tomonlaridan biri bo'lgan yoki unda vakil yoxud vositachi sifatida qatnashayotgan yuridik shaxs aktsiyalarining (ulushlari, paylarining) yigirma yoki undan ham ko'proq foiziga ega bo'lsa;

bitimning tomonlaridan biri bo'lgan yoki unda vakil yoxud vositachi sifatida qatnashayotgan yuridik shaxs boshqaruv organlarining mansabdor shaxsi bo'lsa, ular jamiyatning bitim tuzishidan manfaatdor shaxslar deb hisoblanadilar.

92-modda □ Jamiyatning bitim tuzishidan manfaatdorlik to'g'risidagi axborot

Ushbu Qonunning 91-moddasida ko'rsatib o'tilgan shaxslar:

yuridik shaxslarga qarashli ovoz beruvchi aktsiyalar (ulushlar, paylar)ning yigirma yoki undan ortiq foiziga mustaqil tarzda yoki o'zlarining affillangan shaxsi (shaxslari) bilan birgalikda ega bo'lsalar, shu yuridik shaxslar to'g'risidagi;

yuridik shaxslarning boshqaruv organlarida lavozim egallab turgan bo'lsalar, shu yuridik shaxslar to'g'risidagi;

Olding tahrirga qarag.

tuzilayotgan yoki tuzilishi kutilayotgan bitimlarda manfaatdor shaxslar deb topilishi mumkin bo'lsa, o'zlariga ma'lum bo'lgan ana shu bitimlar to'g'risidagi axborotni jamiyat kuzatuv kengashi, taftish komissiyasi (taftishchisi) e'tiboriga yetkazishlari shart.

(92-moddaning to'rtinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

93-modda □ Tuzilishidan manfaatdorlik bo'lgan bitimni tuzish tartibiga qo'yiladigan talablar

Tuzilishidan manfaatdorlik bo'lgan bitimning jamiyat tomonidan tuzilishi to'g'risidagi qarorni kuzatuv kengashi uni tuzishdan manfaatdor bo'lmagan kuzatuv kengashi a'zolarining ko'pchilik ovozi bilan qabul qiladi.

Tuzilishidan manfaatdorlik bo'lgan bitimning jamiyat tomonidan tuzilishi to'g'risidagi qarorni ovoz beruvchi aktsiyalar egalari bo'lmish aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi bitimni tuzishdan manfaatdor bo'lmagan aktsiyadorlarning ko'pchilik ovozi bilan quyidagi hollarda qabul qiladi:

agar bitim bo'yicha to'lanadigan haq summasi va bitimga sabab bo'lgan mol-mulk qiymati jamiyat aktivlari qiymatining besh foizidan ortiq bo'lsa;

agar bitta bitim va (yoki) o'zaro bog'liq bo'lgan bir necha bitim jamiyatning ovoz beruvchi aktsiyalarini yoki ovoz beruvchi aktsiyalarga ayirboshlanadigan boshqa qimmatli qog'ozlarini ilgari joylashtirilgan ovoz beruvchi aktsiyalarning besh foizidan ortiq miqdorda joylashtirishdan iborat bo'lsa.

Agar tuzilishidan manfaatdorlik bo'lgan bitim bo'yicha manfaatdor shaxs jamiyatga qarz berayotgan bo'lsa, bunday bitimni tuzish uchun ushbu moddaning ikkinchi qismida nazarda tutilgan aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi qarori talab etilmaydi.

Jamiyat bilan boshqa tomon o'rtasidagi xo'jalik munosabatlarini davom ettirish yuzasidan tuziladigan, tuzilishidan kelajakda manfaatdorlik paydo bo'lishi mumkin bo'lgan bitimlarni aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi o'tkazilgan sanada aniqlashning iloji bo'lmagan taqdirda, aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi jamiyat bilan o'zga shaxs o'rtasida tuzilishi mumkin bo'lgan bitimlarning xususiyati va ular summasining eng ko'p miqdorini ko'rsatib, shartnoma

munosabatlari o'rnatish to'g'risida qaror qabul qilgan taqdirda ushbu modda uchinchi qismining talablari bajarilgan deb hisoblanadi.

Jamiyat kuzatuv kengashining barcha a'zolari manfaatdor shaxslar deb topilgan taqdirda, bitimdan manfaatdor bo'lmagan aksiyadorlar ko'pchilik ovozi bilan qabul qilingan aksiyadorlar umumiy yig'ilishining qaroriga binoan bitim tuzilishi mumkin.

Tuzilishidan manfaatdorlik bo'lgan bitim ayni bir vaqtda jamiyatning mol-mulk sotib olishi yoki topshirishi bilan bog'liq yirik bitim bo'lsa, bitimni tuzish tartibiga ushbu Qonun VIII bo'limining qoidalari qo'llaniladi.

94-modda Tuzilishidan manfaatdorlik bo'lgan bitimga qo'yiladigan talablarga rioya etmaslik oqibatlari

Olding tahririga qarang.

Tuzilishidan manfaatdorlik bo'lgan bitim ushbu Qonunning 93-moddasida nazarda tutilgan talablarni buzgan holda tuzilgan bo'lsa, u qonun hujjatlarida belgilangan tartibda haqiqiy emas deb topilishi mumkin.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 113—128-moddalari.

(94-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 1997 yil 26 dekabrda 549-I-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 1998 y., 3-son, 38-modda)

Manfaatdor shaxs jamiyatga o'zi yetkazgan zarar miqdorida jamiyat oldida javobgar bo'ladi. Agar bir necha shaxs javobgar bo'lsa, ularning jamiyat oldidagi javobgarligi solidar javobgarlik bo'ladi.

X BO'LIM. AKTSIYA DORLIK JAMIYATINI QAYTA TASHKIL ETISH VA TUGATISH

95-modda Jamiyatni qayta tashkil etish

Olding tahririga qarang.

Jamiyatni qayta tashkil etish aksiyadorlar umumiy yig'ilishining qarori bilan qo'shib yuborish, birlashtirish, bo'lish, ajratib chiqarish va qayta tuzish tarzida amalga oshiriladi.

(95-moddaning birinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustda 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Qonun hujjatlarida belgilangan hollarda yuridik shaxslarni qo'shib yuborish, birlashtirish yoki qayta tuzish tarzida qayta tashkil etish vakolatli davlat organlarining roziligi bilangina amalga oshirilishi mumkin.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasining «Raqobat to'g'risida»gi Qonunining 16-moddasi.

Yangi tuzilgan yuridik shaxslar davlat ro'yxatiga olingan paytdan e'tiboran jamiyat qayta tashkil etilgan deb hisoblanadi, birlashtirish tarzida qayta tashkil etish bundan mustasno.

Jamiyat boshqa jamiyatga qo'shib yuborish yo'li bilan qayta tashkil etilganida davlat ro'yxatga olish organi qo'shib yuborilgan jamiyat o'z faoliyatini to'xtatgani haqidagi yozuvni yuridik shaxslarning yagona davlat reestriga kiritgan paytdan e'tiboran qo'shib yuborilgan jamiyat qayta tashkil etilgan deb hisoblanadi.

Qayta tashkil etish natijasida yangidan vujudga kelgan jamiyatlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish hamda qayta tashkil etilgan jamiyatlarning faoliyati to'xtatilgani to'g'risidagi yozuvni kiritish qonun hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 20 avgustda 357-son qarori bilan tasdiqlangan «Tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, hisobga qo'yish va ruxsat beruvchi hujjatlarni rasmiylashtirish tartibi to'g'risida»gi nizomning VI bo'limi.

Qayta tashkil etish to'g'risida qaror qabul qilingan sanadan e'tiboran jamiyat 30 kundan kechiktirmay o'z kreditorlarini bu haqda yozma ravishda xabardor etadi. Kreditor jamiyatdan

majburiyatlarni to'xtatish yoki muddatidan ilgari bajarishni hamda zararning o'rnini qoplashni quyidagi muddatlarda yozma ravishda xabar berish yo'li bilan talab qilishga haqlidir:

qo'shib yuborish, birlashtirish yoki qayta tuzish tarzida qayta tashkil etish haqidagi xabarni jamiyat kreditorga yuborgan sanadan boshlab uzog'i bilan 30 kun ichida;

bo'lish yoki ajratib chiqarish tarzida qayta tashkil etish to'g'risidagi xabarni jamiyat kreditorga yuborgan sanadan boshlab uzog'i bilan 60 kun ichida.

LexUZ sharhi

Yuridik shaxsni qayta tashkil etish (qo'shib yuborish, qo'shib olish, bo'lish, ajratib chiqarish, o'zgartirish) tartibi O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 49 — 52-moddalarida belgilangan.

Agar bo'linish balansi qayta tashkil etilayotgan jamiyatning huquqiy vorisini aniqlash imkonini bermasa, yangi vujudga kelgan yuridik shaxslar qayta tashkil etilgan jamiyatning majburiyatlari yuzasidan uning kreditorlari oldida solidar javobgar bo'ladilar.

96-modda □ Jamiyatlarni qo'shib yuborish

O'z faoliyatini tugatgan ikki yoki bir necha jamiyatning barcha huquqlari va majburiyatlarini o'tkazish yo'li bilan yangi jamiyatni vujudga keltirish jamiyatlarining qo'shib yuborilishi deb hisoblanadi.

Qo'shib yuborishda ishtirok etayotgan jamiyat qo'shib yuborish haqida shartnoma tuzadi, unda qo'shib yuborish tartibi va shartlari, shuningdek har bir jamiyat aksiyalarini yangi jamiyatning aksiyalariga va (yoki) boshqa qimmatli qog'ozlariga ayirboshlash tartibi belgilab qo'yiladi. Har bir jamiyatning kuzatuv kengashi qo'shib yuborishda ishtirok etayotgan aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi hukmiga qo'shib yuborish tarzida qayta tashkil etish to'g'risidagi, qo'shib yuborish shartnomasini tasdiqlash haqidagi va o'tkazish dalolatnomasini tasdiqlash haqidagi masalalarni havola etadi.

Yangi vujudga kelayotgan jamiyat ustavini tasdiqlash va kuzatuv kengashini saylash qo'shib yuborishda ishtirok etayotgan jamiyatlar aksiyadorlarining qo'shma umumiy yig'ilishida amalga oshiriladi. Aksiyadorlarning qo'shma umumiy yig'ilishida ovoz berish tartibi jamiyatlarining qo'shib yuborilishi to'g'risidagi shartnomada belgilab qo'yilishi mumkin.

Jamiyatlar qo'shilgan taqdirda ularning har biriga tegishli barcha huquqlar va majburiyatlar o'tkazish dalolatnomasiga muvofiq yangi vujudga kelgan jamiyatga o'tadi.

97-modda □ Jamiyatning birlashtirilishi

Bir yoki bir nechta jamiyat faoliyatini to'xtatib, ularning huquqlari va majburiyatlarini boshqa jamiyatga o'tkazish — jamiyatni birlashtirish deb hisoblanadi.

Birlashtirilayotgan jamiyat va birlashtirib olayotgan jamiyat birlashish to'g'risida shartnoma tuzadilar, unda birlashishning tartibi va shartlari, shuningdek birlashtirilayotgan jamiyatning aksiyalarini birlashtirib olayotgan jamiyatning aksiyalari va (yoki) boshqa qimmatli qog'ozlariga ayirboshlash tartibi belgilab qo'yiladi. Har bir jamiyatning kuzatuv kengashi birlashishda ishtirok etayotgan o'z jamiyatining umumiy yig'ilishi hukmiga birlashish tarzida qayta tashkil etish to'g'risidagi va birlashish shartnomasini tasdiqlash haqidagi masalani kiritadi. Birlashtirilayotgan jamiyat kuzatuv kengashi o'tkazish dalolatnomasini tasdiqlash to'g'risidagi masalani ham aksiyadorlar umumiy yig'ilishi hukmiga havola etadi.

Mazkur jamiyatlar aksiyadorlarining qo'shma umumiy yig'ilishi ustavga o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish to'g'risida qaror qabul qiladi. Aksiyadorlarning qo'shma umumiy yig'ilishida ovoz berish tartibi birlashish to'g'risidagi shartnomada belgilab qo'yiladi.

Bir jamiyat boshqa jamiyatga birlashganda o'tkazish dalolatnomasiga muvofiq birlashtirilayotgan jamiyatning barcha huquq va majburiyatlari qo'shib olgan jamiyatga o'tadi.

98-modda □ Jamiyatni bo'lish

Jamiyat faoliyatini to'xtatib, uning huquqlari va majburiyatlarini yangi tuzilayotgan jamiyatlarga o'tkazish — jamiyatni bo'lish deb hisoblanadi.

Bo'lish tarzida qayta tashkil etilayotgan jamiyatning kuzatuv kengashi aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi hukmiga bo'lish tarzida jamiyatni qayta tashkil etish to'g'risidagi, bu qayta tashkil etishning tartibi va shartlari xususidagi, yangi jamiyatlar tuzish

hamda qayta tashkil etilayotgan jamiyat aksiyalarini tuzilayotgan jamiyatlar aksiyalariga va (yoki) boshqa qimmatli qog'ozlariga ayirboshlash tartibi to'g'risidagi masalalarni havola etadi.

Bo'lish tarzida qayta tashkil etilayotgan jamiyat aksiyadorlarining umumiy yig'ilishi jamiyatni bo'lish tarzida qayta tashkil etish to'g'risida, yangi jamiyatlar tuzish hamda qayta tashkil etilayotgan jamiyat aksiyalarini tuzilayotgan jamiyatlarning aksiyalari va (yoki) boshqa qimmatli qog'ozlariga ayirboshlash tartibi to'g'risida qaror qabul qiladi. Yangi tuzilayotgan har bir jamiyat aksiyadorlarining umumiy yig'ilishi uning ustavini tasdiqlash hamda kuzatuv kengashini saylash to'g'risida qaror qabul qiladi.

Jamiyat bo'linganda uning barcha huquqlari va majburiyatlari bo'lish balansiga muvofiq yangi tashkil etilayotgan ikki yoki bir necha jamiyatga o'tadi.

99-modda □ **Jamiyatni ajratib chiqarish**

Qayta tashkil etilayotgan jamiyatning faoliyatini to'xtatmagan holda, uning huquqlari va majburiyatlarining bir qismini o'tkazib bir yoki bir nechta jamiyat tuzish jamiyatni ajratib chiqarish deb hisoblanadi.

Ajratib chiqarish tarzida qayta tashkil etilayotgan jamiyatning kuzatuv kengashi aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi hukmiga ajratib chiqarish tarzida jamiyatni qayta tashkil etish, ajratib chiqarishni amalga oshirishning tartibi va shartlari, yangi jamiyatni tuzish, ajralib chiqayotgan jamiyatning aktsiya va (yoki) boshqa qimmatli qog'ozlarini ayirboshlash imkoniyatlari va bunday ayirboshlash tartibi, bo'lish balansini tasdiqlash to'g'risidagi masalani havola etadi.

Ajratib chiqarish tarzida qayta tashkil etilayotgan jamiyat aksiyadorlarining umumiy yig'ilishi jamiyatni ajratib chiqarish tarzida qayta tashkil etish, ajratib chiqarishning tartibi va shartlari, yangi jamiyatni tuzish, jamiyatning aksiyalarini ajralib chiqayotgan jamiyatning aksiyalariga va (yoki) boshqa qimmatli qog'ozlariga ayirboshlash imkoniyatlari va bunday ayirboshlashni o'tkazish tartibi, bo'lish balansini tasdiqlash haqida qaror qabul qiladi.

Jamiyat tarkibidan bir yoki bir nechta jamiyat ajralib chiqqanda ajratib chiqarish tarzida qayta tashkil etilgan jamiyat huquqlari va majburiyatlarining bir qismi bo'lish balansiga muvofiq ularning har biriga o'tadi.

100-modda □ **Jamiyatni qayta tuzish**

Jamiyat qonun hujjatlarida belgilangan talablarga rioya etgan holda boshqa har qanday xo'jalik jamiyati yoki shirkatiga aylanishga haqli.

Qayta tuzilayotgan jamiyatning kuzatuv kengashi aksiyadorlarning umumiy yig'ilishi hukmiga jamiyatni qayta tuzish, qayta tuzishni amalga oshirish tartibi va shartlari haqidagi masalalarni havola etadi.

Qayta tuzilayotgan jamiyat aksiyadorlarining umumiy yig'ilishi qayta tuzish to'g'risida, qayta tuzishni amalga oshirishning tartibi va shartlari haqida qaror qabul qiladi. Qayta tuzish jarayonida vujudga keltirilayotgan yangi yuridik shaxsning qatnashchilari o'zlarining qo'shma majlislarida uning ta'sis hujjatlarini tasdiqlash hamda qonun hujjatlarining talablariga muvofiq boshqaruv organlarini saylash (tayinlash) to'g'risida qaror qabul qiladilar.

Jamiyat qayta tuzilganida qayta tashkil etilgan jamiyatning barcha huquqlari va majburiyatlari o'tkazish dalolatnomasiga muvofiq yangi vujudga kelgan yuridik shaxsga o'tadi.

101-modda □ **Jamiyatni tugatish**

Jamiyatni tugatish uning huquq va majburiyatlari huquqiy vorislik tartibida boshqa shaxslarga o'tmagan holda jamiyat faoliyatining to'xtatilishiga olib keladi.

Olding □ *Tahrirga* □ *qarang.*

Jamiyat ixtiyoriy ravishda tugatilgan taqdirda, tugatilayotgan jamiyatning kuzatuv kengashi aksiyadorlar umumiy yig'ilishining hukmiga jamiyatni tugatish va tugatuvchini tayinlash to'g'risidagi masalani havola etadi.

Ixtiyoriy ravishda tugatilayotgan jamiyat aksiyadorlarining umumiy yig'ilishi tugatish to'g'risida va tugatuvchini tayinlash haqida qaror qabul qiladi.

Aktsiyadorlik jamiyati sudning qarori bilan tugatilganda tugatuvchini tayinlash qonun hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

 LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 54-moddasi, O'zbekiston Respublikasining «Bankrotlik to'g'risida»gi Qonuni.

Tugatuvchi tayinlangan paytdan e'tiboran jamiyat ishlarini boshqarish bo'yicha barcha vakolatlar tugatuvchiga o'tadi. Tugatuvchi tugatilayotgan jamiyat nomidan sudda ishtirok etadi.

Agar davlat tugatilayotgan jamiyatning aktsiyadori bo'lsa, tugatish komissiyasi tayinlanadi va uning tarkibiga davlat mol-mulkini tasarruf etish vakolati berilgan organ vakili kiritiladi.

(101-moddaning ikkinchi — oltinchi qismlari O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 14 dekabrda O'RQ-127-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 506-modda)

102-modda Jamiyatni tugatish tartibi

Olding tahrirga qarang.

Tugatuvchi ommaviy axborot vositalarida jamiyatning tugatilishi haqida, shuningdek uning kreditorlari tomonidan talablarni bayon etish tartibi va muddatlari to'g'risida qonun hujjatlarida belgilangan tartibda e'lon beradi. Kreditorlar tomonidan talablar qo'yish uchun belgilangan muddat jamiyatning tugatilishi to'g'risida xabar e'lon qilingan sanadan e'tiboran ikki oydan kam bo'lmasligi lozim.

Agar tugatish to'g'risida qaror qabul qilingan vaqtga kelib, jamiyat kreditorlar oldida majburiyatlarga ega bo'lmasa, uning mol-mulki aktsiyadorlar o'rtasida ushbu Qonunning 103-moddasiga muvofiq taqsimlanadi.

Tugatuvchi kreditorlarni aniqlash va debitorlik qarzlarni olish chora-tadbirlarini ko'radi, shuningdek kreditorlarni jamiyatning tugatilishi to'g'risida yozma shaklda xabardor qiladi.

Kreditorlar tomonidan talablarni qo'yish uchun belgilangan muddat tugaganidan keyin tugatuvchi oraliq tugatish balansini tuzadi, mazkur balans tugatilayotgan jamiyat mol-mulking tarkibi, kreditorlar qo'ygan talablar, shuningdek ularni ko'rib chiqish natijalari haqidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi. Oraliq tugatish balansini aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan tasdiqlanadi.

Agar tugatilayotgan jamiyatdagi mavjud pul mablag'lari kreditorlarning talablarini qondirish uchun yetarli bo'lmasa, tugatuvchi jamiyatning mol-mulkini sud qarorlarini ijro etish uchun belgilangan tartibda kimoshdi savdosida sotishni amalga oshiradi.

Tugatilayotgan jamiyat kreditorlariga pul summalarini to'lash qonun hujjatlarida belgilangan navbat tartibida, tugatuvchi tomonidan oraliq tugatish balansiga muvofiq, u tasdiqlangan kundan e'tiboran amalga oshiriladi.

 LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 56 va 784-moddalari va «Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning bank hisobvaraqlaridan pul mablag'larini hisobdan chiqarish tartibi to'g'risida»gi yo'riqnomaning (ro'yxat raqami 2342, 15.03.2012 y.) 5-bandi.

Kreditorlar bilan hisob-kitob qilish tugaganidan keyin tugatuvchi tugatish balansini tuzadi, u aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi tomonidan tasdiqlanadi.

(102-modda matni O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 14 dekabrda O'RQ-127-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 506-modda)

Olding tahrirga qarang.

Tugatuvchi ushbu moddada nazarda tutilgan tartib-taomillar oxiriga yetkazilganidan so'ng jamiyatning qimmatli qog'ozlarini muomaladan chiqarish va jamiyat qimmatli qog'ozlari chiqarilishlarining davlat ro'yxatidan o'tkazilganligini bekor qilish yuzasidan qonun hujjatlarida belgilangan tartibda va muddatlarda zarur tadbirlarni amalga oshiradi.

(102-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrda O'RQ-183-sonli Qonun asosida sakkizinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

103-modda Tugatilayotgan jamiyat mol-mulkini aktsiyadorlar o'rtasida taqsimlash

Olding tahrirga qarang.

Kreditorlar bilan hisob-kitob qilib bo'linganidan keyin tugatilayotgan jamiyatning qolgan mol-mulki tugatuvchi tomonidan aktsiyadorlar o'rtasida quyidagi navbat bo'yicha taqsimlanadi:

(103-moddaning birinchi qismi birinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 14 dekabrda O'RQ-127-sonli Qonunitahririda — O'R QHT, 2007 y., 50-51-son, 506-modda)

birinchi navbatda ushbu Qonunning 44-moddasiga muvofiq qaytarib sotib olinishi lozim bo'lgan aktsiyalar bo'yicha to'lovlar amalga oshiriladi;

ikkinchi navbatda imtiyozli aktsiyalar bo'yicha yozilgan, biroq to'lanmagan dividendlarni va jamiyat ustavida imtiyozli aktsiyalar bo'yicha belgilangan tugatish qiymatini to'lash amalga oshiriladi;

uchinchi navbatda tugatilayotgan jamiyatning mol-mulkini oddiy (odatdagi) aktsiyalar va barcha turdagi imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish aktsiyadorlar o'rtasida taqsimlash amalga oshiriladi.

Mol-mulki har bir navbat tartibi bo'yicha taqsimlash avvalgi navbat tartibi bo'yicha mol-mulk to'liq taqsimlab bo'linganidan keyin amalga oshiriladi.

Agar jamiyatning mavjud mol-mulki yozilgan, biroq to'lanmagan dividendlar va jamiyat ustavida belgilangan tugatish qiymatini bir turdagi imtiyozli aktsiyalarning egalari bo'lmish barcha aktsiyadorlarga to'lash uchun yetarli bo'lmasa, mol-mulk ana shunday turdagi imtiyozli aktsiyalar egalari bo'lmish aktsiyadorlar o'rtasida ularga qarashli shu turdagi aktsiyalarning soniga mutanosib ravishda taqsimlanadi.

CHet ellik investor mol-mulk tugatish qiymatining o'zi olgan qismini belgilangan tartibda ayirboshlashga haqlidir.

104-modda Jamiyat tugatilgan payt

Davlat ro'yxatidan o'tkazuvchi organ yuridik shaxslarning yagona davlat reestriga tegishli yozuvlarni kiritib qo'ygan paytdan e'tiboran jamiyatni tugatish tamomlangan, jamiyat esa faoliyatini tugatgan hisoblanadi.

Olding tahrirga qarang.

Yuridik shaxslarni davlat ro'yxatidan o'tkazuvchi organ jamiyat tugatilganligi haqidagi tegishli yozuvni jamiyat qimmatli qog'ozlari chiqarilishlarining davlat ro'yxatidan o'tkazilganligi bekor qilinganidan keyingina kiritadi.

(104-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun asosida ikkinchi qism bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

XI BO'LIM. HISOB-KITOB VA HISOBOT. HUJJATLARNI SAQLASH. JAMIYA TGA DOIR AXBOROT

105-modda Jamiyatning buxgalteriya hisob-kitobi va moliya hisoboti

Jamiyat qonun hujjatlarida belgilangan tartibda buxgalteriya hisob-kitobini yuritishi va moliya hisobotini taqdim etishi shart.

Jamiyatda buxgalteriya hisob-kitobini tashkil etish, uning holati va to'g'ri yuritilishi, tegishli organlarga har yilgi hisobot va boshqa moliya hisobotlari, shuningdek aktsiyadorlar, kreditorlar va ommaviy axborot vositalariga jamiyat faoliyatiga doir ma'lumotlar o'z vaqtida taqdim etilishi uchun javobgarlik qonun hujjatlariga muvofiq ijroiya organi zimmasida bo'ladi.

Jamiyatning aktsiyadorlar umumiy yig'ilishiga taqdim etadigan yillik hisobotidagi, buxgalteriya balansidagi, foyda va zararlar hisobvarag'idagi ma'lumotlarning to'g'ri ekanligi jamiyatning taftish komissiyasi tomonidan tasdiqlanishi lozim.

Olding tahrirga qarang.

Ko'rsatib o'tilgan hujjatlarni matbuotda e'lon qilishdan oldin jamiyat yillik moliya hisobotini har yilgi tekshirish va tasdiqlash uchun jamiyat yoki aktsiyadorlar bilan mulkiy manfaatlar negizida bog'liq bo'lmagan auditorlik tashkilotini jalb etishi shart.

(105-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun Tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Jamiyatning yillik hisoboti aksiyadorlarning yillik umumiy yig'ilishi o'tkaziladigan sanadan kamida 30 kun oldin kuzatuv kengashi tomonidan dastlabki tarzda tasdiqlanishi lozim.

106-modda Jamiyat hujjatlarini saqlab qo'yish

Jamiyat:

jamiyatning ustavini, ustavga kiritilgan, belgilangan tartibda ro'yxatdan o'tkazilgan o'zgartishlar va qo'shimchalarni, jamiyatni tuzish to'g'risidagi qarorni, jamiyat davlat ro'yxatidan o'tkazilganligi to'g'risidagi guvohnomani;

jamiyatning o'z balansidagi mol-mulkka bo'lgan huquqini tasdiqlovchi hujjatlarni; aksiyadorlar umumiy yig'ilishi va jamiyatni boshqarishning boshqa organlari tasdiqlaydigan hujjatlarni;

jamiyatning filiali yoki vakolatxonasi haqidagi nizomni;

yillik moliya hisobotini;

aksiyalar emissiyasi ma'lumotnomasini;

buxgalteriya hisob-kitobiga doir hujjatlarni;

tegishli organlarga taqdim etiladigan moliya hisobotiga doir hujjatlarni;

aksiyadorlar umumiy yig'ilishi, kuzatuv kengashi, taftish komissiyasi va kollegial ijroiya organi (boshqaruv, direksiya) majlislarining bayonnomalarini;

jamiyat affillangan shaxslarining ularga qarashli aksiyalar soni va turlarini ko'rsatgan holda tuzilgan ro'yxatlarini;

Olding Tahrirga qarang.

markaziy ro'yxatdan o'tkazuvchi vazifasini bajaruvchi Qimmatli qog'ozlar markaziy depozitariysidan olingan jamiyatlar aksiyadorlari reestrlarini;

(106-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun Asosida o'n ikkinchi xatboshi bilan to'ldirilgan — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

taftish komissiyasining, auditorning, davlat moliya nazorati organlarining xulosalarini; jamiyat ustavida, jamiyat boshqaruv organlarining qarorlarida nazarda tutilgan boshqa hujjatlarni, shuningdek qonun hujjatlarida nazarda tutilgan hujjatlarni saqlab qo'yishi shart.

107-modda Jamiyatning aksiyadorlarga axborot taqdim etishi

Jamiyat ushbu Qonun 106-moddasining **birinchi qismidan** nazarda tutilgan hujjatlardan aksiyadorlar foydalana olishlari uchun imkoniyat ta'minlab beradi, buxgalteriya hisob-kitobiga doir hujjatlar va jamiyatning kollegial ijroiya organi majlislarining bayonnomalari bundan mustasno.

Jamiyat aksiyadorning talabiga binoan unga ushbu Qonunda nazarda tutilgan hujjatlarning nusxasini haq evaziga berishi shart. Haq miqdori jamiyat tomonidan belgilanadi hamda hujjatlarning nusxalarini tayyorlashga ketadigan xarajatlar qiymatidan va hujjatlarni pochta orqali jo'natish xarajatlaridan ortib ketmasligi kerak.

Olding Tahrirga qarang.

108-modda Axborotni e'lon qilishning shartligi

Aksiyadorlik jamiyati **qonun hujjatlarida** belgilangan tartibda va muddatlarda axborotni oshkor qilishi shart.

Aksiyadorlik jamiyati, shu jumladan yopiq aksiyadorlik jamiyati emissiyaviy qimmatli qog'ozlarni ommaviy joylashtirgan taqdirda, bu xususdagi axborotni qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organi belgilagan hajmda va tartibda e'lon qilishi shart.

 LexUZ sharhi

Qarang: «Qimmatli qog'ozlar bozori ishtirokchilari tomonidan axborotni ochish to'g'risida»g Nizom (ro'yxat raqami 1127, 18.04.2002 y.)

Aktsiyadorlik jamiyatining ushbu Qonunda nazarda tutilgan axborotini e'lon qilishni ommaviy axborot vositalari tomonidan asoslantirilmagan ravishda rad etilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Davlat mulkini tasarruf etishga vakolatli organ davlatga tegishli aktsiyalar realizatsiya qilinishi to'g'risidagi ma'lumotlarni ommaviy axborot vositalarida e'lon qiladi.

(108-modda O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

109-modda Jamiyatning affillangan shaxslari to'g'risidagi axborot

Shaxs qonun hujjatlariga muvofiq affillangan deb hisoblanadi.

Jamiyatning affillangan shaxslari jamiyatning o'zlariga qarashli aktsiyalari to'g'risida ularning soni va turlarini ko'rsatgan holda aktsiyalar sotib olingan sanadan e'tiboran kechi bilan 10 kun ichida jamiyatni yozma ravishda xabardor qilishlari shart.

Agar affillangan shaxsning aybi bilan mazkur axborotning taqdim etilmaganligi yoki o'z vaqtida taqdim etilmaganligi natijasida jamiyatga mulkiy zarar yetkazilgan bo'lsa, affillangan shaxs jamiyat oldida o'zi yetkazgan zarar miqdorida javobgar bo'ladi.

Oldingi tahrirga qarang.

Jamiyat o'zining affillangan shaxslari hisobini yuritishi va ular to'g'risida qonun hujjatlarining talablariga muvofiq hisobot taqdim etishi shart. Ochiq aktsiyadorlik jamiyati affillangan shaxslar ro'yxatini ularga tegishli aktsiyalar soni va turlarini ko'rsatgan holda qonun hujjatlarida belgilangan tartibda har yili e'lon qilishi shart.

(109-moddaning to'rtinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

LexUZ sharhi

Affillangan shaxslar tushunchasi va aksionerlik jamiyatlarida ularni hisobini yuritish va ma'lumotlarni oshkor qilish tartibi «Aktsiyadorlik jamiyatlarida affillangan shaxslar, ularning hisobini olib borish va axborotlarni oshkor qilish tartibi to'g'risida» nizom bilan belgilangan (ro'yxat № 1212, 29.01.2003 y.).

XII BO'LIM. JAMIYAT FAOLIYATINI NAZORAT QILISH

110-modda Taftish komissiyasi

Jamiyatning moliya-xo'jalik faoliyatini nazorat qilish uchun jamiyat ustaviga muvofiq aktsiyadorlarning umumiy yig'ilishi taftish komissiyasini saylaydi.

Jamiyat taftish komissiyasining vakolatlari ushbu Qonun va jamiyat ustavi bilan belgilanadi.

Jamiyat taftish komissiyasi faoliyatining tartibi aktsiyadorlar umumiy yig'ilishi tomonidan tasdiqlanadigan nizomda belgilab qo'yiladi.

Jamiyatning moliya-xo'jalik faoliyatini tekshirish (taftish qilish) bir yillik yoki boshqa davr ichidagi faoliyat yakunlari bo'yicha taftish komissiyasining tashabbusiga binoan, aktsiyadorlar umumiy yig'ilishining, kuzatuv kengashining qaroriga yoki jamiyat ovoz beruvchi aktsiyalarining hammasi bo'lib kamida o'n foiziga egalik qiluvchi aktsiyadorning (aktsiyadorlarning) talabiga binoan amalga oshiriladi.

Jamiyat taftish komissiyasining talabiga binoan jamiyatning boshqaruv organlaridagi mansabdor shaxslar moliya-xo'jalik faoliyati to'g'risidagi hujjatlarni taftish komissiyasiga taqdim etishlari shart.

Jamiyatning taftish komissiyasi ushbu Qonunning 72-moddasiga muvofiq aktsiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig'ilishi chaqirilishini talab qilishga haqli.

Oldingi tahrirga qarang.

Jamiyat taftish komissiyasining a'zolari bir vaqtning o'zida jamiyat kuzatuv kengashining a'zosi bo'lishlari, shuningdek jamiyatning boshqaruv organlarida boshqa lavozimlarni egallashlari mumkin emas. Kuzatuv kengashining a'zolariga yoki boshqaruv organlaridagi mansabdor shaxslarga qarashli aktsiyalar jamiyat taftish komissiyasi a'zolarini saylash chog'ida ovoz berishda ishtirok etishi mumkin emas.

(110-moddaning yettinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Olding tahrirga qarang.

110¹-modda Ichki audit xizmati

Aktivlarining balans qiymati bir milliard so'mdan ko'p bo'lgan jamiyatda ichki audit xizmati tashkil etiladi. Ichki audit xizmati jamiyatning kuzatuv kengashiga hisobdordir.

Ichki audit xizmati jamiyatning ijroiya organi, vakolatxonalari va filiallari tomonidan qonun hujjatlariga, ta'sis hujjatlari va boshqa hujjatlarga rioya etilishini, buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobotlarda ma'lumotlarning to'liq hamda to'g'ri aks ettirilishi ta'minlanishini, xo'jalik operatsiyalarini amalga oshirishning belgilangan qoidalari va tartib-taomillariga rioya etilishini, aktivlarning saqlanishini, shuningdek jamiyatni boshqarish yuzasidan qonun hujjatlarida belgilangan talablarga rioya etilishini tekshirish va bu borada monitoring olib borish orqali jamiyatning ijroiya organi, vakolatxonalari va filiallari ishini nazorat qiladi hamda baholaydi.

Ichki audit xizmati o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadigan tartibga muvofiq amalga oshiradi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006 yil 16 oktyabrdagi 215-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Korxonalaridagi ichki audit xizmati to'g'risida» g'inizom.

(110¹-modda O'zbekiston Respublikasining 2007 yil 23 iyuldagi O'RQ-104-sonli Qonun bilan kiritilgan — O'R QHT, 2007 y., 29-30-son, 297-modda)

Olding tahrirga qarang.

111-modda Auditorlik tashkiloti

Auditorlik tashkiloti jamiyat bilan tuzilgan shartnomaga muvofiq qonun hujjatlarida belgilangan tartibda jamiyatning moliya-xo'jalik faoliyatini tekshiradi va unga auditorlik xulosasi taqdim etadi.

LexUZ sharhi

Qarang: «Auditorlik hisoboti va moliyaviy hisobot to'g'risidagi auditorlik xulosasi» (70-son AFMA) (ro'yxat № 1016, 10.03.2001 y.).

Auditorlik tashkiloti jamiyatning moliyaviy hisoboti va moliyaga doir boshqa axborotlar haqida noto'g'ri yakun bayon etilgan auditorlik xulosasi tuzganlik oqibatida yetkazilgan zarar uchun jamiyat oldida javobgar bo'ladi.

(111-modda O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda — Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

Olding tahrirga qarang.

Ustav fondidagi davlat ulushi ellik foizdan ko'p bo'lgan jamiyatlarda auditorlik tekshiruvini o'tkazish uchun auditorlik tashkilotini tanlash O'zbekiston Respublikasining Xususiyashtirish, monopoliyadan chiqarish va raqobatni rivojlantirish davlat qo'mitasi va O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi tomonidan belgilanadigan ro'yxat bo'yicha tanlov asosida amalga oshiriladi.

(111-moddaning uchinchi qismi O'zbekiston Respublikasining 2014 yil 20 yanvardagi O'RQ-365-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2014 y., 4-son, 45-modda)

Olding tahrirga qarang.

112-modda Taftish komissiyasi xulosasi

Jamiyatning moliya-xo'jalik faoliyatini tekshirish yakunlariga ko'ra taftish komissiyasi xulosa tayyorlaydi, bu xulosada:

hisobotlarda va jamiyatning boshqa moliya hujjatlarida aks ettirilgan ma'lumotlar qay darajada to'g'riligiga baho beriladi;

buxgalteriya hisobini yuritish va moliya hisobotini taqdim etish tartibi, shuningdek moliya-xo'jalik faoliyatini amalga oshirish chog'ida qonun hujjatlari buzilganligi to'g'risida axborot beriladi.

(112-moddaning nomi va birinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

XIII BO'LIM. YaKUNLOVCHI QOIDALAR

113-modda Aktsiyadorlar huquqlari va manfaatlarining kafolatlari

Davlat aktsiyadorlarning huquqlari va qonuniy manfaatlariga rioya etilishini kafolatlaydi.

Jamiyatning xo'jalik va boshqa faoliyatiga davlat organlari va boshqa organlarning aralashishiga yo'l qo'yilmaydi. Ularning qonunsiz xatti-harakatlari ustidan sud tartibida shikoyat qilinishi mumkin.

114-modda Aktsiyadorlarning huquqlarini himoya qilish institutlari

Aktsiyadorlarning huquqlari:

ushbu Qonunda belgilangan va ustavda nazarda tutilgan majburiyatlarni bajarish orqali emitent (aktsiyadorlik jamiyati boshqaruv organlari);

Olding tahrirga qarang.

qonun hujjatlariga muvofiq qimmatli qog'ozlar bozorining professional ishtirokchilari va fond birjalari;

qimmatli qog'ozlar bozori professional ishtirokchilarining ko'ngilli birlashmalari;

(114-modda birinchi qismining uchinchi va to'rtinchi xatboshilari O'zbekiston Respublikasining 2009 yil 9 sentyabrdagi O'RQ-216-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2009 y., 37-son, 403-modda)

sug'urta tashkilotlari;

Olding tahrirga qarang.

qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga solish bo'yicha vakolatli davlat organi;

(114-modda birinchi qismining oltinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2008 yil 26 sentyabrdagi O'RQ-183-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2008 y., 39-son, 392-modda)

Olding tahrirga qarang.

auditorlik tashkilotlari;

(114-moddaning birinchi qismi yettinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2003 yil 30 avgustdagi 535-II-sonli Qonun tahririda— Oliy Majlis Axborotnomasi, 2003 y., 9-10-son, 149-modda)

huquqni muhofaza qiluvchi organlar tomonidan himoya qilinadi.

Aktsiyadorlar va qimmatli qog'ozlar bozorining boshqa sub'ektlari o'rtasida kelib chiqadigan nizolar sud tartibida hal etiladi.

115-modda Aktsiyadorlarning huquqlarini himoya qilish usullari

Aktsiyadorlarning huquqlarini himoya qilish:

huquqni tan olish;

huquq buzilguniga qadar mavjud bo'lgan holatni tiklash va huquqni buzuvchi yoki huquqni buzish tahdidini soluvchi xatti-harakatlarning oldini olish;

bitimni haqiqiy emas deb topish va uning haqiqiy emasligi oqibatlarini qo'llash;

o'zini o'zi himoya qilish;

natura holida ijro etishga hukm qilish;

zararlarni qoplatish;

neustoyka undirish;

ma'naviy zarar uchun tovon undirish;

huquqiy munosabatlarni to'xtatish yoki o'zgartirish orqali amalga oshiriladi.

Aktsiyadorlar o'zlarining qonuniy huquqlarini himoya qilish uchun ixtiyoriy asosda jamoat birlashmalariga uyushishga haqlidirlar.

 LexUZ sharhi

Jamoat birlashmalarini tashkil etish, ro'yxatdan o'tkazish tartibi va ularning huquq va majburiyatlari O'zbekiston Respublikasining «O'zbekiston Respublikasida jamoat birlashmalari to'g'risida»gi Qonunida belgilangan.

Aktsiyadorlarning huquqlarini himoya qilish qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa usullar bilan ham amalga oshirilishi mumkin.

116-modda Davlat tasarrufidan chiqarilayotgan korxonada aktsiyalarining birlamchi emissiyasi chog'ida mehnat jamoasi a'zolarining huquqlarini himoya qilish

Aktsiyadorlik jamiyatiga aylantirilayotgan davlat korxonasi mehnat jamoasi a'zolarining aktsiyalarni sotib olishdan iborat huquqlarini himoya qilish qonun hujjatlari bilan ta'minlanadi. Mehnat jamoasi a'zolari orasida joylashtirilishi lozim bo'lgan aktsiyalar ulushining miqdori har bir alohida holatda davlat mulkini tasarruf etish vakolati berilgan organ tomonidan belgilanadi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi «Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish to'g'risida»gi Qonunining 19-moddasi va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006 yil 21 iyuldagi 145-son qarori bilan tasdiqlangan Davlat mulki bo'lgan ob'ektlarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish tartibi to'g'risida Nizom.

Oldingi tahrirga qarang.

117-modda Qimmatli qog'ozlar bozori professional ishtirokchilarining mas'uliyati

Qimmatli qog'ozlar bozorining professional ishtirokchilari, fond birjalari va boshqalarning mas'uliyati qonun hujjatlari bilan tartibga solinadi.

LexUZ sharhi

Qarang: O'zbekiston Respublikasi «Qimmatli qog'ozlar bozori to'g'risida»gi Qonuni.

(117-modda O'zbekiston Respublikasining 2009 yil 9 sentyabrdagi O'RQ-216-sonli Qonun tahririda — O'R QHT, 2009 y., 37-son, 403-modda)

118-modda Xalqaro shartnomalar va bitimlar

Agar O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari va bitimlarida O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlarida nazarda tutilganidan boshqacha qoidalar belgilangan bo'lsa, xalqaro shartnoma yoki bitim qoidalari qo'llaniladi.

O'zbekiston Respublikasining Prezidenti I. KARIMOV

Toshkent sh.,
1996 yil 26 apreль,
223-I-son